

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP
ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: Dr. MARTON ERNŐ ז"ל המיסד והעורך הראשון: ד"ר א. מרטון ז"ל

1.10 FONT 24 OLDAL TEL-AVIV, 1972 JULIUS 21., PÉNTEK 7301. szám

MEG NEM ERŐSÍTETT HIREK SZERINT

SZIRIÁBÓL IS MEGKEZDŐDÖTT a szovjet szakértők kivonulása

Az amerikai hadügyminiszter figyelmeztet: „A MIG-repülők szovjet pilótái és a rakéták orosz kezelői nem hagyják el Egyiptomot” — Aláírták a szovjet — iraki barátsági és együttműködési szerződést

Washington (UPI, Reuter). — Melvin Laird amerikai hadügyminiszter tegnap esti tévé nyilatkozatában kijelentette, hogy a MIG vadászbombázókat vezető szovjet pilóták, valamint a különböző rakétaegységeket kezelő szovjet katonai személyzet továbbra is Egyiptomban maradnak. A hadügyminiszter hangsúlyozta, hogy mindössze bizonyos szakértők távozásáról van szó és Szádát elnök keddi bejelentése nem vonatkozik az Egyiptom területén állomásozó szovjet katonai alakulatokra, amelyek különböző repülőegységeket és flottaegységeket, valamint a rakétaitéteket kezelik.

Az amerikai hadügyminiszter washingtoni hírszerző forrásokra

Emelkedés a dollár árfolyamában

Az európai pénzpiacokon tegnap jelentős emelkedés mutatkozott a dollár árfolyamában. Ezt az emelkedést az amerikai központi bank új politikája idézte elő, ami abban nyilvánul meg, hogy a bank közvetlenül ad el külföldi devizákat, elsősorban pedig német márkát dollár ellenében, hogy ily módon emelje a dollár árfolyamát, illetőleg megszi-
lárdítsa annak árát.

A jelentések szerint a frankfurti, a zürichi és a londoni tőzsdén tegnap fél centtől másfél centig mutató emelkedés volt a dollár árfolyamában.

hivatkozva azt mondta, hogy 5-6 ezere becsülük az Egyiptomban tartózkodó szovjet tanácsadók számát, míg a különböző harciségekhez beosztott szovjet katonai személyzet 10-12 ezer főre tehető.

A tegnapi nap folyamán mind moszkvai, mind kairói sajtó- és rádióközlemények azt domborították ki, hogy a szovjet tanácsadók távozására ellenére is „folytatódik a barátság és együttműködés” Moszkva és Kairó között. Ilyen hangnemben írt tegnap a nagybefolyású El-Ahram, valamint a TASS szovjet hírügynökség.

John Kimchi tegnap azt írta a London Evening Standard hasábjain, hogy néhány nappal Szádát bejelentése előtt már kezdetét vette Szíriából is az ott-tartózkodó szovjet katonai tanácsadók kivo-

nása. Kimchi azt írja, hogy a mintegy 5 ezer főnyi szovjet katonai személyzetből legfeljebb százán maradnak majd Szíriában a „szovjet exodus” után. A neves zsidó újságíró kifejti, hogy a szovjet szakértők Egyiptomból és Szíriából való kivonására májusban jött létre az egyezmény Nixon moszkvai csücsétalálkozásán. Magyarzata szerint az amerikai és szovjet vezetők globális megállapodást kötöttek, amelynek értelmében kölcsönösen csökkentik a Földközi-tengeren állomásozó flottaegységeket és Amerika a maga részéről kivonja csapatait Vietnámból, míg a Szovjetunió az arab országokból evakuálja nagyszámú tanácsadóit.

John Kimchi jelentését semmiféle más hírforrásból nem erősítették meg.
A nicosiai repülőter ellenőrző tornyát tegnap értesítették Kairó-

ból, hogy ma, pénteken a szovjet katonai repülőgépek bonyolítottak majd le az Egyiptom és Törökország közötti légikörzidőn. Szakértők ebből arra következtettek, hogy az eddiginél nagyobb számban indulnak majd repülőgépek Egyiptomból a Szovjetunióba a szovjet szakértőkkel.

Anuár Szádát egyiptomi elnök tegnap összehívta kormányának vezető minisztereit, és különböző közéleti személyiségek, újságírók bevonásával az új helyzetről tárgyalt.

Moszkvában tegnap írták alá a szovjet-iraki barátsági és együttműködési szerződést. Gromiko szovjet külügyminiszter a 15 évre szóló egyezmény aláírása után azt mondta, hogy ennek a megállapodásnak a jelentősége messze túlhaladja az iraki-szovjet relációkat és ennek kivételes nemzetközi kihatása lesz.

HOLTPONTRA JUTOTTAK AZ AMERIKAI — ÉSZAK-VIETNAMI TÁRGYALÁSOK

Hanoi nem hajlandó hozzájárulni a tűzszünethez — Melvin Laird amerikai hadügyminiszter élesen támadja McGovern elnökjelöltet

Párizs. (UPI, Reuter, IFP). — Észak-Vietnám tegnap közölte, hogy nincs értelme tűzszünetről beszélni, amíg nem rendezték Vietnámban az összes politikai és katonai problémákat.
Ezt a kijelentést Xuan Thuy, a

vietnámi békekötésről tárgyaló konferencia észak-vietnámi főmegbízottja tette, aki hangsúlyozta, hogy először rendezni kell az összes katonai és politikai lépéseket és csak azután kerülhet sor a tűzszünetre. Politikai megfigyelők rámutatnak arra, hogy ez a kijelentés gyakorlatilag egyértelmű a legutóbbi amerikai javaslatok elutasításával, és egyben világosan utal arra is, hogy nem sikerült megtörni a jéget azokon a titkos tárgyalásokon sem, amelyeket a napokban folytattak Párizsban dr. Henry Kissinger, Nixon elnök egyes számú külpolitikai tanácsosa Le Duc Tho észak-vietnámi politikussal, az észak-vietnámi kommunista párt politbürojának tagjával és Xuan Thuy-val a háború befejezésének a lehetőségéről.

A vita központjában az a kérdés áll, ki fogja a hatalmat gyakorolni Szaigonban, Dél-Vietnám fővárosában, miután Amerika kivonja csapatait Vietnámból.

ABA EVEN UTASÍTÁSÁRA

Izrael bojkottálta a B. T. tegnapi ülését is

Tekoa csak olyan ülésen vesz részt, amelyen az átfogó hadifogolycseréről tárgyalnak

A külügyminisztérium szövegében tegnap este nyilvánosságra hozta, hogy ABA Even külügyminiszter utasította Joszéf Tekoa izraeli UNO fődélegatust, hogy bojkottálja a Biztonsági Tanács izraeli idő szerinti tegnap éjszakára kitűzött ülését is, amennyiben a B. T. csak a szíriai és libanoni javaslatot tárgyalja, s nem tűzi napirendjére Izrael indítványát is az általános fogolycserére.

A szöveg hangsúlyozta, hogy Izrael megbízottja csak a Biztonsági Tanács olyan ülésén hajlandó résztvenni, amelyen az Izrael és arab államok közötti általános hadifogolycseréről tárgyalnak és nem az 1972 június

21-én izraeli fogságba esett hat szíriai és libanoni tiszt ügyéről.
New-yorki jelentés szerint Tekoa fődélegátus időközben már Carlos Ortiz De Rosas argentin nagykövet, a BT soros elnökének tudomására hozta Izrael ezen határozatát. Izrael mint ismeretes ragaszkodik ahhoz, hogy a hadifogolyokra vonatkozó genfi nemzetközi egyezmény értelmében hajtsanak végre általános fogoly cserét Izrael és az összes arab államok között.

Illetékes izraeli szövegek több ízben közölték már, hogy Izrael hajlandó szabadon engedni az összes egyiptomi, szíriai és libanoni hadifogolyokat az Egyiptomban levő 10. és a Szíriában sínylő három hadifogoly ellenében. — Egyiptom azonban hallani sem akar a javaslatról és Szíria sem tanúsít érdeklődést az átfogó fogolycsere iránt, hanem azoknak a magasrangú tiszteknek szabadonbocsátását akarja elérni a BT-n keresztül, akiket legutóbb fogtak el a libanoni határnál.

Izrael kosarozói legyőzték Törökországot

Zádár (Reuter). — Izraeli ifjúsági kosárlabda válogatottja tegnap a jugoszlávai Zádár városában folyó Európa bajnokság mérkőzése keretében 90:61 arányú győzelmet aratott a török együtessel. A félidőben 44:32 volt az eredmény az izraeli válogatott javára.

A legutóbb kosarat Sachs, Moskovits és Berkovits dobta.

Az izraeli válogatott ezzel biztosította bejutását a döntőbe, ahol az európai kosárlabda bajnokság 1-4-ik helyéért fog küzdeni. Az izraeliek következő erőpróbiája holnap, szombat este lesz, amikor Jugoszláviával, vagy Olaszországgal kell megmérkőznie.
Korábbi beszámolóink a 6. oldalon.

Politikai megfigyelők rámutatnak arra, hogy a nyugat-európai országok közül Franciaország volt az egyetlen, amely következetesen támogatta a pro-arab, illetőleg Izrael-ellenes javaslatokat a BT ülésén.

GYŐZÖTT BOBBY FISCHER

Bobby Fischer tegnap 14 újabb követeléssel lépett fel a sakk-világ bajnokság szervezőivel szemben. Tegnap este tartották az 5-ik mérkőzést, amely Bobby Fischer győzelmével végződött. Fischer a fekete figurákkal játszott, a 28-ik lépés után adott mattot Boris Szpaszkinak, a világbajnok szovjet nagymesternek. Ezekután Fischer és Szpaszki 2 és fél, 2 és fél ponttal egyenlően állnak a világbajnoki mérkőzésen.

Tisá Beáv gyásznapja

Tegnap Tisá Beáv gyásznapján ezrekre menő tömeg imádkozott a Nyugati Fálnál. A Szentély pusztulásának 1903-ik évfordulóján, az Áv hó 9-iki böjt- és gyásznapon a szórakozóhelyek zárva voltak és a rádió könnyű zenei műsorát sem sugározták.
A nap folyamán mintegy háromezer főnyi vallásos tüntető tömeg vonult végig a városban, követelve a „szabályos áttérést”. A tüntetők között grúziai olék is voltak, akik ilyen jelszavakat hangoztattak: „Nem azért szenvedtünk ott, hogy itt gójokként éljünk...”

EZUTON MONDUNK KÖSZÖNETET MIND-AZOKNAK, AKIK ENYHITENI IGYEKEZTEK MÉLY GYÁSZUNKAT, SZEMÜNK FÉNYE, FIUNK, UNOKÁNK, BÁTÁM

ÁMI ÁRNON (WEISZ) ז"ל FŐHADNAGY

TRAGIKUS HALÁLA FELETT, AMELY KÖTELESSÉGE TELJESÍTÉSE KÖZBEN ERTE.

SZÜLE: EVA, PINCHAS ARNON (WEISZ), HUGA: JUDIT ES A VIGASZTALHATATLAN NAGYMAMI ES NAGYPAPI, AZ IDLITZ CSALÁD

EMLEKMŰ-ALLITÁS
A HERZL-HEGYI TEMETŐBEN, JERUZSÁLEM, 1972 JULIUS 25-IKÉN, KEDDEN D.U. 4 ÓRAKOR.
Külön autóbussz indul Haifáról: Nevé-Seánán, Nativ Chén 28, déli 12 órakor.

Tel-Avivból: Táchánát Hárákevet, Arlorozor, d.u. 1.30 órakor.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, drága testvérem

GOLDNER ANDOR
Subotica — Akko — Haifa
hirtelen elhunyt.

A temetési menet ma, pénteken, 1972 július 21-én, délelőtt 10.30-kor indul a Rámbám kórházból a haifai új temetőbe, Kfár Számir.

Külön autóbussz indul a kórháztól.
A GYÁSZOLO CSALÁD

Mély fájdalommal és megtört szívvel tudatjuk, hogy

BÉKÉS ILÁNA
Jeruzsálem
hosszas szenvedés után itthagytott bennünket. Ma, péntek délelőtt 11 órakor temetjük a szenhedriai halottasházban.
2. és 9. sz. autóbussz.

Gyászolják: férje Mose, leánya Lea, veje Árje, unokái Joram és Dán

...most van a
TELSTAR
a dubek üdítő "nyári cigarettájának" ideje

IDÓJÁRAS

A Meteorológiai Intézet jelentése szerint mára a következő hőmérsékletek várhatók: Jeruzsálem 17-27, Tel Aviv 20-29, Haifa 24-29, Ludd 20-31, Afula 21-31, Beer Sévá 18-32, Éjjel 27-38 fok.

שולם
147
תל אביב-יפו

MEGLEPETÉS!

Teljes ruhaválasztékunkat egységes áron kiárúsítjuk

50.-FONT EGY RUHA

Siessen, le ne kesse!

A kiárúsítás 1972 augusztus 25-ig tart

„LANCZ” DIVATHÁZ, RECH. MONTEFIORE 30, T.A. (I. em.)

השופט חשש מ"אישיותו החולנית של סלפטר" - וזיכה את לביב

השופט: יגאל לביב בגד במקצועו העתונאי

העתונאי יגאל לביב זיכה אתמו על ידי שופט פני סלפטר ולאחר שסקר את אישיותו של לביב, כתב השופט פסק הדין: "כל מי שמע כמנוני את זיכרונותיו המצוינים... הייתה אומר המותר - של התובע, לא כעליפה כשהוא נעזר בצורה ניירות, שהכין לעצמו מראש לקראת הכרעה הדין, על פניו נראתה התלבטות, כאשר קרא את חלקו האחרון של פסק הדין, טעם התביעה הופיע פרקליט המהון, ועזר יעקב בקדמי, ומטעם הסניגוריה, עזר רם כספי, אולם המשפטים היה מלא אהמול עד אסמקום לעומת ריקנותו בימי המשפט כולו, קהל של סקרנים ובני משפחה של יגאל לביב מילאו את האולם, חלק ניכר מפסק דינו הקדיש השופט לערכת אישיותו של יגאל לביב, ובתוך כך ציין השופט, כי במעשיו הוא וראה בגידה במקצועו העתונאי, על ידי הודדתו להיות מודיע שכבר של מס אחרון, מספר פעמים קיבלה ידי פ'...

ילדים העלו את חברם על מוקד הילד נחלץ מהמדורה בכוויות קלות

משחקילדים יוצא דופן נחלץ ביום ד' בערב בכיתתשאלו בכוויות קלות על לוח לילד בן 8. משחקם הבלתישגורתי של הילדים, הילד הנפגע קיבל טיפול רפואי ונשיח לוח לביבתו, והמטפחה פתחה בחקירה הפרשה.

ילד מת מטיפוס הבהרות

הבהרות ואחד הילדים, בן שש, מת מספר ימים לאחר שנתקף במחלה. שני הילדים האחרים מאושפזים בבית החולים "הלל יפה" בחדרה ומצבם משביע רצון. משרד הבריאות נפתח הדרה אחו ב"אמצעים לאיתור מקור המחלה המועברת, כפי שנמסר, באמצעות פרעושים זקרויות.

מ'אומ' המשטרה

שני עצירים נתפשו בקלקלתם ביום ד' בלילה, בעת ניסיון לפצח קופסה בתנועת לצורפות ברחוב אלנבי 116. אנשים שהתגלו בתנועה השודה היו עיקר למקום את המשטרה. ינידת הגניח תוך זמן קצר והשטרנים וניגו לחתום שנתנו תעודות אלה ולהחזיר את שני עצירים, בני 18 ו-23, בעת מאמציהם לפצח את הסכספת שבחנות. הצעירים הנדהמים קראו "ננננננ" ו"הביכו לחקירה.

סוחרים מהגדה יוצאים לכנס בירדן

הברי לשכות המסחר ברחבי הגדה המערבית יוצאו ביום א' לרבת עמון כדי להשתתף בכינוס הענף בביירות ירדן ביום ב', בהשתתפות שר הכלכלה הירדני, הכינוס ידון ביצוא החקלאי והתעשייתי של הגדה המערבית ובישואים כלכליים אחרים.

"השומר הצעיר" הפך לספן

למעלה מ-300 חברים משכבת "כרם שלום", השכבה הבוגרת של "השומר הצעיר", הכיבוז איר ליום אתמו, על ששה גרעיני הגשמה של התנועה, ו"חממו את "הכייפית" והמסגרת העיונית שלהם נבבעת חיבה, במסע רפסודיות, המסע נערך אתמו בבוקר על הכניסה ובתמשך מהוף גנוסר לחוף קורסי ב"מורה הכנרת, שיש של 10 ק"מ.

נערי "חרות" התפללו על הר הבית

15 נערים המשתייכים לתנועת ה"חרות" עלו אתמו לחר הבית, התפללו וישאו אתמו את תפילתם מחוץ לי שטח הר הבית. אחריהם הלכו חובבי התפילה, וזו הגיעה למקום ומצאה צעיר כבן 20 שחזר למוסך וניסה לפרוץ למחסן להביא לביבתו, יארגנו אנשיו בקרוב תפילות נוספות על הר הבית.

פארק ענק יוקם במודיעין

הנהלת מרכז המכבי החליטה על הקמת פארק ענק במודיעין ליד קברות המכבים. בעקבות המלצה של משרד החינוך והתרבות אישרה הנהלת מנהל מקרקעי ישראל את הקצאת השטח והנושא נמצא זהה בטופוס הועדה המחוזית לבנין ערים.

נעצר השוד בזיוף תעודות סטודנט

השוד בזיוף תעודות סטודנטים נערץ אתמו ל-10 ימים לחקירה בפקרית בית משפט השלום בחיפה. בא כוח המשטרה, רבסמל משה דיין, טען בבית המשפט, כי החשוד, משה יעקובוביץ ביהר עם אחרים הדיפסו ת"עודות סטודנטים מוויפיות של אוניברסיטת חיפה, ומכרו אותם לאנשים...

פרס: שלוש ערים שהן אחת...

שלוש הערים הגדולות בארץ, לדעתו, הן עיר אחת שעדיין אין לה שם, והעתיד הלא-רחוק יחזק את דעתי זו - אמר ביום ד' בלילה שר התחבורה והתקשורת, מר שמעון פרס, בבמה לבידור שאלות מדינה ותרבה בקרייתאנו.

המשטרה הרסה "שגרירות" הילדים באוסטרליה

המשטרה הרסה את "שגרירות" הילדים האוסטרליים שהתמקמה ב"אחל על הרשא שלפני בית הפולמנט האוסטרלי בתנוגשות בין המשטרה ובין תומכי הילדים, בה נפצעו השועה הילדים והמוכנים. ראש האפויזיציה, ג'ון ויטלם, שלל בתוקף את פעולת המשטרה בעניין זה והבטיח יחס שונה לילדים אם יגיע לשלטון אחרי הבחירות.

מחנה צופים יהודי-ערבי בגושי-חלב

מחנה צופים יהודי ערבי נפתח לראשונה בימים אלה בגוש חלב שבגבול העליון. המחנה הם מדרסיים יהודים וערבים, משתתפים 80 בני נוער מגוש חלב ו-80 מאזור תל-אביב, האחראים על המחנה הם מדרסיים יהודים וערבים. במסגרת המחנה עורכים במשותף טיולים להכרת הסביבה, פעולות צופיות ומסבירות, לשם הידוק הקשרים בין ה"ניער יהודי והערבי.

מטולה בונה אנדרטה בגובה 25 מטר

אנדרטת עצמאות שתתנשא לגובה 25 מטרים, תוצב בגן העצמאות במטולה לציון מלאת 25 שנה למדינה. המועצה המקומית מטולה החליטה שה"אחל אתמו אתמו תוכניתו של הפסל אריה בן דוד להקמת גן העצמאות, במרכז הגן תוקם האנדרטה ועליה יזרו חקוקות המילים: "עוז המכבים של הלוחמים", הגן שתורע על שטח של 15 דונם שאותר בכניסה למושבה. בין בית הראשונים ומתקני הספורט במקום.

תיירים "שכחו" עצמם בבית הנתיבות...

שני תיירים צרפתיים שעמדו לצאת אמש את הארץ, אך משום מה לא נענו לקריאות החוזרות ונישנות לעלות לטיסה "איר פראנס" 133 לפאריס והשתהו יתר על המידה בבית הנתיבות, עיכבו למשך שעה קלה את המטוס, שכן נתברר כי השניים נעדרים מהמטוס ומשום כך נוצר צורך ליתר הזירות, להתחיל בפירוק המזוודות והנוסעים נתבקשו לזהות כל אחד את מזוודתו.

אמה ברגר מנסה לרכוש בריכות דגים הציעה מיליון מארק

לקיבוצים מעין צבי ומענן מיכאל, כי ירכשו את הבריכות, הנמצאות בשכנון תם. ברגר - ניהלו בזמן האחרון מריס לרי כישת בריכות דגים על שטח של 240 דונם באזור כפרה, במישור בין בנימינה וזכרון יעקב, בהציעם מחיר לא נמוך מ-1 מיליון מארק - נאמר בע"לון קיבוץ מעין צבי בבלוגי האחרון, בעלי הקרקע גרים בחיפה ופרטי ה"מ"ל התלבו כאשר קרובי הבעלים ה"ש"תפסו חלקים בכריכות אלה, נתבקשו להסכים לעסקה, הפרשה עוררה סע"רה ציבורית באזור וגורמים שונים פנו...

סטודנטים ישראלים יציפים את אירופה

מסתמנת מגמה של עלייה במספר ה"ר"אלים היוצאים לחו"ל במספר סג"ל, נטייה מורחבת מארה"ב ובמספרים נ"ש"ם שיקיורי קרובים, ענייני עסקים ונ"י"ם סים בינלאומיים. במיוחד בולטת קביוצת הסטודנטים היוצאת מישראל לאירופה ואף לארצות אפריקה. כ-8,000 סטודנטים ישראלים נרשמו עד כה במשרד "א"י"על" בלבד ליציאה לחו"ל במסגרת מסעי תיור ונ"י"ם פש אינדיווידואליים ומאורגנים, ונ"י"ם ניהח בולט השנה אחוז גבוה של תל"מדי תיורן, ב"א"י"על" תעריכים, כי ב"י"ם הודשי הקיץ השנה, תעריס התברר ל"י"ם היל כ-12,000 תלמידי מוסדות גבר"הים ותוכניות - מספרים בהשוואה לשנים קודמות.

נחנך "גשר אריק"

טקס הונח גשר, סמוך לשפך ה"ירדן, על שם סגן אריק שמיר ו"ל נערך אתמו אה"צ במלאת שנתיים לנפילתו במליון הפקודו. בטקס השתתפו החורים, קצינים בכ"י רים מפקוד הצפון, צנחנים, חברי ל"י יהודה ולנשק ומוקיירי זכרו מכל חלקי הארץ. לאחר קריאת ספוקי תנ"ך ו"רא"אדמה" לשריניובסקי נקרא אה"ב שכול, מאיר לזכור את הל"ש מפל שלט הנצחה, לאחר מכן נזר הא"א את הסרט מעל הגשר החדש, מטיסוס ביילי, שנפתח מעתה לתנועה. הגשר נבנה ע"י מ"ע.

תאונות דרכים

שלוש בנות צעירות טכפר מרא"ש שבגלל התחנן נהגו בתאונת דרכים. אשה בת 67 נדרסה אתמו למו"ות על ידי משאית בירושלים. המקרה ארע בעת שהאשה הצתה את המבשר ברחוב ירמיהו פינת רחוב ב"רא"ילן, נהג המשאית נעצר לחקירה, האשה טרם וזהתה ע"י חוקרי המש"טרה.

השובתים גייסו את ילדיהם

אל 31 עובדי נקיין השובתים זה ה"יום השלישי בקרית שמונה הצטרפו אתמו בבוקר עשרות ילדיהם לאות הודות עם מאבק הוריים השובתים. שהיו מועסקים ע"י חברת "גיבור" באמצעות קבלן פרטי "חברת השמירה", מבקשים למחות בדרך זו לפטרורים מהעבודה.

מטולה בונה אנדרטה בגובה 25 מטר

אנדרטת עצמאות שתתנשא לגובה 25 מטרים, תוצב בגן העצמאות במטולה לציון מלאת 25 שנה למדינה. המועצה המקומית מטולה החליטה שה"אחל אתמו אתמו תוכניתו של הפסל אריה בן דוד להקמת גן העצמאות, במרכז הגן תוקם האנדרטה ועליה יזרו חקוקות המילים: "עוז המכבים של הלוחמים", הגן שתורע על שטח של 15 דונם שאותר בכניסה למושבה. בין בית הראשונים ומתקני הספורט במקום.

ביקש לעלות לישראל והוכרז כעריק

מאסר שלוש שנים במחנה עבודה חו"ל על הצטרף החורין בן 22ט מ"א"ר דושה וירי ס"ר בשל "השתמטות משר"רות כבב"א פו"ל לא גויס ויא חייל"א"א פ"א, כי על עוד לא ביקש אשת"י יציאה, משהגיש בקשה לעלות לישראל, הוא...

שובת רעב בבריה"מ סולקה בכוח

דבר שאיגוד עובדי מוסקבה סירב ל"עשות, מאחר ולא נענתה לאף אחת מפני"ותיה פתחה בשבות רעב על סף בנין "היחידים של הועד המרכזי של המ"ל"פנה הקומוניסטי, מיד הגיעו שר"טרים, סחבו אותה לעבר תחנת הרכבת וישמו אותה בכרבת היוצאת לטבר"בעלת ולדאו לכך שיועשה אתו צדק, הוא גם הבעה ש"י"ד מוסקבה וימנה לצאת לטברדובסק להגן על בעלה -

שלוש נערות נהרגו בתאונת דרכים

ועד חשש נפצעו, השלש הן בגילם 16-17: ריקה בת הילד דש; סאמריה בת אדו(גולי בת פרחן חפיות, האסון ארע אתמו אה"צ ב"ק"מ 22ט בכביש מירוזפצת, בקרבת עין זיתים, הנערות נסעו לעבודה בטנדר פני, משאית שבאה מכיוון צפת, התנגשה בטנדר ומחצה אותו, שלש הנערות נהרגו בו במקום והשם אחרות נפצעו, והוצברו לבית החולים הממשלתי ב"צפת.

השובתים גייסו את ילדיהם

אל 31 עובדי נקיין השובתים זה ה"יום השלישי בקרית שמונה הצטרפו אתמו בבוקר עשרות ילדיהם לאות הודות עם מאבק הוריים השובתים. שהיו מועסקים ע"י חברת "גיבור" באמצעות קבלן פרטי "חברת השמירה", מבקשים למחות בדרך זו לפטרורים מהעבודה.

מטולה בונה אנדרטה בגובה 25 מטר

אנדרטת עצמאות שתתנשא לגובה 25 מטרים, תוצב בגן העצמאות במטולה לציון מלאת 25 שנה למדינה. המועצה המקומית מטולה החליטה שה"אחל אתמו אתמו תוכניתו של הפסל אריה בן דוד להקמת גן העצמאות, במרכז הגן תוקם האנדרטה ועליה יזרו חקוקות המילים: "עוז המכבים של הלוחמים", הגן שתורע על שטח של 15 דונם שאותר בכניסה למושבה. בין בית הראשונים ומתקני הספורט במקום.

"ניו יורק טיימס":

על סאדאת לחתור עתה לקראת הסדר עם ישראל

התגובה על דרישתו ההיסטורית של הנשיא סאדאת לפיוס עם הישראלים הפוליטיים מוציאה את סאדאת מהמחנה של ה"ניו יורק טיימס", כי שום איש אינו יכול עדיין לומר בוודאות מה היו הסכמים שעמדו מאחורי ההחלטה הזאת ומה יהיו השפעתיהן. הקצו של הצעה המצרית, כי הניתן עם זאת ברור כבר עתה, כי הניתן קוהה של מצרים מעל בריחה מתאמיה היטב לתוך המערך הכללי של השיריונים הכלליים שהם תוצאה של צעדים מן ההתקדמות לקראת הסכמה בין המצרים והישראלים.

נומירי מרוצה מסילוק הרוסים

נשיא סודאן, ג'עפר אל-נומירי, ושאר אישי המושל בארצו, הביעו קורת רוח על החלטתו של הנשיא סאדאת לשלוח את אנשי הסגל הסובייטיים מצרים. סאדאת אמר לעיתונאים כי הוא מרוצה מאישי הסגל הסובייטיים שהיו בארצו. הוא אמר כי הוא מרוצה מאישי הסגל הסובייטיים שהיו בארצו. הוא אמר כי הוא מרוצה מאישי הסגל הסובייטיים שהיו בארצו.

עתוני בריה"מ מצניעים התמורה ביחסים עם מצרים

העתונים הסובייטיים נזהרים שלא להביא את התמורה שפורסמה שלשום במוקד העיתון הרוסי. הם מצניעים את התמורה ופולטים את המידע בצורה שנוגדת את עמדתה של ממשלת ברית המועצות. הם מצניעים את התמורה ופולטים את המידע בצורה שנוגדת את עמדתה של ממשלת ברית המועצות.

אישים מהגדה הוזמנו לחוסיין

השילח חוסיין הוזמן עשרות נכבדים מבני הגדה המערבית לשיחה אתו. ליכתב עתים נודע כי ביניהם קיבלו 15 איש את ההזמנה ואכן הביעו נכונות לצאת לרבת עמון ולהודיע עם המלך.

קדאפי ישתתף בחגיגות המהפיכה המצרית

המנהיג הלבני קולונל מועמאר קדאפי ישתתף כפי הנראה בחגיגות לציון יום השנה ה-20 למהפכה המצרית. יעצרו 23 ביולי - על כך מסר אתמול העיתון "אל באלאד".

הרוסים הקימו במצרים שבעים אתרי טילים

לדברי הנוסעים מגיעים הרוצים באוטובוסים ובמשאיות צבאיות תוך נקרה טת מצרית בטחון קפדניים על ידי חיילות המצרים. המצרים נזהרים לגלות יחס אוהד כלפי הרוסים העומדים לצד סאדאת פירסם את הודעתו.

סודאן החליטה לחדש היחסים עם ארה"ב

יחסים אלה נתקו בעקבות מלחמת ששת הימים. ההחלטה נתקבלה בשיבה שמונתה של חברי הקבינט והלשכה המדינית של האו"ם הסוציאליסטי הסודאני. לפי מפלגה המדינית החדידה הרשאת לפי צול בסודאן.

נשיא הפיליפינים: השטפונות בארצנו - תוצאה של ניסוייה הגרעיניים של צרפת

לפי טיכומים רשמיים הגיע מספר הנוספים עד כה בשטפונות ל-108. וכבר ברור כי הוא אלה השטפונות החמורים ביותר בפיליפינים מזה שנים רבות. השטפונות נגרמו כתוצאה מניסויים גרעיניים של צרפת.

ג'ורג' וואלס נותח

המושל ג'ורג' וואלס נותח שלשום בברמינגהאם שבמדינת אלבאמה כדי לאפשר טיפול נאות יותר במורסה שרתחה ליד אהת מצרית הכדור.

סאדאת ישמיע נאומים חשובים

נשיא מצרים אנור סאדאת ישמיע בעתיד הבא שני נאומים חשובים. האחד הנאום הראשון ישמיע נשיא מצרים עם פתיחת הוועידה של ה"או"ם הסוציאליסטי הערבי.

אישור נוסף על מותו של ליין פיאו

לין פיאו, שר ההגנה הסיני, שנחשב לסופו של דבר יעזבו כמעט כל 15 אלף המומחים הסובייטיים.

הערבים קובלים נגד פרס על כיבוש האיים

15 מדינות ערביות פרסמו איגרת בה הן מערערות על זכותה של פרס להשתלט על שלושה איים במפרץ הפרסי. מדובר באיים אבו מוסא, טובגה והדגל וטונג הקטן.

...ואילו בסין פורסמו בהבלטה קטעים מנאום סאדאת

עיתון סין פורסם אתמול בהבלטה את החלקים של הנשיא סאדאת בעניין בניו יורק טיימס הנכבדים הסובייטיים. החלקים הנוכחיים ללא ספק שביעות רצון רבה לממשלת סין.

בואשינגטון לא ברורה עדיין משמעות צעדו של סאדאת

ההזרה היועצים והמומחים הצבאיים הסובייטיים מצרים נתקבלה בתפעלה באושינגטון. פקידים צבאיים אמריקאים קהתהלים כדי להעריך את השמעות של מה שנראה כמצעם הנוכחית של סובייטים במצרים. תוך כדי כך נתקלו בקשיים כתוצאה מהעדר שמעות ממשית על הוקף הפנימי הסובייטי. שילת מצרים לא מסרה ל"ארנה" אינפורמציה על פרטי העניין, ובדין האמריקאים אין ידיעה מדויקת מהו בדיוק המספר המדויק של אנשי הסגל הסובייטי שנחבשו לעזוב. מתוך המספר הכללי הנאמר ב-15 אלף.

צ'ארלס יוסט: ישראל שרויה במצב רוח של ביטחון ושלווה

מר צ'ארלס יוסט, מי שהיה שגריר ארה"ב בארץ, פרסם ביום ה' רשימה מפורטת של שמוי פורוה ישראל. הרשימה מופיעה בעתון האמריקאי "כריסטיאן סינאטור מניו יורק", ובה נאמר כי מר יוסט התרשם שישראל שרויה כיום במצב רוח של בטחון רב. גוע, הגיעו כמעט לממדים של שאני נות".

התפטרות ממשלת הולנד

הודעה רשמית נאמר כי ראש הממשלה בארנד בישבל וחברי הקבינט החליטו להתפטר. בעקבות התפטרותם של שני שרים.

תומכי דוב'צ'יק נידונו למאסר

יארומיר ליטרה, מי שהיה מזכיר ועד המפלגה הקומוניסטית בפראג ושנאמנה עם התומכים הפעילים במדיניותו של אלכסנדר דוב'צ'יק, נידון אהמול על ידי בית המשפט העירוני בפראג לתקופת מאסר של שנתיים וחצי לאחר שנמצא אשם בהתירה נגד הרפובליקה. יוסף סטהליק, מי שהיה פקיד של

ההשוער
אמבר
הצי
בי
שו
סו
של
בת
תא
דרג
אשר
הוא
במסגרת
לנישוא
זניבים
בעת
הוא
לצאת
של
בת
תא
דרג
אשר
הוא
במסגרת
לנישוא
זניבים
בעת
הוא
לצאת
של
בת
תא
דרג
אשר
הוא
במסגרת
לנישוא
זניבים
בעת
הוא
לצאת

רדיו מוסקבה: בריה"מ תמשיך להוות אבן הנגף לאויבי הערבים

תחנת השידור "שלוש וקודמת" במוסקבה שנתה אתמול, כי תהווה הצעותיה הנבאיים הסובייטים במצרים, לא תהיה אלא קישור הידדיות בין מצרים ובריה"מ.

ההסכם בין בריה"מ ומצרים — אמר בשידור — להחזיר את מצרים לסובייטים הנמצאים במצרים גם ליחסים בין בריה"מ ומצרים. לדעת שלישי ישראל ותומכיהם האמריקאים, שום יכול הדבר לעזור לביצוע התוכנית.

תחום המזרחי והמזרחי במזרח ארץ ישראל, הוצעו הסובייטים במצרים ערים היו שם לבקשת ממשלת מצרים כדי להעניק למדינה זו עזרה, כדי שתוכל להגן על עצמה לניכח התקופות הדיפלומטיות. הרוסים העניקו לכוחות הדיפלומטים המצריים עזרה, כדי שישתלטו על הנשק שסופק להם על ידי בריה"מ, עתה תכרו הצדדים, כי הגיע הזמן להחזיר לבריה"מ צוותים אלה, אשר נשלחו למצרים לזמן מוגבל.

עיתון הבוקר הפופולרי ביותר במדינת ישראל

מקורות מדיניים בקהיר:

מצרים מקווה למהלכים חדשים שיקדמו את השלום

מצרים מקווה שההחלטות הקריטיים ייטשו מהלכים חדשים לקראת השלום בעזה. הנה זה הזמן להתחיל על ידי מקורות מדיניים בקהיר, בניתוח של ההצעות הנבאיים הדיפלומטיות. צינור זה יאפשר את ההתקדמות של השלום.

המקורות המדיניים בקהיר, אשר נשאלו על ידי העיתון, אמרו כי הם מקווים שההחלטות הקריטיים ייטשו מהלכים חדשים לקראת השלום בעזה. הנה זה הזמן להתחיל על ידי מקורות מדיניים בקהיר, בניתוח של ההצעות הנבאיים הדיפלומטיות. צינור זה יאפשר את ההתקדמות של השלום.

החוב המצרי לבריה"מ — כערך אדמותיה החקלאיות; 7 מיליארד דולר

לפי אותה הערכה היו במצרים עד לזמן האחרון 20 אלף יועצים צבאיים, לרבות 200 טייסים. נוסף על כך היו 700 מיליארד דולר, כסום השנה לערך של המדינה. המדינה הצבאית של מצרים, אשר נשאלה על ידי העיתון, אמרה כי היא מקווה שההחלטות הקריטיים ייטשו מהלכים חדשים לקראת השלום בעזה. הנה זה הזמן להתחיל על ידי מקורות מדיניים בקהיר, בניתוח של ההצעות הנבאיים הדיפלומטיות. צינור זה יאפשר את ההתקדמות של השלום.

כוחות דרום וייטנם פתחו חזית שנייה

כעשרת אלפים החיילים הדרום וייטנאיים פתחו חזית שנייה בקרבת העיר סאן צ'ינג. הכוחות הדרום וייטנאיים פתחו חזית שנייה בקרבת העיר סאן צ'ינג. הכוחות הדרום וייטנאיים פתחו חזית שנייה בקרבת העיר סאן צ'ינג. הכוחות הדרום וייטנאיים פתחו חזית שנייה בקרבת העיר סאן צ'ינג.

ישראל במועה"ב — רק אם ידונו חילומי שבויים כוללים

הכוח הראשי של הדרום וייטנאיים, בניגוד לטקטיקת הדרום וייטנאיים, תמך בקבלת הצעה זו. הכוח הראשי של הדרום וייטנאיים, בניגוד לטקטיקת הדרום וייטנאיים, תמך בקבלת הצעה זו. הכוח הראשי של הדרום וייטנאיים, בניגוד לטקטיקת הדרום וייטנאיים, תמך בקבלת הצעה זו.

מקורות מדיניים:

ארה"ב ובריה"מ הסכימו להגביל משלוחי הנשק למזה"ת

ההגבלה על משלוחי הנשק למדינות המזרח התיכון, אמרה הממשלה האמריקאית, היא תהיה חלק מההסכם בין ארה"ב ובריה"מ. ההגבלה על משלוחי הנשק למדינות המזרח התיכון, אמרה הממשלה האמריקאית, היא תהיה חלק מההסכם בין ארה"ב ובריה"מ.

האנוי דחתה הצעה אמריקאית להפסקת אש

ההצעה להפסקת אש, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב. ההצעה להפסקת אש, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב.

צ'אושקו נבחר ליו"ר מועצת הפיתוח הכלכלי והסוציאלי

המועצה הכלכלית והסוציאלית של רומניה, בחרה בצ'אושקו ליו"ר. המועצה הכלכלית והסוציאלית של רומניה, בחרה בצ'אושקו ליו"ר.

יארנינג יחדש שליחותו בראשית אוגוסט; לא ברור אם ייצא למזה"ת

השליחות של יארנינג למזרח התיכון, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב. השליחות של יארנינג למזרח התיכון, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב.

בפאריס לא ידוע על ביקור סאדאת בצרפת

הביקור של סאדאת בצרפת, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב. הביקור של סאדאת בצרפת, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב.

שר הפנים של דרום-תימן: חוגים זרים מפעילים לחץ למען שחרור מזרחי וחבריו נמשכים המגעים בדבר הסגרת מזרחי למצרים

השר הפנים של דרום-תימן, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב. השר הפנים של דרום-תימן, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב.

פסק-דין במשפט נאשמי הריגול בקהיר ב-12.8

הפסק-דין במשפט נאשמי הריגול בקהיר, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב. הפסק-דין במשפט נאשמי הריגול בקהיר, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב.

עיראק ובריה"מ החליפו חוזי הידידות

החליפת חוזי הידידות בין עיראק ובריה"מ, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב. החליפת חוזי הידידות בין עיראק ובריה"מ, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב.

באירלנד נמשך מרחץ הדמים; בין הקורבנות פעוט בן חמישה חודשים

המרחץ הדמים באירלנד, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב. המרחץ הדמים באירלנד, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב.

פישר ניצח אמש והישווה התוצאה

הניצחון של פישר, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב. הניצחון של פישר, אשר הוגשה על ידי ארה"ב, נדחתה על ידי ארה"ב.

EGYSZER FIZET, NÉGYSZER HIRDET

(Folytatás a 18-ik oldalról)

HAIFA

AZ ÚJ KELET, Viatra Nosgra, Noyviny Kurier, Letizia Nájcs 4 X apórhírdetés rovatába és az összes többi újságokba kereskedelmi és sajtóhirdetéseket felvétele a „Sáchár” hirdetőirodában, Haifa, Szapira u. 13. Tel. 662-453. Nyitva naponta 8-20-ig, este 20 óra után tel. 531-981, 530-862.

MUFÓGAK készítése és javítások fel a női divat, Haifa, Hanevium 10, (udvarban), tel. 530292.

HIRDETÉSI IRODA, Jaffa-u. 34., Szász Moskovits vezérle az alatt, feltételekkel és kereskedelmi hirdetéseket, vállal fordításokat, minden nyelven kedvező áron. Tel. 534088. Nyitva 8-19.

„ADIN” fodrász szalon, Haifa, Nordau 27, tel. 643726, párizsi szakember, tartóshullám, festés, frizurák, Diplomás kozmetikusnő.

HÁZTARTÁSI alkalmazzottak, gyermek gondozók — Schweitzer kórház irtóda által. Haifa. Bialik u. 7, tel. 663-323.

FIGYELEM! Lakások, üzletek, irodák, üzlethelyiségek, fűszerüzletek, házak, kucspénzért, eladó és havibérel. Telefon: 688613, Benis Szulovits, Haifa, Hechaluc 7.

LAKASOK, üzletek, eladás, vétel, merlet „Miskán” által, Bialik u. 7, sz. (a haifa városaháza mellett). Tel. 660-274.

VESZÉK régi és antik bútorok, és lakásfelosztásból eredő tárgyakat. Haifa, tel. 620666, 532861.

„MATAMIM” vendéglő, Haifa, Herzl 24. tel. 663171 keres pincért/éjjelt.

JOSOL kártyából és tenyérből — beszél románul, nemetül, oroszul és jiddisül. Haifa, POB. 384.

„HELEN” SZALON, Haifa, Ibn Szináj 4, keres elsőrendű fodrász és manikűrösöt. — Hajvágás és hajfestés olcsó áron.

FRANCIA KARMELEN 31/2 szoba — zárt erkély, majusban beköltözhető. Tel. 04-536289.

EGYEDÜLKŐ FERFINEK honpártos szoba kiadó, Haifa, Kármel, Moriah 64, Friedmann Mose.

ELADÓ galantéria árusítóhely szobával, Rechov Jaffo 91, Haifa, 1-16-ig.

„JOJUS” PAPANOK, HAIFA — Nordau 5. tel. 642074, Pehely, gyanju és dacrolen takarók, ágytakarók, ágynemű. Toll és pelyh tisztítás vállalom.

ELADÓ raktár, megfelelő műhely, laboratórium, raktározás céljaira. 82096, Haifa, 19-21 óráig.

ELADÓ 4 szobás lakás, fogászati rendeléssel vagy anélkül. Haifa, Szapira u. 27, Szalomá, 13-19-ig, tel. 04-660642.

KARMELEN központjában 3 szobás berendezett, kertes lakás 2 évre kiadó. Tel.: 85836, Haifa, szombat kielégítő.

HAVIBÉREBE kiadó 3 szobás komfortos bútorozott lakás, Mchane-David, Haifa, telefon: 530877, — 21 óráig.

IRODAI takarító munkásoknak, munkásoknak felvétel a munkára Kohn Ladiszlav, Haifa, Rechov Sará 6. Tel.: 331-338, délután 1-5 óráig.

ELŐRENDÜ cipészt javításokhoz állandó munkára keresek. Haifa, Hechaluc 23, 6-8 óra.

ELADÓ két szoba + hall, telefon: 729246, Kirját Chajim.

ATADÓ gyárhélyiség Haifa-n, a városban. Tel. 520925.

ATADÓ vagy bútor-kárpitot keres „Lermo”, Haifa, Hameginim 81.

ELADÓ egy és fél szobás lakás, 2 terasz + hall, beépített szekrény, Rosenfeld, Hájárdén 50, Haifa.

KERESNEK eladót rövid- és köntűgyártóhoz, Salom Meir és fia, Hádékalm 10, Merkáz Jásán, Haifa, Levant, —1. 665230.

ELADÓ önkiszolgáló, megalapozott mákólet. Tel. 713959, Mochkin.

ROSMEI KAROL, ilatszertár, rövidruha és ajándéktárgyak nagy- és eladása, Herzl 26, Haifa, tel. —0957.

21/2 SZOBÁS lakás + zárt erkély eladó, Szd. Dagánjá 27/2, tel. 720761, Szustin.

BAT-GALIMBAN 3 szobás lakás + étkezőszoba azonnal átadó. Tel. 521485.

UJ KELET
ביום ראשון
VIA TRAVEL
Noyviny Kurier

4 X 18

KERESÉS ÜZLET

TANUKERESÉS: Keresek munkaszolgálatos tanukat, 1944 június-tól 1945 januárig Weisz Manfred munielőgár Budapest, Komárom közleiben írószárkónál, budapesti gettó. Haszkel Abraham, Jeruzsálem, POB. 854.

LEQUABAB tavaszi modellek, nagy választék. Divatos pikeruhák, maxik, szoknyák, tunikák, Batidressz (nadrággal és szoknyával) méret után is. Carmel konfekció, Haifa, Herzl utca 47. 1. emelet.

HAVIBÉRES vagy kucspénzért önönbejártatni szobát keresek komforttal, parter. Cholomban vagy Bat.

LAKASOK, üzletek, éttermek, birtosítások Haifa, Szd. Hákmármel 19., tel. 525086.

FIGYELEM! Régi és új lakások átadó kucspénzért és havibérel. Mindenféle üzletek, Leib Szulovits, Haifa, Gideon 2, Herzlia u. sarok, d. u. 2-4 és este 8-tól tel. 521-764, Maldan.

PEHELY ES TOLL tisztítása és szőcsa forradalmi módszerrel — helyben! Pehelytakarók és párnák készítése. „Baiban”, Haifa, De-rech Hájim 6, tel. 84194.

FIGYELEM! Lakások, üzletek, irodák, üzlethelyiségek, fűszerüzletek, házak, kucspénzért, eladó és havibérel. Telefon: 688613, Benis Szulovits, Haifa, Hechaluc 7.

LAKASOK, üzletek, eladás, vétel, merlet „Miskán” által, Bialik u. 7, sz. (a haifa városaháza mellett). Tel. 660-274.

VESZÉK régi és antik bútorok, és lakásfelosztásból eredő tárgyakat. Haifa, tel. 620666, 532861.

„MATAMIM” vendéglő, Haifa, Herzl 24. tel. 663171 keres pincért/éjjelt.

JOSOL kártyából és tenyérből — beszél románul, nemetül, oroszul és jiddisül. Haifa, POB. 384.

„HELEN” SZALON, Haifa, Ibn Szináj 4, keres elsőrendű fodrász és manikűrösöt. — Hajvágás és hajfestés olcsó áron.

FRANCIA KARMELEN 31/2 szoba — zárt erkély, majusban beköltözhető. Tel. 04-536289.

EGYEDÜLKŐ FERFINEK honpártos szoba kiadó, Haifa, Kármel, Moriah 64, Friedmann Mose.

ELADÓ galantéria árusítóhely szobával, Rechov Jaffo 91, Haifa, 1-16-ig.

„JOJUS” PAPANOK, HAIFA — Nordau 5. tel. 642074, Pehely, gyanju és dacrolen takarók, ágytakarók, ágynemű. Toll és pelyh tisztítás vállalom.

ELADÓ raktár, megfelelő műhely, laboratórium, raktározás céljaira. 82096, Haifa, 19-21 óráig.

ELADÓ 4 szobás lakás, fogászati rendeléssel vagy anélkül. Haifa, Szapira u. 27, Szalomá, 13-19-ig, tel. 04-660642.

KARMELEN központjában 3 szobás berendezett, kertes lakás 2 évre kiadó. Tel.: 85836, Haifa, szombat kielégítő.

HAVIBÉREBE kiadó 3 szobás komfortos bútorozott lakás, Mchane-David, Haifa, telefon: 530877, — 21 óráig.

IRODAI takarító munkásoknak, munkásoknak felvétel a munkára Kohn Ladiszlav, Haifa, Rechov Sará 6. Tel.: 331-338, délután 1-5 óráig.

ELŐRENDÜ cipészt javításokhoz állandó munkára keresek. Haifa, Hechaluc 23, 6-8 óra.

ELADÓ két szoba + hall, telefon: 729246, Kirját Chajim.

ATADÓ gyárhélyiség Haifa-n, a városban. Tel. 520925.

ATADÓ vagy bútor-kárpitot keres „Lermo”, Haifa, Hameginim 81.

ELADÓ egy és fél szobás lakás, 2 terasz + hall, beépített szekrény, Rosenfeld, Hájárdén 50, Haifa.

KERESNEK eladót rövid- és köntűgyártóhoz, Salom Meir és fia, Hádékalm 10, Merkáz Jásán, Haifa, Levant, —1. 665230.

ELADÓ önkiszolgáló, megalapozott mákólet. Tel. 713959, Mochkin.

ROSMEI KAROL, ilatszertár, rövidruha és ajándéktárgyak nagy- és eladása, Herzl 26, Haifa, tel. —0957.

21/2 SZOBÁS lakás + zárt erkély eladó, Szd. Dagánjá 27/2, tel. 720761, Szustin.

BAT-GALIMBAN 3 szobás lakás + étkezőszoba azonnal átadó. Tel. 521485.

OKTATÁS

ÜVEGMUVESZET, képek készítése és díszítés, művészi választék, haladási útmutató. 733312, Gabriella.

8 lecke után 735312, Gabriella.

RAJZ-LECKEK kezdőknek és haladóknak. 733312, Gabriella.

ANGOL és IVRIT órák kedvező áron. Telefon 44244.

JARMI- ES TÖRPEMOTOR- KERÉKPÁR „SGALAT” (vásárlás előtt). Berutta sz. hitőtisztítás, elsőkerék beágyazás. Kerekgyógyászat, vizsgálatok az évi teszt előtt.

M. M. M-nél, BNÉ-BRÁK, Hájár kon u. (Cé-Dé kvis), Telefon 780892.

HAIFA-n a járműrendelő hivatal mellett. Telefon 721339.

JERUZSÁLEMEN: Ezor Hátá aszija. Tapiro, telefon: 39299.

„JONEVU” kozmetikai intézet + modern felszereléssel Tel-Avivban hónapban gyári áron ául! Tel-Aviv, Csernichovskyy 6.

HAIFAI MODERN NŐI KONFEKCIÓ MÜHELY

tulajdonosa
társulna szakmabeli, vevőkörrel rendelkező ügynökkel,

tel-avivi eladási raktár nyitása céljából
Jelentkezés: Haifa, POB. 4694

CHEVRAT CHAGOR, BNÉ-BRÁK keres

1. SZALAG SZÖVÖKET éjszakai műszakra Kitűnő feltételek
2. FÉRFIÁKAT a szalagszöves kitanulására

Jelentkezés Frenkel úrnál, Rech. Hákmison 11, BNÉ-BRÁK

Átadó jól megalapozott NŐIRUHA VARRODA Különleges alkalom!

Kérjük írjon POB. 23973, Tel-Aviv címre

KERESNEK

1. ORÁST finommechanikai munkára, lehetőleg gyakorlattal
2. FINOM-MECHANIKUST
3. VILLANYSZERELŐT, villamos mérőeszközökhoz

5 napos munkahét, korhatár nélkül.
Jelentkezés életrajz és gyakorlat megjelölésével
Tel-Aviv, POB. 1238.

ÁSKELONI SZÁLLITÁSI IRODA keres

felelősségteljes, gyakorlott

KÖNYVELŐT

egész napra.

Tel. 051-3377, Rech. Cáhál 15, Askelon

KERESNEK BORKBÁBT MUNKÁST

Állandó állás, jó feltételek.

„SOLO”
Tel-Aviv, Javne 6.
Telefon 624683

Asszonyt keresünk bentlakással

ROKKANT NŐ MELLÉ

és főzéshez. A nehéz testi munkához segítség van. Kitűnő feltételek és fizetés. Tel. 932287, reggel 8-10-ig és este 8-10-ig (szombat kivételével)

L. GRAY:

ISMÉT A RÉGI KERÉKVÁGÁSBAN

— KRIMI TÖRTÉNET —

Egy késszurás... kettő... három... négy... Vanda halott. Soha többé nem fog untatni, dihiteni A halvány holdfényben nézem a kést. Nem volt véres. Valami nincs rendben! Ordítani tudtam volna. Reszkető kézzel félreventam a takarót. Az ágyon három párna volt, és Vanda parókája. Méhetetlen félelmet és dühöt éreztem. Hol van a feleségem?

A nappaliban ült, kedvenc karosszékemben és egy bűnügyi regényt olvasott. A könyv címe: Borzalom.

— Vanda — kiáltottam rá —, miért nem vagy az ágyadban?

— Azt nem vagyok az ágyam ban, mert semmi kedve sincs ahhoz, hogy kilyukassz a konyhakéssel — felelte nyugodtan, és letette a könyvet.

— Vanda, az istenért, milyen ostobaságot beszélsz!

— Mit rejtgetsz a hátad mögött?

— Semmit — léptem hátra zavarodottan —, éppenséggel semmit.

— Biztosan kés! — szögezte le nyugodtan. Azt, amelyiket az előbb vetél ki a konyhaasztal-ókjából.

— Nem, nem — ráztam a fejem kétségbeesetten, de a kés kiesett a kezemből. — Halgass ide, ez így nem mehet tovább.

— De hát miért? vont fel a szemöldökét. Ha nevett, kigyórá emlékeztetett. — Én nagyon, de nagyon boldog vagyok.

— Én pedig nem vagyok. Mit szólna ehhez?

— Pillantnyi válság. Arnold.

Minden férfi átesik ezen. Most azt hiszed, mindennek vége, nem szeretsz többé, de ez is el fog múlni.

Kirohantam az utcára. Michaela, a bájos, a gyönyörű, az egyetlen, ott várt rám az autójában.

— Hol a holttest, szerelmem? — kérdezte.

— A karosszékemben ül és bűnügyi regényt olvas.

— Azt akarod mondani, hogy Tanukat keresek, akik 1941-től 1943-ig munkaszolgálatban velem voltak Budapest-Fasor-Jászberényben. Költséget térítke.

JAKOB JUTKOWITS
6 Frankfurt/Main, Lahnstrasse 22, Westdeutschland

Küldjön vámmentes IKKA ajándék-otálványt

magyarországi rokonainak és barátainak
A júliusi (7. sz.) listát augusztus közepén történő kiosztásra, július 27-ikén, csütörtökön zárjuk.
MEGRENDELŐHELYEK
JERUZSÁLEM: Vajda József utca 10. „Sova” kávéházban, félelmet, d. u. 5-6.30-ig, a Híszadatrut utcai Híszadatrut-épületben.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27. I. em., d. e. 9-12.30, d. u. 4-6.30 óra közt — Telefon: 55052.
HAIFA: Léber Dávid ékszerüzlet, Nordau 21.
BEER-SÉVA: Frankfurter István, Haacmaut 49/51.
Levelezést kizárólag G. KEMÉNY, Tel-Aviv, Ben Jehuda 27, címre kérünk.

IKKA az egyetlen vámm- és minden egyéb költség-telmentes küldési lehetőség MAGYARORSZAGRA

Az új árak megtudhatók a megrendelőhelyeken.

FIGYELEM!
CSEHSZLOVAKIÁBA VALÓ KÜLDÉSRE
TUZXEX ajándék-bónók kaphatók

lem élni, drágám?
— Nyújtsd a kezéd — Zuhánok...
— Hát nem szeretsz?
— De szeretlek, csak segits föl. Nagyon figyelmes és gyengéd volt, eltárogatott a fölönvönig.

Michaella hétfőn türelmetlenül várt rám.
— Soha semmit sem fogsz csinálni — mondta szomorúan, de hangjában nem volt szerelműnyás. — Nekem kell segítenem. — Hogyan?
— Kitaláltam valamit. Még mindig szokása a folyópartra járni fésztengeni?
— Igen. Miért kérdezed?
— A partra vezető út veszélyes, keskeny, ügye?
Bólintottam és elmosolyodtam. Michaella tíz órákor kiszokott a vállaltól. Aznap hatalmas lelkesedéssel dolgoztam, mindenkihez kedves voltam. Még tréfálkoztam is. Észrevettem, hogy munkatársaim csodálkozva néztek rám.

A kedvem akkor sem lohadt, amikor hazaindultam.
Vanda megint a karosszékemben ült. Még mindig ugyanazt a bűnügyi regényt olvasta. A jökevémet mintha elfűjták volna.
— O, Vanda. Hogy telt a napod?
— Remekül. Tudod, hogy mennyire szeretek fésztengeni.
— És nem volt semmi... hm... kellemetlenséged utközben?
— Kellemetlenségem? Nem, drágám. Miért kérdezed?
— Csak úgy.

Este hallottam a hirt a rádióban. Michaella gépkocsijával a szakadékba zuhant.
Aztól a naptól kezdve Vanda és én türelmetlenül élünk. Gyakran eljárógatunk szórakozni is. Ő azt mondja, elmúlt a válság, és minden a régi kerékvágásba zökkent.

Megboldogult férjem

König Chájim Henrik

Szarvas — BNÉ-BRÁK

elhunytának első évfordulóján, sírkövével egybekötött

AZKARÁT

tartunk július 25-ikén — 2827 — kedden d.u. 4.30 órákor a zichron-meiri temetőben. — Autóbusz indul 4.15-kor a Rech. Rabi Akiba-Chazon IS sarokról, elhalad a Chug Chatám Szofer templom előtt (Zichron Meir, Rech. Admor Migor).

FELESEGE ÉS A CSALAD

Felejthetetlen férjem, apám, testvérünk

FRIEDMANN LAJOS

Egerhát — Kolozsvár — Chedera

slosimja letételével

AZKARÁT ÉS SIRKOAVATÁST

tartunk 1972 július 24-ikén, hétfőn d.u. 4.30-kor a chedera-i temetőben.

A GYASZOLO CSALAD

Felejthetetlen férjem, apánk, nagyapánk, testvérem, rokonunk

SAMUEL LAZAR

Bánfihunyad — Haifa

ELSO ÉVES AZKARAJÁT

1972 július 23-án, vasárnap d.u. 4.30 órákor tartjuk a haifai Kermel-parti temetőben.

Találkozás a temető főbejáratánál.

A GYASZOLO CSALAD

1972. VII. 21. UJ KELET 19

Nyári készletünk szezonvégi kiárusítása!

ÓRIÁSI ÁRLESZÁLLÍTÁS

20% — 30% — 40% ENGEDMÉNYEK

„LAHAV” INGEK • „KITAN” NŐI DIVATRUHÁK • FÜRDŐRUHÁK • MINDENFÉLE NYÁRI NŐI, FÉRFI-, GYERMEKRUHANEMŰ

Használja ki az alkalmat és már most vásároljon olcsó árainkon!

JONÁ

HAIFA
Herzlia 5.

NÉGYSZÁZ ÉVEL EZELOTT HALT MEG A SZENT ÁRI

(Folytatás az 5. oldalról)

Ári Hákados a következőképpen válaszolt: „Ha az összes nád mind írószerekké, s az egész égboltozat pergamenné válna, az is kevés lenne ahhoz, hogy leírjam bölcsességemet. Ha elkezdném magyarázni a titkot a Tórából, az olyan bőséggben folyna, mint az áradó folyam és én kutatnám, hogyan nyithaték ki egy kis és vékony csövecskét, hogy eláruhassak egy kis titkot a Tórából, amit emberi képességekkel fel tudok fogni és nem terhel túl benneteket. Mert különben úgy járnátok, mint az a csecsemő, kinek torkán akad a gyorsan folyó tej és megfullasztja. Ezért ajánlom, hogy a tölem hallottakat megjáratok, s az maradjon meg emlékezetben

a következő nemzedéknek.”

Halála után leghűségesebb tanítványa és tanítványainak írásba foglalója, rabbi Chájim Vital mondta: „Mikor elbucsuztunk tanítómesterünkötől a mikvében, és az „Urunk, bocsáss meg nekünk”-et elmondtuk, a test fel-emelkedett, majd újra alámerült a vízben”.
A cfái Szent halála óta valamennyi temetés előtt, ebben a szent mikvében tisztítanak meg minden halottat a földön rajtamaradt portól.

Egy férj, Auschwitzban elpusztult felesége emlékére, ebben a mikvében emelt emlékkövet...

GALLI G. ERVIN

SZRIGÉJ CFÁT B.M. keres

VARRODÁT

nagymennyiségű kötöttáru munkához

Erdeklődés a tel-avivi irodában,
Rechov Sofer (Rabinovits) 10,
telefon 52044, 572971

Textilgyár keres SZÖVÖKET

Jaquard orsókhoz és SZŐNYEGJAVITO MUNKÁSOKAT

Előrehaladási lehetőség.
Jelentkezés: „TRIMACO”
Rech. Haacfira 5., T.A. (Fácháná Merkázit)
Tel. 32008

פישור

החברה

החברה

החברה

Amerikai jelentés szerint

Izraelnek nyolc atombombához elegendő plutóniuma van

India 19 atombombához elegendő plutóniummal rendelkezik — A jelentés követeli, helyezzeik nemzetközi ellenőrzés alá a két állam atomreaktorait és plutónium-készleteit

New York (Reuter). — India olyan mennyiségű plutóniummal rendelkezik, ami elegendő 19 atombomba előállításához. Izraelnek jelenleg 8 atombomba előállítására elegendő plutóniuma van — áll a többi között abban a tudományos jelentésben, amelyet most tettek közzé az UNO központjában.

A tanulmányt élvonalbeli amerikai tudósokból és közéleti személyiségekből álló bizottság készítette az UNO amerikai barátainak egyesülete számára. A beszámolókat ugyanakkor adták ki, amikor szovjet tudósok által készített hasonló jelentést publikáltak az UNO központjában. A két jelentés közös cím alatt maga az UNO hozta nyilvánosságra.

A beszámolókból kitűnik, hogy India és Izrael az a két ország, amelynek nincs atomfegyvere, de

zói — még nem írták alá az atomfegyverek terjesztésének korlátozásáról szóló 1970-es nemzetközi megállapodást.

A jelentés felhívással fordul az illetékes tényezőkhöz, tegyenek erőfeszítéseket India és Izrael meggyőzésére, hogy ez a két állam is helyezze a nemzetközi atomenergia ügynökség ellenőrzése alá a területén levő atomreaktorokat, valamint a reaktorok által már előállított plutóniumot.

India — a becslések szerint — mintegy 95 kilogramm plutóniummal rendelkezik, míg Izraelnek körülbelül 40 kilogramm plutónium lehet birtokában. Tekintettel arra, hogy egy közepes város elpusztító atombomba előállításához 5—10 kilogramm plutóniumra van szükség, az amerikai jelentés szerkesztői arra a konklúzióra jutottak, hogy India 19, Izrael pedig 8 atombomba előállításához elegendő plutónium felett rendelkezik.

IZRAELI DIÁK-SAKKOZÓI BEJUTOTTAK A DÖNTŐBE

Megverték a brazil és a svájci válogatottat

Izraeli főiskolai sakk-válogatottja egyelőre szép sikerrel szerepel az ausztriai Grazban folyó főiskolai sakk-olimpiáson. Az izraeli diákok minimális, 2,5:1,5 arányú vereséget szenvedtek az „örökös világ bajnok” szovjet sakk válogatottól, utána pedig 2,5:0,5 arányban legyőzték Svájcot (egy játszma félbeszakadt), majd ugyanazzal az eredménnyel győztek Brazília ellen. Az izraeli Balsán szép sikert aratott, amikor döntetlennel végezte játszmáját a jelenlegi ifjúsvájci világbajnok, a svájci Hegg ellen.

Az izraeli főiskolai sakkosok ezzel biztosították bejutásukat a döntő legfelsőbb csoportjába, mi

után a második helyen állnak a Szovjetunió mögött. Az oroszoknak 12 pontjuk van és egy befeljeztelen játszmájuk. Izraelnek 10,5 pontja és két befeljeztelen játszmája, míg Svájc, Brazília, Norvégia és Olaszország behozhatatlan távolságra állnak tőlünk. Az első fordulóban Izrael 4:0 arányú győzelmet aratott Olaszországgal szemben és most már csak a Norvégiával való mérkőzés maradt hátra. A II. csoportban az Egyesült Államok vezet Anglia előtt, a III. csoportban Dánia Jugoszlávia előtt, a IV. csoportban Nyugat-Németország Románia előtt, az V. csoportban pedig Magyarország Svédországgal szemben.

A MIFÁL HÁPÁJISZ SORSOLÁSA

A Mifál Hápajisz tegnapi, 29/72. számú sorsolásán 150 ezer fontot nyert a 742138 és a 028758 számú sorsjegyre.

50 ezer fontot nyert: 709733.

25 000 fontot nyertek: 211622, 312941.

6250 fontot nyertek: 152964, 314608, 404584, 634509.

1250 fontot nyertek: 247811, 193586, 101257, 066959, 063474, 496514, 414521, 269229, 265992, 262056, 612293, 600186, 587826, 559891, 514543, 789808, 768804, 755717, 739281, 674169, 614442.

Az alanti végződési sorsjegyek a következő nyereményeket kapták:

600 font: 84365, 81743, 71222, 64967, 45350, 37943, 12864, 09733, 08527, 02512.

250 font: 25995, 22159, 21886, 21325, 20526, 17988, 16028, 15923, 03346, 01459, 72481, 72342, 69788, 66594, 65639, 61852, 53856, 45181, 43618, 41497, 99488, 99383, 90956, 86196, 84356.

100 font: 9782, 5091, 4493, 3954, 0997, 0530, 0005.

50 font: 1811, 1621, 1403, 0945, 0837, 0385, 0200, 0134, 0026, 0020, 4293, 4225, 4119, 3906, 3868, 3759, 3076, 2951, 2434, 2178, 6466, 6373, 6096, 5880, 5624, 5486, 5287, 5150, 4740, 4318, 9784, 9327, 7922, 7046, 6924, 6851, 6726, 6536, 6534.

A 6-os számmal végződő sorsjegyek visszanyerték a 4 fontot.

CEAUSCUCU A GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS FEJLESZTÉS TANÁCSÉLNÖKE

Bukarest. (UPI). — A romániai kommunista párt kongresszusa tegnapi Nicolae Ceausescu vezetője a gazdasági és szociális fejlesztéssel foglalkozó új tanács elnökevé. A Ceausescu kinevezésére vonatkozó indítványt az államelnökként is tevékenykedő Ceausescu gazdasági főtanácsosaként működő M. Manescu nyújtotta be a kongresszushoz. A kinevezésre vonatkozó indítvány formális jóváhagyását mára várják. Nyugati megfigyelők szerint ennek az új feladatkörnek a révén fokozódik a román vezető hatalma, mert időmódon közvetlen irányítása alá kerülnek gazdasági intézmények.

BETILTJÁK A JÁRMŰFORGALMAT A FŐVÁROSI BEN JEHUDA UTCÁBAN

Tárgyalnak a tel-avivi Dizengoff-útról is - Korlátozzák a magánjárművek forgalmát a városi központokban

Simon Peresz közlekedésügyi miniszter bejelentette, hogy a héten megállapodás jött létre minisztériuma és a jeruzsálemi városvezetés között, amelynek értelmében a nap legtöbb órájában tilos lesz a járműforgalom a főváros központjában lévő Ben Jehuda utcában. Mint ismeretes, ebben az utcában eddig is egyirányú volt a közlekedés, mégpedig felülről lefelé.

Uri Ben Efrájim helyettes közlekedésügyi államtitkár elmondta, hogy a szakértők már hozzáláttak az ehhez szükséges közlekedési tervek kidolgozásához. Valószínűnek tartják, hogy néhány hónapon belül végrehajtják a változást. Szó van arról is, hogy teljesen betiltják a forgalmat a tel-avivi Dizengoff-úton, ezt azonban egyelőre még ellenzik a tel-avivi városvezetés.

Tárgyalások folynak arra nézve is, hogy néhány forgalmasabb utcát a nagyobb városokban kizárólag gyalogjáróknak adjanak át, mert az erős magánjárműforgalom nagy torlódásokat okoz, czenkívül pedig súlyosan károsítja az autóbuszokat, melyek csak nagy nehézségek árán tudnak megútni az erős forgalomban.

Egy másik oka ennek a tervnek az, hogy az erős járműforgalom igen nagy mértékben rontja a levegőt a sűrűn lakott központokban. Ennek érdekében to-

is megjelenik és már most minden tőlünk telhető meg kell tenni ennek megakadályozására.

Ezzel kapcsolatban elmondotta, hogy a „smog” igen rossz hatással van a növényekre és csodálkozásának adott kifejezést afelől, hogy a naranccsültvények tulajdonosai nem kezdeményeznek semmilyen lépést a veszély kiküszöbölésére.

A szakértő végül azt a meglepő bejelentést tette, hogy tudományos kutatók vizsgálatai eredményeképpen megállapították, miszerint az áramtelepekből kiáramló gázok akadályozzák a „smog” kifejlődését.

Drágánk, örök bánatunk

Winkler Alexander (Sándor) ז"ל

Beregszász — Tel-Aviv

első éves

ÁZKÁRÁJÁT

1972 július 26-ikán, szerdán délután 5 óra körül tartjuk a choloni körzeti temetőben.

Találkozás a temető új bejáratánál.

GYASZOLÓ FELESEGE: BÖZSI ÉS A CSALÁD

Felejtéhetetlen, szeretett elnökünk

WINKLER (Alexander) SÁNDOR ז"ל

Beregszász — Tel-Aviv

elhunyának első évfordulóján

ÁZKÁRÁT

tartunk július hó 26-án (ב'ט"ז) szerdán d.u. 5 óra körül a Cholon-Bat-Jám-i temetőben. Találkozás a temető bejáratánál.

IRGUN JOCE BEREGSZÁSZ VEHASZVIVA

Felejtéhetetlen drágánk

FISCHER PÁLNÉ BÖZSI ז"ל

Temesvár — Haifa

ÁZKÁRÁJÁT ÉS SIRKÓAVATÁSÁT 1972 július 25-ikén, kedden délután 5 óra körül tartjuk a haifai új temetőben. Kfár Számír.

Külön autóbusz indul délután 1/5 óra körül a hádári „Armon” mellől (rech. Hánevium).

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik mély fájdalomunkban részvétükkel velünk éreztek.

A GYASZOLÓ CSALÁD

EZUTON FEJEZZÜK KI ÖSZINTE RÉSZVÉ-TÜNKET KOLLÉGANŐNKNEK SZIMCHAN HENIÁNAK FIVÉRE

TESZLER MENACHEM ז"ל

ELHUNYTA FELETTI MELY GYASZABAN. A TÁVKÖZLESI MINISZTER AZ ÁLLAMTITKÁR A GAZDASÁGI ÉS VAGYONKEZELŐ OSZTÁLY IGAZGATÓJA A KÖZPONTI MŰHELY IGAZGATÓJA ÉS AZ ÖSSZES DOLGOZÓK

Felejtéhetetlen drága jó anyukánk

FARKAS BERTUS szül. Goldberger ז"ל

Arad — Natanja

MÁSODIK ÉVES ÁZKÁRÁJÁT 1972 július 23-án vasárnap délután 4.30-kor tartjuk a natanjai Sikun Ben Cioni temetőben. Találkozás a temető bejáratánál.

A GYASZOLÓ CSALÁD

Felejtéhetetlen drága feleségem, anyánk, testvérünk

BRAUN LAJOSNÉ szül. ZELCZER CHANÁ Helén ז"ל

Királyhelyem — Akkó

SLOSIMJAT ES SIRKÓAVATÁSÁT vasárnap ב'ט"ז — 1972 július 23-án d.u. 4 óra körül tartjuk az akkói temetőben. Találkozás a temető bejáratánál.

Gyászoló férje, gyermekei és testvérei

Zárva a Szanta Katharina kolostor

A hadsereg szövegíróje közli, hogy a Szináj félszigeten lévő Szanta Katharina kolostor július 25-ig, tehát jövő keddig továbbra is zárva lesz a kolostorban folyó különleges istentisztelet miatt. A kolostor e hó 10-ike óta zárva van látogatók és kirándulók előtt.

Felmentették Jigál Láviv újságíró

Benjámín Kohén törvényszéki bíró: „Érzésem szerint inkább elmarasztaltam volna” — Csakis Odéd Salpeter, a vádhatóság koronatanújának „különleges egyénisége” miatt mentették fel

A tel-avivi törvényszék tegnap felmentette a vád alól Jigál Láviv újságíró, a Háárec munkatársát, akit az ügyészség azért helyezett vád alá, mert azzal gyanúsították, hogy felbérlet hivatásos betörőket a „Schaechter-okmányok” ellopására. Az ítélet kihirdetése alkalmával Benjámín Kohén törvényszéki bíró hangsúlyozta, hogy érzése szerint inkább hajlott a vádlott elmarasztalására, de mégsem teheti ezt, mert a vádhatóság koronatanúja, Odéd Salpeter „különleges egyénisége” miatt nem lehet nyugodt lelkiismerettel bűnösnek kimondani Lávivot.

A törvényszék üléséért zsűfoglalás megtöltő közönség jelenlétében a bíró három órán keresztül olvasta fel részletesen megindokolt ítéletét, amelyben jellemrajzot készített mind Odéd Salpeterrel, mind pedig a vádlottal. Kohén bíró kiemelte, hogy a tárgyaláson bebizonyított tényeket figyelembe véve úgy véli.

Jigál Láviv elárulta újságírói hivatását, amíg végül is odáig szülydett, hogy a jövődelmi adóhivatal fizetése besúgója lett. Jóllehet ez a törvény szempontjából nem képez kihágást, vagy vétség, de tekintettel arra, hogy Láviv újságírói kapacitását kihasználva dolgozott az adóhivatal számláit kapó informátoraként, sőt árnyékokat vet mindez a jellemére.

Néhány alkalommal agyam azt diktálta kezemenk, hogy írjam alá az elmarasztaló ítéletet, de végülis a kéz nem engedelmessékedett és ez a vádlott szerencséje. Így tehát a felmentő ítéletet írom alá, jóllehet az ügyész ragyogóan felépített vádbeszéde bizonyára

nemcsak engem, de mindazokat is meggyőzte a vádhatóság igazáról, akik az üléssteremben jelen voltak — mondotta Benjámín Kohén törvényszéki bíró.

A belpolitikai szenzációt képező per háttérében, mint emlékeztetés, az állott, hogy Jigál Láviv, a Háárec közgazdasági riportere — a rendőrség, illetőleg az ügyészség szerint — Odéd Salpeter útján felbérlet két betörőt, hogy haloljanak be egy tel-avivi magán lakásba és onnan lopják el a „Schaechter-okmányok” néven ismert iratköteget.

Amely terhelő bizonyítékokat tartalmaz bizonyos gazdasági tényezőkre adócsalásairól. A rendőrség, mint a per folyamán kiderült, a betörés végrehajtása előtt információkat kapott a készülő bűncselekményről és közvetlenül annak végrehajtása után a lesbenálló rendőrök és detektívek elfogták a betörőket. Azok kihallgatása nyomán jutottak el Salpeterhez, illetőleg — későbbi fázisban — Jigál Lávivhoz is.

Odéd Salpeter, aki a vád részéről tanúként jelent meg a tárgyaláson, azt állította, hogy Lávivot kérte fel, szervezze meg a betörést, mert az okmányok megszerzése révén komoly pénzüsszeget tehetnek szert.

Jigál Láviv a tárgyaláson mindvégig kategorikusan tagadta az ellene felhozott vádakot és védőügyvédje a többi között azt áll érvelt, hogy Odéd Salpeter valójában provokátor, Chelouche tábornoknak, a különleges ügyekkel foglalkozó ügyosztály volt parancsnokának alvilági

besúgója, aki ráadásul „patológikus hazudozó”, és éppen ezért nem lehet hittel adni szavainak. A védőügyvéd azt igyekezett bizonyítani, hogy különböző visszaéléseket leleplező cikkei miatt lett „szálka” Jigál Láviv a pénzügyminisztérium szemében és ezért határozta el, hogy a rendőrség vádjai alapján közéletileg kompromittálják.

Harminc éves keresés után

EGY SÖCHEMI ARAB MEGTALÁLTA ELVESZETTNEK HITT FIÁT

A fiú őrnagy az izraeli hadseregben

Egy egykori palesztinai arab, aki az Arab Légiónak őrnagy rangban szolgált és 30 évig keresette fiát, most rábukkant az elveszettnek hitt fiú nyomára, és megállapította, hogy fia az izraeli hadseregben szolgált, ugyancsak őrnagy rangban. Az apa 32 évvel ezelőtt fiatal tiszt volt a mandátori rendőrségben és megismerkedett egy zsidó fiatal lányal, aki szüriai új olá volt. Rövid idő múlva házasságot kötöttek és 1941-ben megszületett fiuk. Három évvel később azonban zátonyra futott a házasság, mert nem lehetett közös nevezőre hozni az arab férj

és a zsidó feleség mentalitását. Így tehát a házaspár 1942-ben a muzulmán kádi előtt elvált és a muzulmán törvény értelmében a fiú 7 éves koráig anyjánál maradt, majd örökre vissza kellett volna térnie apjához. Minthogy azonban 1948-ban kitört a felszabadító háború, megszakadt az összeköttetés apa és fia között. A felszabadító háború befejeztével az egykori Palesztina kettészakadt, egy része izraeli, a másik része pedig transzjordán fennhatóság alá került. Ezután az apa bevonult a jordániai hadseregbe, ahol őrnagy rangot ért el. Fiát azonban nem felejtette el és na-

gyon vágyakozott utána. Különböző úton-módon kísérleteket tett, hogy megtudjon valamit fia sorsáról, amíg végül feleltessé tudomást szereztek a dolgról és közölték vele, hogy Izraelrel való kapcsolat létesítése miatt hadbíró-ság elé állítják.

A katonai bíróság előtt 1953-ban folyt le a tárgyalás, amelynek befejeztével a vádlottat halálra ítélték. Huszizen király azonban megkegyelmezett a tisztnek és élet fogytitlan fegyházbüntetésre változtatta az ítéletet. A tiszt fogsága idején is harcot folytatott ártatlanságának kiderítése érdekében és több levelet írt a királynak, valamint különböző minisztereknek. Ezekben a levelekben Dreyfus kapitányt hozta fel példaként.

A jordániai törvények nem teszik lehetővé katonai bíróság előtt lefolyt per újrafelvetését. A király utasítására azonban ismételt vizsgálatot folytattak le, amelynek eredményeképpen 1963-ban szabadlábra helyezték, de a börtönből töltött tíz év súlyos nyomokat hagyott lelkében.

A hatnapos háború idején az apa Söchemen volt és a harcok befejeződése után ismét megkezdte a kutatást fia után. Megtudta, hogy volt felesége újra férjhezment és hogy fia őrnagy rangban szolgált az izraeli hadseregben és komoly karrier előtt áll a Cáhálban. Ekkor az apa abbahagyta a kutatást, mert attól tartott, hogy a fiával való találkozása árthat gyermeke katonai karrierének.

Az apa most azt mondja, hogy bízisze fiára és örül annak, hogy becsületes úton magas rangig vitte fel. Nap mint nap imádkozik, hogy az Isten segítse meg és tartsa meg egészségében — de lemond a vele való találkozásról...

HALÁLOS FORGALMI BALESETEK

A cfái országúton szörnyethalt három lány - Jeruzsálemben és Tel-Avivban asszonyokat gázoltak halálra

A tegnapi nap folyamán több haláloskimeneteli közlekedési szerencsétlenség történt az ország különböző részein.

* A delutáni órákban egy vonat teherautó összekötő között egy Peugeot gyártmányú tenderrel, melyen az alsó-gállili Márar falubeli lányok utaztak munkába. Az összekötés következtében három lány szörnyethalt, öten megsebesültek. A szerencsétlenség a Miron — Cfát országút 22-es kilométerkövénél történt Ejin Zetim közelében. A teherautó, amely a tenderbe ütközve összezúzta azt, Cfát irányából jött. A teherautó sofőrjét kihallgatás végett letartóztatták. A sebesült lányok közül egyikük állapotja súlyos.

* Jeruzsálemben egy teherautó halálragaszt egy 67 év körüli, ez idő szerint ismeretlen személyazonosságú asszonyt. A gázolás a Jirmijahu és Bár-llán utca sarkán történt, ahol az asszonyt át akart menni az úttesten. A teherautó sofőrjét letartóztatták kihallgatás céljából.

* A tel-avivi Bávli utcában egy autó halálragasztolta Eszter Kohén 57 éves asszonyt. Az autó letért útvonalaról, hogy ilymódon elkerülje egy 2 éves kisgyereket elgázolását, de közben belerohant Eszter Kohénbe, akit kritikus állapotban szállítottak az Ichilov kórházba, ahol belehalt sérülésébe.

AZ ORSZÁG ÉSZAKI RÉSZÉN MEGNYILÓ NAGY VARRODA (200 GÉP) KERES

Gépmechanikust, karbantartási felelőst

Követelmények:

- * Legalább 5 éves gyakorlat nagyszámú varrógép karbantartásában.
- * Önálló szakember.
- * Mindenféle varrógép ismerete.
- * Gyakorlattal a karbantartás megszervezésében.
- * Nagy varrógépjavítási gyakorlattal.

Kézrel írott levelek életrajz, gyakorlat és szakmai kiképzés feltüntetésével. POB. 1736. T. A. CIMRE. „44” SZÁM RÉSZERE TITOKTARTAS BIZTOSITVA.

AZ ESEMÉNYEK MARGÓJÁRA

LÉGIHIDON

Anuár Szádát politikai bombájának robbanásától visszhangzik a nemzetközi politika és világszerte folyik a találgatás, milyen kihatásai lesznek a szovjet katonai tanácsadók kiűzésének Egyiptomból. A találgatás Kairóra is kiterjed, mert a jelek szerint még ott sem teljesen világosak a várható fejlemények. Háborúhoz, vagy békehez vezet az egyiptomi vezetés útja. Szádát pozíciójának megerősödéséhez, vagy Nasser utódjának bukásához? Feladja Moszkva egyiptomi pozícióit és megszorítja Washington befolyását Kairóban? Mit várhat Izrael az új fejleményektől? — Ezekre a kérdésekre keresnek választ a politikai porond megfigyelői, mialatt Kairóból légivonattal szállítja haza Moszkvába az orosz tiszteket.

Nem ez az első válság a szovjet-egyiptomi kapcsolatokban, amióta Abdul Nasser 1955-ben megkötötte az első fegyverszállítási egyezményt, a hírhedt „csészefegyverügyet”. Nasser halálakor az oroszok ellenették Szádát elnökségét, tavaly pedig, Ali Szábrí és társai moszkvai kezdeményezésű összeesküvésének leleplezése után, majdnem szakadásra került sor. Erre megvolt a példa: röviddel előtte Dzsaafar Numeiri tábornok Szudánból tessékelt ki a oroszokat, miután nagynehezen — Szádát segítségével — leverte a moszkvai keletit, de bagdadi rendezési kommisszió pucesot. Ekkor az oroszok újabb fegyverek és kölcsönök árán megakadályozták a válság kibővülését és Nikolaj Podgornij eljött Kairóba, hogy rábírja Szádátot „barátsági és együttműködési szerződés” aláírására.

„A Szovjetunió és Egyiptom népeinek barátságát örökös és azt semmi sem ingathatja meg” — hirdette akkor nagyhangon Podgornij. Ennek ellenére az oroszok nekiláták, hogy alternatív szövetségeket szervezzenek az arab világban. Ez év áprilisában Bagdadban aláírták Irák baráti és együttműködési szerződését a Szovjettel, de azt nem annyira hadi együttműködésre, mint inkább az iraki petroleummezők közös kiaknázására alapozták. Szíriával is szorosabbra fűzték a kapcsolatokat, bár Chafez el-Aszad megtagadta kairói és bagdadi mintájú szövetség megkötését. Líbiával sikerült legalább petroleumszállítási és kutatási megállapodásra jutni.

Beigazodott az, amit íméltelen hangoztattunk a multban: a Szovjetunióknak messzeszemű világsztratégiai tervei érdekében a Szezi-csatorna megnyitására volt szükség. Minthogy ezt Egyiptom makacsul megtagadta, az oroszok végül alternatív megoldásra kényszerültek és közvetlenül a Perzsa öbölben, valamint az Indiai óceán szigetein szereztek flottabázisokat, másrészt pedig most már rendelkezésükre áll Bangla-Des nagy déli kikötője, Csittingong.

Ezzel csökkent, bár nem szűnt meg Egyiptom stratégiai jelentősége az oroszok számára. Nem valószínű, hogy a szovjet flotta hajlandó lemondani Alexandria kikötőjéről és a Mersza Matrhuban épülő nagy orosz flotta-bázisról, amely atom-tengeralattjárók kezelésére is szelgató. Ugyanígy szükséges az az egyiptomi repülőterekre a Földközi tengeren lévő flottát védő és felderítő tevékenységet folytató szovjet repülőegységek számára. A most épülő első szovjet repülőgép-nyaralók azonban idővel ezeket is többé-kevésbé feleslegessé teszik.

A CSUCSÉRTEKEZLET UTÁN „NYET”

Mindaz azt bizonyítja, hogy Egyiptom stratégiai értéke Moszkva szempontjából csökkent — de ugyanakkor az egyiptomi szövetséges egyre költségesebbé vált. Szádát hadvezetősége unos-untalan követelte a legújabb, legdrágább fegyvernemek szállítását és a Szovjetunió támogatását újabb Izrael elleni háborúhoz.

A mult héten kifejtettük, hogy az arabok mennyire képtelenek tudomásul venni a nemzetközi politikai helyzetben beállt változásokat mennyire nem illeszkednek be a „megbeszélések korszakába”, amely Nixon pekingi és moszkvai látogatásaiban nyilvánult meg. Nem titok, hogy az oroszok legalább szóbeli megállapodást kötöttek Nixonnal, amely szerint a két nagyhatalom elkerüli a közelkeleti helyzet kizárását és semmiképpen sem avatkozik be ottani fegyveres konfliktusba, elkerülve a nagyhatalmi szembeállítás veszélyét.

Amikor tehát az egyiptomiak a csúcserkezlet után a tisztikar és politikai tényezők növekvő elégedetlenségére hivatkozva, rakétákat követeltek az Izrael elleni támadáshoz, messzen világs „nyet” volt a válasz. Szádát helyzete tarthatatlanná vált. Ismételt és soha nem váltott háborús fenyegetései már Kairóban is csak gnyos mosolyokat váltottak ki. Lázadoztak a tiszték, a diákok, a munkások és növekedett a leleplezett kormányellenes összeesküvés száma.

Ezzel párhuzamosan egyre növekedett a feszültség az oroszban működő 18-20 ezer orosz katonára és más „szakértő”, valamint az egyiptomiak között. A vezérkari főnök már szóba sem akart állni az orosz tábornokokkal. Szadek hadügyminiszter kiengesztelésére Grecsko marsallt kellett Kairóba küldeni. Az orosz tábornokok és ezredesek uvanis egy-egy nyitlabban hangoztatták rossz véleményüket az egyiptomi katonák harci és technikai képességeiről és beszámolóik alapján a szovjet vezérkar arra a meggyőződésre jutott, hogy az egyiptomi haderő képtelen Izrael legyőzésére, tehát meg kell akadályozni olyan

KAIROBÓL MOSZKVÁBA

Írta: ARAD GIDEON

háborus kalandot, amely Egyiptom újabb vereségéhez vezetne és szétrombolná a szovjet haderők presztízsét is.

Egyiptom polgári lakossága pedig egyre ellenszenvesebbnek tekintette a mindenütt látható oroszokat, az új gyarmati urakat, akiknek összehasonlítása az egykor gyűlölt angolokkal még kedvezőtlenebb megvilágításba helyezte az oroszokat.

Ez a helyzet képezte a hátterét Aziz Szidki miniszterelnök multheti moszkvai látogatásának, amelyen döntést követelt Moszkvá-

orosz—izraeli konfrontáció veszélyét. Még nem világos, hogy a fejlemények mennyiben érintik azt a garanciát, amelyet a Szovjetunió Egyiptom belső légitereinek védelméért vállalt. Ha ez megszűnik, nagyrészt ki van kapcsolva az összeütközés veszélye az orosz haderővel és változás áll be a közelkeleti katonai helyzetben.

Politikai síkon a fejlemények idővel talán majd megnyitják az utat a közeledésre Moszkva és Jeruzsálem között, bár ennek még sok akadály van. Alapvető tény azonban, hogy a Szovjetunió és Izrael közötti feszültséget kizárólag Moszkva egyiptombarát politikája okozta. Nem kell azonban kizárni azt a le-

KOSZIGIN

és

SZADAT

től: A Szovjetunió tegye lehetővé háború indítását Izrael ellen, olyan közeptáru rakéták szállítása által, amelyekkel szét lehet rombolni az izraeli városokat, anélkül, hogy az izraeli légi haderő ezt megakadályozhatná — vagy pedig vonja ki katonai szakértőit és helyezze „új alapokra” kapcsolatát Egyiptommal. Az oroszok a második lehetőséget választották és a hatalmas Iljusinok és Antonov szállítógépek hada, amely 1967 júniusában orosz katonák és fegyverek tömegét hozták a megvert Egyiptomba, most hazafelé szállítják az orosz tiszteket és családjaikat.

INCIDENSEK LEHETŐSÉGE

Máris kiderült, hogy az oroszok exodusza Egyiptomból távolról sem teljes. Szádát nem mond le a légharító útegeket kezelő oroszokról, sem a légi haderő oktatóiról, ott maradnak a polgári ruhát viselő szovjet szakértők ezrei is. Csak a minden magasabb-rangú egyiptomi tiszt mellé beosztott orosz tanácsadó fog ezentul hiányozni. Ez aligha fogja emelni a hadsereg szintjét és harci képességeit, de határozatlan növeli elhamarkodott határozatok lehetőségét.

Az egyiptomi elnök azonban tudatosan, nyilvánosan megsértette Moszkvát. Az oroszok szokásuk szerint, nem sietnek a válasszal. De világos, hogy még csak a fejlemények elején állunk. Szádát népszerűsége Egyiptomban egycsapásra magasra szökkent — de ez még távolról sem jelenti azt, hogy uralma most már biztosítva van.

Attól kell azonban tartani, hogy Szádát most nem tudja majd lefékezni a szélsőséges elemeket és megindulatlan kalandokba keveredik. Az incidensek lehetősége paradox módon abban a percben növekedett, amikor az egyiptomi haderő harci ereje csökkent.

A FRANCIA KAPCSOLAT

Egy hadsereg ugyanis nem válthatja le oly egyszerűen fegyverszállítót, mint a szépaszszony a varronőjét. Egyiptom hadfelszerelése teljes egészében szovjet gyártmányú — az Egyiptomban előállított könnyű fegyverek és löszér kivételével. Ezért a névleges áron szállított hadfelszerelésért (amelyet már kétszer kellett teljesen felújítani), Egyiptom közel egymilliárd egyiptomi fonttal tartozik a Szovjetunióknak.

Uj hadfelszerelés beszerzése hosszú évekig tart és milliárdos befektetéseket igényel. Kairóban ugyan azt hirdetik, hogy most majd Franciaország lesz a fegyverszállító — de ezt igen nagy fenntartással kell fogadni. Mi izraeliek igen jól tudjuk, hogy a franciák csak keményváltatásban lefizetett készpénzzel szállítanak, mégpedig igen drágán. A francia hadiipar Mirage gépeken és könnyű tankokon, valamint páncélos kocsikon és egyes ágyufajtákon kívül nem tudja felszereléssel ellátni Egyiptomot. A francia kormány pedig azt állítja, hogy Egyiptommal szemben is fenntartja az embargót. De Szádátot máris meghívták Párizsba, a francia—arab barátsági jegyében.

Az egyiptomi haderő bármilyen radikális változás esetén is még évekig rá lesz utalva a szovjet utánnótlásra és az országban lévő jelentős tartalékok ellenére nem indíthat komoly méretű háborút, ha ez az utánpótlás nincs biztosítva. Továbbra is fennmarad tehát Moszkva befolyása Szádát stratégiájára.

IZRAEL ÉS AZ OROSZOK

Valószínű, hogy a többszer orosz katonai szakértő kivonása és az egyiptomi—szovjet együttműködés megrendülése csökkenti az

hatóséget, hogy a véletlenül éppen most Moszkvában időző Jászser Arafátnak sikerül rábírni az oroszokat a palesztinai vonal kihangsúlyozására és a terrorista szervezetek erősebb támogatására.

AZ AMERIKAI BEFOLYÁS

Számos érdekes és fontos kérdés csak az idő adja meg a választ. Annyi azonban bizonyos, hogy a Szovjetunió hatalmas vereséget szenvedett közelkeleti politikájában és sokezer katonájának ilyen csufos módú, valószínűleg súlyos csorbát ejtett amugy is csökkentő presztízsében az arab világban.

Jemen, amelynek segélyezésébe hatalmas összegeket ölték az oroszok, többek között Chudejka hadikikötőjének építésébe, felvette a kapcsolatot Amerikával és ezt teszi Szudán is. Anuár Szádát meghafam jöveni a példát. Valójában a nagykövetség hivatalos bejárása óta sem szűnt meg az USA diplomáciai képviselete Kairóban és legutóbb Joseph Green ügyvivő ismétellen jár az elnök vezető tanácsosainál. Ez volt az egyetlen idegen diplomata, akit előre informáltak a szovjet tanácsadók kiűzéséről.

Nehéz kitérni azon feltevés elől, hogy Szádát előre megtudakolta, milyen mértékben számíthat Washington támogatására arra az esetre, ha radikálisan csökkent az orosz befolyását. Egyrészt anyagi támogatásról van szó, másrészt pedig arról, hogy Amerika milyen mértékben hajlandó Izraeli engedményekre bérni, amelyek lehetővé tennék Szádát számára politikai presztízsgyőzelem elkönyvelését és a háborús állapot megszüntetését.

Erre vonatkozólag így látszik még nem kapott pozitív választ és ezért hangoztatta, hogy a közelkeleti válságot csak a döntő harc fogja megoldani. Szádát nyilatkozatait azonban még az orosz szakértők kiebrudalása után sem vesszük túl komolyan.

Az orosz veszély csökkenésével egyidőben

A KÖNYV NÉPE

A NEWSWEEK TÜKRÉBEN AZ ENCYCLOPEDIA JUDAICA

Minden iskolásgyermek ismeri az Izabella spanyol királynőről szóló bibbiai mesét, aki állítólag zálogba csapta ékszerait, hogy finanszírozza Amerika felfedezését. Csupán az a baj, hogy az amerikai iskolásgyermekeket félrevezették ezzel a mesével. Mert a valóság az, hogy Kolumbusz Kristóf korszakalkotó hajóútjának anyagi kockázatait spanyol zsidó bankárok vállalták.

És mi több: a Salamanca-i egyetem egyik zsidó professzora volt az, aki megrajzolta Kolumbusz térképeit, és a Santa Maria hajó zsidó tolmácsa volt az első európai, aki Amerika földjére lépett. Ezek az apró adatok az 5732 éves zsidó történelemben legfeljebb csak mint lábjegyzetek érdekesek. Mindamellet illusztrálják annak az alapos kutatómunkának a mélységét, amelyet a tudósok az új, 16 kötetes, 12 millió szót tartalmazó monumentális műbe, az „Enciclopedia Judaica”-ba fektettek.

Az enciclopedia 2500 tudós (közöttük 1500 izraeli) öt és fél évi megfeszített munkájának eredménye, s előállításában további 400 főnyi személyzet — szerkesztők, korrektorok, tisztviselők és fordítók, valamint egy computer — működött közre. A kutatótudósok tárgymutatót készítettek az összes eddig megjelent zsidó encyclopediáról és a hatalmas mű tartalmát husz fő kategóriába sorolták.

Az Enciclopedia Judaica megszerkesztését eredetileg 1930-ban kezdték, amikor még Németország volt a zsidó tudományok központja. A kutatómunka fele már elkészült 1933-ban, de Hitler hatalomra jutásával félbeszakadt. Három évtizeddel később, amikor a tudósok ismét hozzáláttak, ugyszólván előlőrl kellett kezdeniök az egészet, három korszakalkotó esemény miatt, amelyek új fejezetet képeznek a zsidóság sokezer éves történelmében. Ezek: a náci vézskorszak, Izrael államának megalakulása és a befolyásos amerikai zsidó közösség kibontakozása. A megváltozott időkre jellemző, hogy az eredeti tervet, amely szerint a könyvet német nyelven adták volna ki, elvetették és az encyclopedia végülis amerikai angol nyelven íródott meg.

Az encyclopedia ereje modern tudományos felkészültségében rejlik. Mint tájékoztató mű, felőleli a legutóbbi felfedezéseket, mint a Holt-tengeri tekercseket, hogy rávilágítson — és bizonyos esetekben korrigálja — a zsidó történelem, vallás és kultúra hagyományos verzióit.

Mint krónika, magában foglalja számos korunkbeli zsidó személyiség reflexióit, akik vezérszerepet játszottak az egész zsidó történelem egyik legválságosabb korszakában, Dávid Ben Gurion, Izrael első miniszterelnöke, visszaemlékezik az államalapítás drámai eseményeire, a szovjet zsidóságról szóló fejezet

téhat fel kell készülnünk arra a lehetőségre, hogy az egyiptomi—amerikai kapcsolatok felújítása után — talán csak ez év vége felé — az amerikai közvetítés új fázisával és Washington erős politikai pressziójával kell számolnunk.

Időközben fokozott éberségre lesz szükség, nehogy az orosz—egyiptomi politikai bonyodalimból arab—izraeli összecsapás fejlődjék ki.

megírásánál, nemrég érkezett orosz-zsidó tudósok segítettek.

„A vézskorszakról szóló fejezet a legteljesebb, amelyet a tragédiáról valaha is írtak” — mondja Frederick Lachman, az encyclopedia amerikai főszerkesztője.

A legszembeeszköbb, hogy a mű 8000 illusztrációt tartalmaz, amelyek a zsidó művészetek páratlan panorámáját tárják fel az évezredekben keresztül. —Ha 50 évvel ezelőtt valakinél a zsidó művészetek felőli érdeklődött volna — mondotta Lachman Merilt Sheilsnek, a Newsweek tudósírójának — azt a választ kapta volna, hogy ilyesmi nem létezik, a bibliai parancs miatt, amely tiltja a faragott képeket”. Azóta azonban számos középkori zsinagógát ástak ki, amelyek a zsidó freskók és mozaikok kincsésaráit tárták fel.

Jóllehet az encyclopedia ára borsos — a sorozat 500 dollárba kerül —, kiadói, az izraeli Keter Ltd., nem számítanak az előállítási költségek megtérülésére. A mű kiadását nem anyagi szempontok vezérelték, hanem a zsidó kultúra terjesztése, amely — a kiadók remélik — nem csak a zsidó, de a nem-zsidó olvasóközöniséget is érdekelheti világszerte.

„A mi történelmünk minden fontos témát érint” — mondja Lachman. „Tudunk a fajji problémákról, a szegregációról, a polgári jogokról és a nők felszabadításáról. És a judaizmus autoritása, végső elemzésben, nem a népből, hanem az irodalomból rejlik.”

A franciaországi Dieppe-ben évezeti világhajónoksgórt rendeztek. M. Legrand, helybeli lakos agyerte el az évés világhajónoka címet. Jutalmul nagy adag pudingot kapott. Azt is megette.

— Csak kérem, senki se mondja meg a feleségemnek — kérte a résztvevőket. — Mert még csökkenti a vascorámát!

Az amerikai törvények követelik, hogy az autóban született gyermekek anyakönyvébe írják be a gépkocsi rendszámát. Evtente körülbelül 350 gyermek születik gépkocsiban.

A Ford cég most kéri, hogy a jövőben a rendszám mellé írják be a kocsi márkáját is.

Hamarosan ilyen reklámok jelennek majd meg: Kétszáz újszülött a Fordot választotta világrajitónéknak színléyül. Kövessék példájukat!

A Recifei bíróság (Brazília) most tárgyalja egy gazdag hölgy ügyét. Az asszonyság több jótéteményt tett — a maga sajátos módján.

Jó pénzen megvásárolta az újszülötkeket azoktól az anyáktól, akik nem kívántak gyermekeket, és a gyermeketlen házaspároknak adományozta őket.

A LYONI HÓHÉROK

Kétféle igazságszolgáltatás háborus bűnösök számára? Ezt a kérdést tették fel a mult héten a franciák, amikor értesültek Pampidu elnök merőben elterő magatartásáról két háborus bűnössel kapcsolatban. Az egyik háborus bűnös német, a másik francia.

A német Klaus Barbie, aki a második világháború alatt a Gestapo parancsnoka volt Lyonban, és most Klaus Altman név alatt Bolíviában él, Pampidu nyilatkozott és energikusan követeli Altman-Barbie kiadatását Franciaországnak. Most, a párizsi L'Express hetilap felfedte, hogy Pampidu, igazságügyminiszterének tanácsa ellenére, a mult novemberben titokban megkegyelmezett egy másik lyoni háborus bűnösnek, egy Paul Touvier nevű franciának.

A ma 57 éves Touvier aktív fasiszta volt a háború előtti Franciaországban később pedig, a Vichy rezsim alatt, a Lyon-körzeti milícia parancsnoka lett. A háború utáni bűnpereken elhangzott tanuavallomások szerint (amelyeket távollétében folytattak le), Touvier közreműködött a Gestapoval az ellenállás harcosai és a zsidók felhajtásában, és személyesen vezénelt egy kivégző osztagot egy partizánok elleni akció során Philippe Henriot, Vichy propagandaminiszter meggyilkolása után. Touvier hét zsidó kereskedőt, akiket tusztként tartottak egy lyoni tömlőcében, agyonlővetett „megtorlásként és elrettentő példaként.”

A háború után, a francia hatóságok, kétszer is halálra ítélték Touviert, de ezeket az ítéleteket „in absentia” hozták meg. A Gestapo kollaboránsa francia kólostorokban és zárdákban bujkált husz éven át, egészen 1967-ig, amikor is bűnei elévültek. Touvier hatalmas védőnkre talált Monsignor Charles Duquaire francia prelátus személyében, aki befolyással rendelkezik mind Párizsban, mind a Vatikánban. Duquaire tiz éven keresztül folytatta kampányát és a mult év végén kiharcolta a elnökötől a teljes kegyelmet védecének, amit előzőleg Charles de Gaulle két ízben is megtagadott.

Tavaly Touvier rávette Gabriel Marcel katolikus filozófust, hogy járjon közben érdekeben Pampidounál. „Megtévesztett és eléggé gyenge voltam, hogy elhígvem meséjét”. — mondja most Marcel. Amikor megtudta az igazságot Touvier-ről, Marcel arra kérte Pampidout, hogy tekintse semmivé az előző levelet. „Vannak bűnök, amelyekért csakis az Isten bocsáthat meg”. — mondja most Marcel.

Időközben azonban Pampidout meggyőzte a prelátus Touvier „ár-

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

(A vásárló és a kereskedő szolgálatában)

ÉRDEKES ASSZONYOK:

DOKTOR MIRJÁM,

a légierő szemorvosa

Allandóan mosolygó fiatalasszony, rendkívül felelős beosztásban. Ő a légierő szemorvosa. Eldönti, hogy a pilóta-jelölt alkalmas-e feladatuk ellátására, mert ha baj van a szemükkel, ha csak a legkisebb kifogásolni való találya, továbbá vitának helye nincs. Valamennyiünk féltett kincse, a szem, de a pilóták százszor, ezerszer is.

Doktor Mirjám Németországban született, közel a holland határhoz. Már kislánykorában alijázott családjaival, itt járt iskolába. A „Geula” gimnáziumban érettségizett.

Orvos akart lenni már akkor is, de előbb be kellett vonulnia katonának. Az egyik parancsnokság iródjában dolgozott, őrmesterként szerelt le. Utána Hollandiába utazott, ott lett orvostan hallgató. Három évig tanult külföldön, majd hazajött és Jeruzsálemben fejezte be tanulmányait.

A diploma megszerzése után a természet irányába fordult az érdeklődése, s nem is bánta meg. Szakorvos lett.

Nem sokkal később érdekes ajánlatot kapott a légierő főorvosától. Szemorvosnak hívták meg arra a bázisra, ahol a leendő harci-pilóták kiképzésével foglalkoznak.

Gondolkodott a dolgon, az ajánlatot érdekesnek, sőt vonzóknak találta, tehát elfogadta. Természetesen azonnal tisztít rangot kapott és azóta ő vizsgálja a leendő pilóták látási képességeit.

Nagy tisztelet övezi a bázison. A katonák hang nélkül ülnek dr. Mirjám szemében, mert tudják, hogy a szemvizsgálat eredményén múlik a jövőjük.

Munka közben hamar felismerte dr. Mirjám, hogy nem elég az orvosi felkészültsége, ezen a területen bizonyos gyakorlati pilóta-ismeretekre is szüksége van. Csak a levegőben lehet pontosan felmérni, hogy milyen követelmények érvényesülnek a pilóta szemével kapcsolatban. Részt vett tehát egy rövidített pilótatanfolyamon, sőt azt is elintézte, hogy öt alkalommal felrepült — különböző harci gépeken.

Azóta jobban, még nagyobb felelősséggel végzi a munkáját.

A magánélete rendkívül kiegyen sulyozott. Férje zenetudós, még egyetemista korukban ismerkedtek meg. Két kislány van, akik alig várják, hogy anyuka hazajöjjön a bázisról és játsszon velük, vagy egy órát.

Az arab asszonyok inkább a házilag készült szépségkészítményeket kedvelik

A kozmetika érdekli az arab asszonyokat is, de nem engedik, hogy szakember nyúljon a bőrhöz.

Nemrég egy izraeli kozmetikus előadást tartott az arab asszonyok előtt. Nagy figyelemmel hallgatták a mondanivalóját, de mikor a gyakorlati bemutatóra került volna sor, egyetlen asszony sem állt kötélnél.

Az egyik galili falu közelében együttes nyaralást szerveztek arab és zsidó gyermekek számára. Az arab gyerekek mamái közül is sokan eljöttek, s ezt az alkalmat használták fel illetékesek arra, hogy kozmetikai tanfolyamot rendezzenek az arab asszonyok számára.

Kétoldalú ez a tanfolyam, mert nemcsak az arab asszonyok tanulják meg a modern szépségápolás technikáját, de a nahariai kozmetikus is tanulságos dolgokkal ismerkedik. Évszázados szépségápolási titkaikat szívesen elárulják az arab asszonyok.

Az egyik, például, elmesélte: — Cukros vízbe citromot csavarunk és felfőzzük. Utána ezzel kengetjük az arcunkat. A főzet jót tesz a bőrünknek, bársonyos lesz tőle.

— Kítől tanulta a módszert? — Az anyamtól. Ő meg a nagyanyamtól. Évszázadok óta alkalmazták ezt a szert az arab asszonyok.

Egy másik arab asszony a következő eljárást ismertette az arc-bőr ráncosodása ellen: — Meghámozzuk, felszeleljük a krumpolit és berakjuk a szeleteket egy tepsi olajba. Utána — mikor már magába szívta az olajat —, az arcunkra rakjuk. Pár perc múlva friss, hámozott uborkaszelvényekkel cseréljük fel. Ezt husz percig hagyjuk az arcunkon.

Az arab asszonyok egyelőre nem érdeklődnek kozmetikai készítmények iránt, csak a házi készítményeket alkalmazzák.

Egy tel-avivi lány karrierje Párizsban

A neve Miri Weissberg. Ezelőtt 17 évvel született, középiskolás diáklány. Egyetlen nap leforgása alatt csinált karriert és ma a párizsi manökenek élvonalába tartozik. Olyan ruhákat mutat be, amelyek többször dollárt érnek és képét a világ első divatlapjaiban látjuk.

Párizs még ma is a világ divatparancsnokának a fővárosa. A különböző rendű és rangú salonokban ezer és tizezer lány keresi a kegyes mint próbakisszony, illetve — szebb szóval — manöken. Nos, a legszebbek közül kiválasztottak egy versenyen szá-

zat, majd a százból tizet. A tiz legeszebbébbet.

Közüük volt Miri, a tel-avivi lány.

Nem volt könnyű a mezőny. A szép lányok valóságos internacionála alakult ki. Volt közöttük szépségkirálynő — igaz, hogy tavaly nyerte el a koronát, de nem egy országon belül, hanem a világ-szépségversenyen — aztán svéd, olasz, francia szépségek, egyik sudárabb természetű, mint a másik.

A legelső párizsi divatfényképész kapta őket lencsévégre, ugyanis ezen a pályán a nyers szépség nem minden. Fotogéneknek, tehát jól fényképezhetőnek is kell lenni.

Egyszóval, kiválasztották a tiz legszebb lányt, száz és száz felvételt készült róluk, s már terjesztik is a képeket világszerte. Izraéliek is megérkeztek a képek.

De Miri is megérkezett. Az újságíró beszélgetett a szép szöke lánnyal, aki itthon farmadrágnak érzi magát a legjobban és szöke haját szabadon lobogtatja.

— Nagyon szeretném leszögezni, hogy soha életemben nem készülttem sem manökennel, sem színésznővel. Az egész csak véletlen volt, nekem komolyabb termem vannak.

— Espedig? — Allatorvosnak készülök.

— Hogyan került mégis a tiz legszebb párizsi manöken galériájába?

— Egy francia barátom rávetett, hogy menjek vele valami divatbemutatóra. Engem nem nagyon érdekelt a dolog, de azért vele tartottam. Különösebben soha nem érdekelt a divatproblémák, most mégis gondoltam, talán érdekes lesz. Nos, amint ott nézelődünk, hozzám lépett egy fotós és megkérdezte, hogy én is manöken vagyok-e? Nem — feleltem. Erre ő ajánlatot tett, hogy szívesen fotózná, legyen a modellje. Akkor még nem tudtam, hogy világhírű divatfényképész van dolgom. Vállalkoztam a munkára, de azzal a fel-

tétellel, hogy a beosztás ne kuszálja össze az iskolai kötelezettségeimet. Az első mégis a gimnázium.

— Melyik gimnáziumban tanulsz?

— A párizsi héber gimnáziumban.

— Nehéz a munka?

— Néha bizony éjfélig húzódnak a felvételek. Viszont anyagilag megéri, most nem kell kérem tandíjra való a mamától. Dolgoztam bemutatásokon is, de most elsősorban fotókat csinálók. Divat-fényképeket. Azt fizetik a legjobban.

— Mennyit keres?

— Izraéliek pénzben kifejezve 130-180 fontot kapok egy órára.

— Jól érzi magát Párizsban?

— Nyelvi problémám nem volt, mert az édesanyám belgiumi születésű, tőle jól megtanultam franciául, de a városban élni nem könnyű. Az időjárás sem tesz valami jót a hangulatomnak. Azt nem szeretem például, hogy bármelyik pillanatban elerjedhet az eső...

— Milyenek a manöken-méréteik?

— Ha hiszi, ha nem, a szakmai méreteim nem is tudom. En nem tekintem magam a mai napig hivatásos manökennel. Anyit tudok, hogy a magasságom 174 cm, a súlyom rendszerint 54 kiló.

— Diéta?

— Ezt a szót nem ismerem. Látná csak, a fűszeres-számjamat Párizsban, akkor fogalmat alkotom, hogy nyaklód nélkül eszem, még sincs baj az alkossal.

— Fenntartja, hogy allatorvos lesz?

— Nagyon szeretnék az lenni, de ha lemondok róla, csak azért, mert nem akarok további hat éven át külföldön élni. Itthon viszont még nincs allatorvos-képzés, habár szó van róla. En minden este a mamámmal együtt akarok lenni Izraélben. Nem is tudja, milyen nagszerű érzés, ha hazajön az ember. Tudja, külföldön cionista lesz egy magamfajta izraéliei lányból...

A Fehér Ház 2. számú háziasszonya

A Fehér Ház 1. számú asszonya természetesen az elnök fel-

sége. A 2. számú asszonyt Lucy Winchesternek hívják. Magas hivatala van, ő felelős az elnöki fogadások rendjéért.

— Ami a korát illeti — 35 éves. Családi állapota — elvált asszony. Hét éves kislányát maga neveli.

Akik közelről ismerik a Fehér Ház belső rendjét, azt tartják, hogy Nixon a legvendégesebb elnök. Több fogadást rendez, mint előtte három elnök együttvéve. Számszámra hívja meg a vendégeket kóktélra, uzsonnára, vacsorára, s minden hivatalos vendég egy-egy újabb feladatot jelent Lucy Winchester asszonynak.

Három évvel ezelőtt választották meg elnöknek Nixon. Azóta 109 ezer vendég fordult meg a Fehér Házban.

— Ha azt kérjük tőne, hogy mi sikerének titka, így válaszol: — Saját házamnak tekintem a Fehér Házat, s a vendégeket úgy látom el, mint a magam vendégeit. Ennyi a titkom...

— A meghívottak listája már egy-két hónappal az időpont előtt elkészül, tehát van idő a vendéglátás alapos megtervezésére. A meghívók kiküldésével is maga törődik.

Kétféle meghívót küldenek a Fehér Házba. Akit ebédre, vagy vacsorán lát vendégül az elnök, az személyes meghívót kap. A különböző kóktélok, illetve uzsonnák meghívása kevésbé egyéni jellegű.

Lucy Winchester asszony állítja össze a menüt, s az ő gondja a frissítő italok, illetve süte-

mények megrendelése is.

Ami az ebéd, illetve vacsora-vendéglátást illeti, a legelső szempont, hogy csak olyasmint kerülhet az asztalra, amit az elnök szeret. Vegyünk egy példát. Nixon nem kedveli a levest. Ezért előtérrel kezdődik az ebéd és a vacsora, leves ugyiszoval soha nem szerepel az étlapon.

Lucy Winchester kidolgozza elképzeléseit a menüvel kapcsolatban, aztán megbeszéli Mr. Hellerrel, a Fehér Ház főszakácsával, s végül előterjesztik a menüt, végső jóváhagyás végett, Nixon elnök feleségének, aki ezt a jogkört a maga számára tartja fenn, de az esetek nagy többségében jóváhagyja az előterjesztést.

Amikor megérkeznek a vendégek, hármán fogadják őket. Az elnök, a felesége és Lucy Winchester asszony. Az asztalnál nincs állandó helye. Rendszerint egy olyan férfi mellé ül, aki magányosan érkezett.

Ezért, a sok fejtöréssel és felelősséggel járó munkáért, szép fizetést kap. Hogy mennyit — az sem titok. Az amerikai magazinsajnárt megírta. Évi 25.000 dollárt.

Sokáig nem tudták az olvasók Amerikában, hogyan került Lucy Winchester asszony ebbe az érdekes pozícióba.

Most kiderült, mert az elnöki ház népszerű és rátermetnek mutatkozó háziasszonya, egy interjú során elmondotta:

— Három évvel ezelőtt szerény résztvevője voltam Nixon kortes-hadjáratának. Miután megválasztották, eszébe jutottam és felkért, vállaltam el ezt az állást. Igent mondtam...

— Megbánta? — Hogyan gondolja? Nagyon szeretem a munkámat. Nemcsak felelősséget jelent, de roppant érdekes is. Kévs háziasszony van a világon, aki három év alatt annyi érdekes embert látott vendégül, mint én.

— Meddig marad a Fehér Házban? — Ameddig Nixon. Szóval, remélem, hogy sokáig...

Hölgyeim! AMÁLIA KOZMETIKÁBAN elsőrendű kezelés 8.—fontért. Hajszálak eltávolítása lábról 8.—font. — Hétfőn zárva. Tel-Aviv, Jochánán Hászánd-lár 19., tel. 282709

„Rosen” fürdőkabát a tengerpartra
azelőtt 35.50 I.L.
most csak 19.90 I.L.

„MLAI”
Gruzenberg 24,
Tel-Aviv,
Ofir-mozival szemben

Konyhaszekrények
tornatka oevonattal, mértékre, különböző színekben SKOI, TEL-AVIV, Kfar Giládi utca 36, telefon: 829519

SZEZONVÉGI KIÁRUSÍTÁS

A KOL-BO SHALOMBAN

20% ENGEDMÉNY

MINDEN OSZTÁLYON

RUHANEMU — nőknek és fiatal lányoknak, férfiaknak és gyermekeknek, bőrruházat is.

TASKA CIPŐ — nagy engedmények.

JÁTEK — 20.- IL felüli vásárlás esetén ajándékjáték.

SPORT — matrac, fűrdőmedence, csónak, vagy felfújható bútor vásárlásakor ajándék pumpa.

LEMEZ — gyermek-lemez, vagy 7" lemez vételenél 20-40% engedmény.

10% ENGEDMÉNY
MINDEN BLACK & DECKER ÁRUCIKKRE.
A „DO IT YOURSELF” osztályon az otthonában szükséges legmodernebb kelleket találja.

MEGLEPŐ AJÁNLATOK A LEGTÖBB OSZTÁLYON

Látogasson el a
»kereskedelmi hobby kiállításra«
a Kol-Bo Shalom földszintjén.

EXODUS 1972

Írta: DAN OFRY

A zsidó nép egyszer vonult ki Egyiptomból, de azóta sem felejtette el ezt az eseményt. Olvasunk róla a Bibliában és emlékezünk rá évről-évre pészách idején. Jociát Micraim, vagy idegen nevén Exodus, — név és fogalom jó memóriájú népünk kollektív tudatában.

Attól tartok, hogy az orosz katonai szakértők mostani kitessékelése Egyiptom területéről aligha lesz olyan emlékezetes esemény, amelyről akár csak évtizedek múltán is beszélni fognak. Ez a kivétel, ez az Exodus, alapvetően különbözik a miénktől. Izrael népe annakidején a szolgáskorból, az elnyomottságból vonult ki Mózes vezetésével, hogy eljusson saját országába, az Igéret Földjére. Az akkori Exodus tehát a szabadságot hozta meg egy kis nép számára.

Az orosz katonai szakértők mostani egyiptomi exodusa legfeljebb a forrófeji kairói tábornokok számára jelent az ediginél valamivel nagyobb szabadságot, háborus kamanderpolitikájuk érvényesítésére. Az egyiptomi nép aligha profitál valamit is a szovjet tisztek elutazásából. Továbbra is a nyomor, a céltalan háborús erőfeszítés és a könyörtelen parancsuralmi rendszer lesznek életének kísérői.

A szovjet „tanácsadó” és szakértők egy részének távozásával, legfeljebb egy szűk réteg, az egyéni és nemzeti presztízse beteges féltékenységgel vigyázó vezető tisztú csoport lélegzik majd fel. A tömeges szempontjából aligha lesz lényeges változás. Az egyiptomiak túlnyomó többsége továbbra is az anal-fabéltizmus béklyóiban marad. És ami ennél is lényegesebb — továbbra is arra nevelik majd a robbanó ütömben szaporodó, föld-hözragadt szegénységben tengődő fellachokat, hogy minden nehézségük megoldódik, ha sikerrel jár a dzsichád, az Iszlám szent háborúja.

Természetesen. — Izrael ellen.
Az egyiptomi tömegek azért fogadták örömmel Anuár Szádát, mert az a „J'accuse” mintájú beszédét a szovjet szakértők kiebrudalásáról, mert ebben az aktusban a még vadabb, még szenvedélyesebb, az ediginél is ésszerűtlenebb Izrael-gyűlölet érvényesülését várják felfedezni. És elsősorban azért, mert megint akadt egy külső tényező, amely a bírák szerepét töltheti be az arabok tehetetlenségének szüntetésére. Szádát ugyanis világosan a tömegek értése adta, hogy az orosz segítség késedelme és a megfelelő támaszok hiánya miatt a katonák elmaradása okozta az Izrael elleni, nagy hangon beharangozott háború megindításának elmaradását. Amint az Izrael megsemmisítéséhez szükséges orosz segítséggel indokolta azt is, hogy tágra nyitotta a kapukat a szovjet katonák és különféle „szakértők” hada előtt, ugyanúgy az Izrael megsemmisítésére irányuló célkitűzéssel magyarázta most a Kairó—Moszkva fört leállítását is.

ANUÁR SZÁDÁT
Nem mindenki...

Azért írjuk lelassítás, mert szó sincs arról, hogy Szádát véglegesen szakítsa a Kreml vezetőivel. Aminek jelenleg szemtanúi vagyunk, az mindössze korlátozott jellegű szovjet kivonulás, amelynek szolektív eltávolítás, az Egyiptomban lévő közel húszezer szovjet katonából és tanácsadókból Kairó csak azoknak meneszt, akiket Szádát emberei pözlök tudnak. Az elsőleges hírekké és jelentésekké szemben, a valóság az, hogy az ötézer főre becsült tanácsadó-seregnek legalább egyharmada továbbra is Egyiptomban marad, mint ahogy aligha vonatkozik Szádát kiutasítási parancsa az egyiptomi hadseregben szolgáló teljesítő szovjet kiképző tisztekre, valamint a kizárólag szovjet katonákból álló egységekre, amelyek főként a rakéta-üzemeknél és a repülő-alakulatoknál állomásoznak.

Kétségkívül lecsökken a Szovjetunió jelenlétének foka Egyiptomban, de ez még távol áll attól, hogy teljes szovjet kivonulásról beszéljünk. Annál is kevésbé, mert a teljesen szovjet fegyverekkel ellátott egyiptomi hadsereg egyetlen napig sem harcolhatna Izrael ellen a kizárólag a Szovjetunió-ból beszerezhető alkatrészek és löszér nélkül. Szádát nyilvánvalóan tisztában van ezzel, hogy amennyiben kivonulnak országából azok az önálló szovjet léghárító rakéta-egységek, amelyek Egyiptom belső részét, a Nilus deltáinak övezetét, valamint az érzékeny gazdasági-stratégiai pontokat, mint például Heluan, Asszuan és Kairó körzetét védik, ugyaj májdnem kilátástalan ezen célpontok megvédése egy esetleges háborús összecsapás esetén. A szovjet szakemberek által vezetett rakéta-üzemek és a szovjet pilóták által vezetett vadászbombázók jelenléte nélkül megszűnik a „vörös légiernyő”, ami ma még Egyiptom féltett belső részei óvja.

Szádát ezt mind tudja. Ha azonban ez így van, felmerül a kérdés, mi okozta mégis a

rézleges vádlólevél kiállítását? A válasz igen egyszerű. Anuár Szádát saját belső ellenzkét, mindenekelőtt pedig az elégedetlenkedő tisztú kaszót akarta kiengesztelni. Ismeretes, hogy Szádék tábornok, a jelenlegi hadügyminiszter, régóta követeli a változást. És a sajátban Chazsenszen Hejkál, az El-Ahrám főszervezője látta hétről-hétre mérgezett nyilait az „igéreteiket nem tartó” baráti nagyhatalom felé, amelynek elégtelen fegyverszállítmányai miatt nem indultak meg még mindig a döntő harc... izraeli agresszió következményeinek megszüntetésére...

Más szavakkal: Szádék tábornokkal az élen a hadsereg vezetői, és a polgári szektorban az El-Ahrám főszervezője körül csoportosuló Nyugat-barát erők követelték hosszú útra, — lazítsanak a Moszkvához kötött szerződésekre.

Szádát ennek a belső nyomásnak engedve határozta el magát a szovjet szakértők kiutasítására. Ezzel azonban nem oldotta meg Egyiptom egyetlen alapvető problémáját sem.

A szovjet befolyás továbbra is döntő módon érzhető lesz Egyiptomban. Azok a kiképző tisztek például, akik minden egyes egyiptomi ezredben helyetfoglalnak és az

operatív tervek kidolgozók, jóváhagyják, — a jövőben is helyükön maradnak.

A szovjet bázisok, a tengeri és légi támaszpontok, amelyek Szádát nagylelkűen szövetségese rendelkezésére bocsátott a NATO elleni tevékenységhez, ezáltal is szovjet felügyelet alatt maradnak.

A látványos Exodus mindössze egy belpolitikai szükségletet, egy tömegpszichológiai igényt hivatott kielégíteni. Anélkül azonban, hogy Egyiptom elfordulna a Szovjetuniótól és döntő változást hajtana végre politikai orientációjában.

✓
Az arab világ — és ezen belül Egyiptom — alapvető problémája, hogy 1948 óta egy államvilágban él. Az arab népek és az arab politikuskok zöme, bizonyodik a valóságtól. Elsősorban attól a realitástól, ami Izraellel, a zsidó néppel kapcsolatos.

Az arab világ érzelmi alapon viszonyul Izraelhez és nem veszi észre, hogy ez a fából vaskarika 24 év alatt minden erőpróban az előzőeknél csufosabb vereséget hozott számára. És nem akarja tudomásul venni, hogy amit az arabok nem tudtak elérni saját erejükkel, azt mások segítségével sem tudták megvalósítani. A legújabb bizonyíték maga, a Szovjetunió. Még ennek a szuperhatalomnak korlátlan politikai és fantasztikus meny-

nységű katonai támogatása sem volt elég ahhoz, hogy Kairó közelébe jusson deklarált céljához: Izrael elpusztításához.

Ezért volt a kibábrándulás Brezsnyev elvárt politikájából is.

Kairó nem fogja fel, hogy a kibontakozás egyetlen lehetősége: felbredni a több, mint két évtizedes politikai álomból és beszűkíteni a haragosdít a — valósággal...

Kairó nem tanul a saját hibáiból és mások leckéiből sem. Anuár Szádát a Nyugat-Kelet közötti hintapolitika reményével és egy Izrael tétre kényszerítéséről áldomozó vágy terhes örökségével indította meg a szovjet szakértők 1972 évi exodusát.

Eppen csak a legegyszerűbb megoldásra nem gondolt. Hogy tudomásul vegye Izrael létét és jelenlétét a Közelkeleten és azt csinálja, amit évtizedes ellenségek tettek a világ különböző pontjain: tárgyaljon az érdeklétfel-lel.

Izraellel. Ugyanúgy, ahogy Észak- és Dél-Korea, India és Pakisztán. Kelet- és Nyugatnémetország tette a közelmultban. Ehhez azonban szükség lenne egy jóad realizmusra. Ez, ugy látszik, még kicsiny adagokban sem lelhető fel a Nilus deltájánál. És ezen a szovjet függőség látszat-felfüg-gesztése sem segít.

CFÁTON, A MISZTIKUM VÁROSÁBAN

Négy száz évvel ezelőtt halt meg a Szent Ári

Av hó 5-én, a múlt vasárnap, volt négy száz év, hogy az isteni szikrából teremtett rabbi Jicchák Ben Slomo Luria Askénazi, a gyakorlati kabbala apostola, akit a világ zsidósága a Szent Ári (Adoninu rabbi Jicchák) néven ismer — visszaadta lelket Teremtőjének.

Az akkori napok Cfatján, a „bölcesség vá-

rosában”, Szent Ári kiapadhatatlan forrásából mindössze három évig meríthettek a bölcesség vizét a kabbalista tanítványai, akiknek világában a szent Ári, mint üstökös jelent meg. Az is maradt idén és ténen tul.

Földi élete rövidre volt szabva. Egy gyilkos járvány, mindössze 38 éves korában vitte el

eről a világról, melynek megújításáért élt. Most, halála négy századik évfordulóján, fekete harisny és strámlis rabbi, jesiva-növendék és az egyszerű hívők hatalmas tömegei — közöttük sok nő is — a júliusi meleg ellenére, az ország legtávolabbi sarkából is Cfatra záradokolt, hogy méltóképpen adózzon a cfáti szent emlékének.

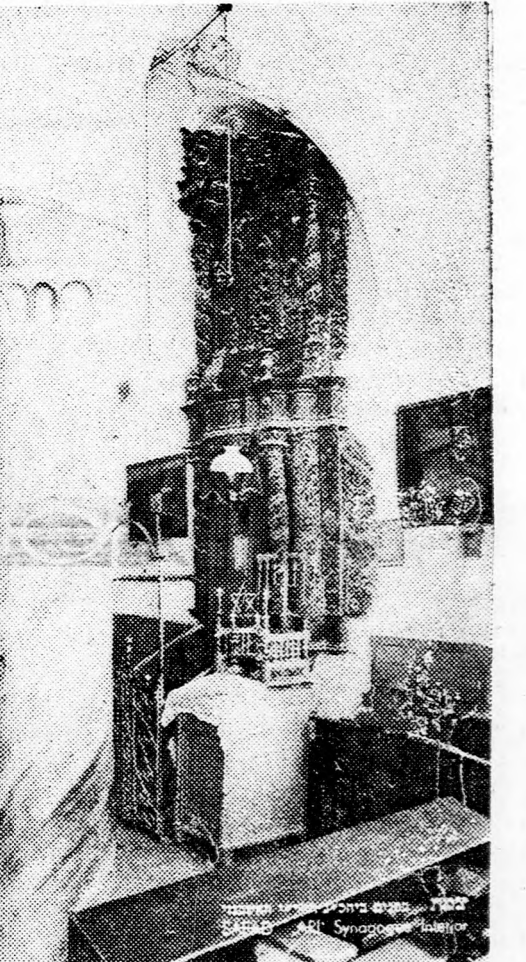

ARI SIRJA (A JOBBOLDALI SIR) A CFÁTI TEMETŐBEN

Az akkori napok Cfatján, a „bölcesség városában”, Szent Ári kiapadhatatlan forrásából mindössze három évig meríthettek a bölcesség vizét a kabbalista tanítványai, akiknek világában a szent Ári, mint üstökös jelent meg. Az is maradt idén és ténen tul.

Földi élete rövidre volt szabva. Egy gyilkos járvány, mindössze 38 éves korában vitte el

Az akkori napok Cfatján, a „bölcesség városában”, Szent Ári kiapadhatatlan forrásából mindössze három évig meríthettek a bölcesség vizét a kabbalista tanítványai, akiknek világában a szent Ári, mint üstökös jelent meg. Az is maradt idén és ténen tul.

ARI SIRJA (A JOBBOLDALI SIR) A CFÁTI TEMETŐBEN

tanításának lényege és magasztos eszméje, a „Tikun”, az ember és az emberiség megújítása. Ezenkívül a szombati szentségek megőrzése állott lelkivilága homlokterében. Még a szombati étkezés is óriási jelentőséggel bírt számára. Külön énekkel köszöntötte a Szombat Királynőjét. A három lakomához (sálos szudot) három misztikus dalt szerzett. Ennek ellenére, hogy egész héten egy felesleges szót sem ejtett ki az ajkán, a szombati tiszteletére még a dudulástól sem idegenkedett. Ez a nap, amikor a Teremtő is megpihent munkájában, adta meg neki a következő hétre az erőt, az akaratot és a további alkotásra való hajlamot.

A Szent Ári német apa és sztefárd anya fiaként, 1534-ben, Jeruzsálemben született. Már születését is misztikum előzte meg. A legenda szerint, amint édesapja, a jámbor rabbi Slomo Luria egyedül tanult jeruzsálemi templomban, hirtelen megjelent előtte Elijáhu, aki közölte vele, hogy felesleges fiut fog szülni, aki nevezzen el Jiccháknak.

Istenfélő, nagy ember lesz a fia, aki meg akarja majd övni Izraelt a tisztátalan erőktől és lelkeket vált meg azok vándorlásában. Mindazon felül pedig eddig ismeretlen titkokat fog megfajtani a Tórából és megmagyarázza a Zohárt. (A Fény Könyve, a kabbalázus Bibliája.) Nevét az egész világon fogják ismerni — fejezte be a hírnök, aki úgy ahogy jött, elment.

A kis Jicchák azután, hogy édesapját nyolc éves korában elvesztette, anyai nagybátyjához, a gazdag rabbi Mordecháj Franchiszor került Egyiptomba, kinek lányát 16 éves korában feleségül vette.

Már ezt megelőzően kitűnt éles elméjével és gondolkodásával a jesivában, amelyet rabbi Dávid Ben Zimra (RADBAZ) vezetett. Ugyanitt tanult rabbi Becalél Askénazi is. (Később Szent Árival együtt szintén Cfatra került.) A zsendülő korban lévő Jiccháknak nagy jövőt jósoltak. Egész lelkével, s minden valójával, kizárólag a tanulásként élt.

A személye körül szőtt egyik legenda szerint, álmában a következők parancsot hallotta: „Kel fel, menj Cfatra, nem szabad tisztátalan országban laknod!” Az álm értelem-

MA ESTE A TÉVÉ-BEN

PÉNTEK

15.00: A meglepetések utcája.
15.50: A szombat fogadása.
18.30: Rövid hírek arab nyelven.

18.32: „Világhírű hős.” — Az arab film Szonkorról szól, aki szerelmes a szomszédjába. Sák-sukába, de nem veheti feleségül, mert szülei a negyedik banditavézéreké igérték, akitől mindenki fél. A véletlen úgy hozza, hogy Szonkornak sikerül elfognia egy az állatkertből megszökött oroszlánt, ezáltal nemzeti hőssé válik és elnyeri szerelmét.

20.15: Hírek arab nyelven.

20.30: Péntek este — Jákob Ben Herzl tarka műsora.

21.15: Hangos híradó.

22.00: „Személyazonosság kérdése.” — Sulámit Hár-Even író-nő tévére átdolgozott drámája. A furcsa történet egy jeruzsálemi ügyvédől szól, aki komplikált ügybe keveredik Bodkájá Zácharovná asszonnyal és lányával. Voljával, valamint annak férjével. Pijoter zseniell, a Rozacsalláddal Baruch Perlmutterrel. Ki a valódi apa? Hol van Kararamancuk és mi történt Turisztánban 16 évvel ezelőtt? Ezek és hasonló kérdések merülnek fel a darabban, megoldás azonban nincs rájuk. Szereplők: Eliseva Micháeli, Jozsef Silóch, Mordecháj Ben-Zeev és Toni Zák. — Rendező: Ávi Kóhen.

22.50: Hírek. Befejezésük egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

ISKOLATÉVE

16.00: A két gymánt története.
16.22: Nyelvtani érdekességek.
16.39: Jehuda Hálévi verseiből.

SZOMBAT

18.00: Rövid hírek arab nyelven.

18.02: Gyerekek a mi utcánkban. — Nyári táborozás (héber feliratt).

18.17: Tudományos film.

18.30: Szórakoztató műsor zsidó és arab művészek közreműködésével.

19.00: Hírek és tévé-vita arab nyelven.

19.30: Rajzfilmek.

20.00: Mábat-hírmagazin.

20.30: Hámavdil. — Műsor Náchám szombatjára. — Közreműködik: Lea Dágánit.

21.00: Ironside. — „A szemtanú vallomása”.

21.50: Mábat-sport híradó.

22.30: Hírek. Befejezésük egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

★ Az esetleges műsorváltozásért nem vállalunk felelősséget.

RÁDIO

A Kol Jisrael adásainak új hullámhossza!

A-MUSOR: Az egész országban (Eljárt kivételével) 522 méter; Jeruzsálemben 522 és 256 méter; Eljárt 221 méter.

B-MUSOR: Országszerte 457 méter; Jeruzsálemben 457 és 423 méter; Eljárt 256 méter; Haifa és Nyugat-Gáli 249 méter; Cfát 355 méter és Kirjáz Smona 340 méter.

AZ FM MÚSORKÖZVETÍTÉS:

A-MUSOR: Jeruzsálemben 91.3; Haifa 87.6; Eljárt 99.25.

B-MUSOR: Jeruzsálemben 95.5; Haifa 88.8.

A HADSEREK RÁDIOJA: 1286 kilohertz (230 méter) az ország egész területén.

Az izraeli rádió külföldre sugároz magyar nyelvű adást minden este 20.45 órakor a 33.3 és 31.17 hullámhosszon haltható.

5732. év 10.
1972. július 21., PÉNTEK

ALLANDÓ HÍRKÖZLÉS (Csak hetköznapokon)

A-MUSOR
8. 9. 10. 11. 12. (és lapszemle).
13. 16. 17. 18. 19. (és hangos híradó). 20. 22. 23. 24. órakor.

B-MUSOR
6.05. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14.
15. 16. 17. 18. 19. (konnyú héber nyelven). 20.30 (jiddis) 20.30 (román). 19.45: (oros). 21. 22. 23. 24. 01. órakor.

A HADSEREK RÁDIOJA
12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. és 24. órakor.

B-MUSOR

6.00: Ma tovu. 6.10: Torna. 6.20: Hanglemezek. 6.55: Műsorismertetés. 6.58: Egy perc héber nyelven. 7.20: Reggeli zene. 7.55: Sforóknak. 8.10: Hanglemezek. 8.55: Pár perc cionizmus. 9.05: Hanglemezek. 10.05: Háziasszonyoknak. 11.40: Hová menjünk ma este? 12.07: A dolgozók és a munkásoknak. 12.30: Zenés híradó. 14.10: Zenés hétvége Jozsef Bánájál. 16.04: Egy perc héber nyelven. 16.06: A serdülő újságoknak. 16.30: Ki fél a klasszikus zenétől? 17.05: Beszélgetés a jeruzsálemi színházról. 17.46: Konnyú dalmak. 18.05: Népek dalai. 21.05: A szombat fogadás dalban és prózában. 22.05: Mical. 23.07: Válassz nekünk — művészekkel. - 0.05: Bécsi kedvelt héber dalok. 1.05: Hátikvá.

A-MUSOR

8.05: Közlemények. 8.10: Collegium musicum. 9.05: Beethoven, Schubert és Mozart műveiből. 10.05: Zongora, hegedő és furulya számok. 14.10: Anyáknak és gyerekeknek. - 15.05: A szombat fogadása. - 16.04: Egy perc héber nyelven. 16.05: Közkeletű magazinn. 16.30: Klasszikus zene. 17.55: Közlemények. 18.05: A jövő heti zeneműsor ismertetése. - 18.30: Tradíciók magazin. 19.07: A héber történet. 20.10: Nigunim. - 21.05: Pánték-éjjeli stereo koncert. 23.07: Rádiónovella. 23.35: Régi dalok. 0.05: Egy perc lira és a Hátikvá.

A HADSEREK RÁDIOJA

11.05: Hanglemezek. 11.15: Külföldi dalparádé. 11.30: Déli vendég. 12.05: Hanglemezek. 12.30: Cháná Zemer csevegése. - 13.05: Udvozlet dallal. 13.55: Közlemények katonáknak. 14.05: Személyi hírek. - 15.05: Hátikvá. 15.10: Egy érdekes témáról. 16.05: Kedvelt slager-parádé. - 17.05: Udvozlet a frontkatonáktól. Dalokkal. 18.05: Hangos héber híradó. 18.45: Hagymányok. 19.05: Nátán Dunevitsev csevegése. 20.05: Kedvelt műsorokból. 21.05: Zenés kórusok. 22.05: Aviva Márk kivánság-műsora. 23.05: Csené legyen! — tarka műsor. 0.05: Műsorzárás.

5732. év 11.
1972. július 22., SZOMBAT

ALLANDÓ HÍRKÖZLÉS (Szombaton és ünnepnap)

A-MUSOR
8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. (és hírmagazin) 20. 22. 23. és 24. órakor.

B-MUSOR
1.00. 6. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. (konnyú héber nyelven). 19.30 (jiddis) 20.20 (román) 20.45 (magyar) 21. 22. 23. 24. és 01. órakor.

A HADSEREK RÁDIOJA
12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. és 24. órakor.

B-MUSOR

7.00: Adon olám. 7.16: Hanglemezek. 7.55: Műsorismertetés. - 8.05: Kedvelt lemezek. 8.55: Országismertetés. 9.05: Hanglemezek. - 10.05: Könyv és klasszikus. 11.05: Zsidó Doo-re és ki még? 18.05: Beszélgetés új olékkal. 18.30: Sport. 18.45: Konnyú dallamok. 21.06: Héber dalok. 21.30: Jazz. 22.05: Meni Peer tarka műsora. 22.54: Konnyú dallamok. 23.07: Tanczene. 1.05: Hátikvá.

A-MUSOR

8.05: Közlemények. 8.15: Zeneművek. 9.05: A tudomány világából. 9.35: Zenés reptő. 10.05: Hangos hetű híradó. 11.05: Hangjáték. 12.05: Egy írói életben lévő felegenc cellájában. 13.05: Szombat déli koncert — Weber. Mozart és Stravinszkij művei. 17.06: Mel Kellar zene-szerző és művel. 17.55: Közlemények. 18.05: Recitál. 18.40: Jiddis dalok. - 19.07: Esti dallamok. 20.10: Tnách részletek. 20.20: Hámavdil és a máláve málká. 21.05: Beethoven szimfonáiából. 22.05: Egy fedél alatt. - 23.07: Egy művész portréja. - 0.05: Egy perc lira és a Hátikvá.

A HADSEREK RÁDIOJA

11.00: Műsorismertetés. 11.05: Vilámmétrák és dalok. 12.05: Híres történelmi perek. 13.05: Elő interjú Gád Jákobi elhunyt kabbalázóválságy miniszterrel. - 15.05: Kétórás tarka műsor. 17.05: Rádió szótár. 18.05: Ávnér Chizkijáhu és Edna Flidél a mikrofon előtt. 18.45: Jóhám Bronovszki csevegése. 19.05: Élmények. 20.05: Níel Sedaka énekel. 21.05: Vallástügyi magazin. 21.30: Filmmzene. 22.05: Kivánság-telefon. 23.50: Scharfstein professzor éjjeli beszélgetése. 0.05: Műsorzárás.

AZ
ÁSKENAZI
ÁRI
TEPLOM
BELSEJE

Jákov Támir, az országok adófőnök:

Becsületes emberek nem fognak csalni az éttermi elszámolásokkal

— A multban tulzások mutatkoztak a költség-elszámolások körül. — Nem hallgatjuk le az adófizetők telefon-beszélgetéseit, nem bontjuk ki a leveleiket, nem működtetünk titkos hangfelvevő berendezéseket. —

Irta: RAFAEL BASAN

Közöttették azt a rendeletet, amely új elvek szerint szabályozza a költség-elszámolások rendjét. Ebből az alkalmából kértem interjút Jákov Támirtól, az országok adófőnökétől. Grodnóban született, 1935-ben alijázott, pályafutását segédrendőrként kezdte, majd az adóhivatalhoz került a legalacsonyabb beosztásba és szívós, kitaró munkával érte el a főnök pozícióját. Öt gyermekje van. Derűs alaptermésű — elsősorban a jiddis adomákat szereti — s beszélgetés közben gyakran eszembe jutott, hogyan választhat magának egy ilyen szimpatikus ember ennyire ellenszenves szakmát.

- A leginkább kérdéssel kezdeném. Azt mondja meg kérem, adófőnök ur, hogy hánytagu a felderítő, illetve nyomozószolgálatok?
- Egyszerre mintegy harminc ember foglalkozik információk gyűjtésével.
- Mit kap jutalomként az informátor?
- Annak az összegnek a 10 százalékát, amelyhez információja nyomán jut az államkincstár.
- Ki határozta meg, hogy ez éppen 10 százalék?
- Angol és amerikai példát vettünk alapul.
- Elfördul, hogy lehallgatják az adófizetők telefonbeszélgetéseit?
- Semmi törvénybeiktözó módszert nem alkalmazunk. Még soha nem jutott eszünkbe, hogy ilyen lehallgató módszerekkel, vagy a levélitok megsértésével egészítsük ki információinkat egy-egy adófizetövel kapcsolatban.
- Az informátorok alnéven szerepelnek az adóhivatal nyilvántartásában?
- Igen.
- Miért?

KÖZÖS ÉRDEK

- Mert nekünk is érdekünk, nekik is érdekük, hogy a személyazonosságuk titokban maradjon. Remélem, ezzel kimerítettük a témát.
- Lenne egy további kérdésem. Az adóhivatal igyekszik-e arra ösztönözni a polgárokat, hogy szolgálatosnak információkat másoktól?
- Mit jelent az, hogy ösztönzés? Vannak emberek, akik még jutalmra sem tartanak igényt, csak eljuttatják hozzánk az információjukat, sőt elfördul, hogy névtelen levelet kapunk értékes tájékoztatással.
- Akik jutalmat kapnak az információ ellenében, fizetnek-e jövedelmi adót a bevétel alapján?
- Ugyancsak más országok gyakorlatára hivatkozom, mi is alkalmaztuk. Az információ jutalom adómentes jövedelemnek számít.
- Nem rossz üzel...?
- Nem bizony.
- Elfördul már, hogy komoly adóeltökolás nyomára bukkantak ilyen információk alapján?
- Nem is egyszer. Persze, részleteket nem mondhatok.
- Az adófizetök dossziéját kik tekinthetik meg?
- Titkosak ezek a dossziék. Titkosságukat a törvény írja elő, betartására gondosan ügyelünk.
- Hogy áll a Foka Hirsch-ügy?
- Még gyengélkedik Foka Hirsch, közben pedig folytatjuk a nyomozást. Már rengeteg anyag gyűlt össze. További néhány hónapra van szükség, amíg sor kerülhet az anyag összállítására.
- Engedelmével, rátérek a következö témára, amely aktuálisabb tette az interjút. A közelmultban életbe lépték az adóhivatal által elismert üzleti kiadások korlátozásai. Miért került éppen most sor erre a rendeletre?

KÉTFELE GESA—MULATSÁG

- A rendelkezést elöször is nem az adóhivatal, hanem az „Aser-bizottság” dolgozta ki. Minden nyugati ország ismeri az „elismert kiadások” rendszerét és általános törekvés, hogy igyekezzen korlátozásokat érvényesíteni ezen a téren. Nemrég hallottam például, hogy Japánban kétféle színvonalú mulatság létezik a gesa-házakban. Az első osztályú, ahol a vendég készpénzzel fizet, s a másod-osztályú, ahol a kincstár viseli a számlát az anyagi felelösséget Állítólág öríasi a különbség a két mulatság között.
- Miért volt szükség korlátozásokra?
- Mert egyesek nem riadtak vissza a túlzásoktól, mikor összállították költségzámláikat. Közbe kellett lépni.
- Az új rendelkezés négy fontban állítja meg a vendéglátás elismert összegét fejenként. Kávéra és süteményre ez sok, komolyabb étkezésre kevés. Mi a logika az intézkedésben?
- Főttézésre szóló meghívást nem ismer el a jövöben az adóhivatal üzleti költségként. Szó lehet ellenben kis uzsonnáról. Ennek a költségkeretét 4 fontban állapították meg az illetékesek. Aki túllépi a keretet, a saját zsebéből kell pótolnia a különbséget.
- Mi a helyzet a külföldi vendégekkel?
- Ebben a tekintetben rugalmas a törvény. Minden kintást igazolni kell nyugtákkal, s ha úgy látják, hogy ezek a kiadások nem lépik túl a jövönség által megszabott

határokat, akkor elfogadjuk az adóalapból való levonási tételként.

— Ha jön egy üzletfelünk a Nyugati Partvidékröl, az külföldi vendégnek számít?

DZSENIN NEM NEW YORK

— Nem számít annak. Mint ahogy az izraeli üzletember is kevesebb napidíjat számíthat, ha Dzszeninben kénytelen tölteni egy éjszakát, mint ha New Yorkban...

— Panaszoknak a vendégösök, hogy az új rendszer érzékenyen érinti őket. Képtelenek lesznek elviselni az eddigi adóterheket.

— Lehet, hogy be kell majd értnünk kevesebb adóval tölük.

— Nem gondolja, hogy sokan igyekeznek majd túljárni az adóhivatal eszen a költségelszámolásoknál?

— Olyan törvényt még nem alkotnak adóvonatkozásban, amelyet ne sikerült volna egyszéknél kijátszani. Alig hiszem, hogy a mi törvényünk lenne az első ilyen „sikerült” jogszálló. Másrészt viszont, a nyugták megamisítása súlyos büntselekménynek számít.

— Mire számít tehát?

— Nem hinném, hogy egyébként becsületes emberek csalni fognak az éttermi elszámolásokról, hogy néhány font adó-megtakarítást érjenek el.

— Hallottunk egy olyan verziót, hogy az

új rendeletet a Mápám és Ben Aharon személyes nyomására fogadták el. Igaz ez?

— Elöször a Cádok-bizottság jelentése vetette fel, hogy korlátozni kell az üzleti kiadásokat. Hosszu ideje szerepel napirenden a terv, míg most végre megvalósult.

— Mi a véleménye a hazai adóerkölesökröl?

A HELYZET SOKAT JAVULT

— Ön még emlékszik az ötvenes évekre? Akkor valóságos boszorkányüldözés volt az adóbehajtás terén. Az is elfördul, hogy egyesek öngyilkosok lettek az adóhivatalban. A helyzet ma sokkal jobb. Ebben az esztendőben, például, öt milliárd font adót hajtottunk be Izrael polgáraitól — teljes csendben. Ez nemcsak annak az eredménye, hogy ma jobb a szervezés, de javult az adómorál is. Az izraeli polgár pontosan tudja a kötelességet.

— Nehéz a beosztás adófőnök ur?

— Érdekes munka, nehéz munka, s hozzáfűzhetem, hogy meglehetősen izgalmas is.

KÜLVÖELEMÉNY

ELLENSÉGEINK

Irta: KARMEL JOCHANAN

Izraelnek sok ellensége van szerte a nagyvilágban. Sajnos, igaz, van ugyan egy német közmondás, amely szerint „Sok ellenség, nagy tisztesség”, én azonban erröl a megítéléséről lemondanék és szívességgel venném, ha Izraelnek csak barátai volnának. Bár, ha egy kissé jobban megvizsgáljuk a helyzetet, még ez a megállapítás sem helyes. Legtöbb ellenségünket ugyanis egyáltalán nem kívánám barátunknak. Itt már inkább akad egy közmondás, amellyel egyetérték, amely úgy szól, hogy „Madarat tolláról, embert barátjáról lehet megismerni!”

Ami igaz az egyes embereknél, az megfelele az államoktat illetően is. Izrael államának legtöbb ellensége sokkal jobban illik a Szadát baráti körébe, mint a miénkbe. Én legalább is egyáltalán nem tudnék örülni annak, ha, mondjuk, Micombero urat, Burundi köztársaság elnökét, a barátaink közé sorolhatnánk. Burundi egy sűrűn lakott kis köztársaság Afrika keleti közepén. Valaha, nem is olyan régen, belga gyarmat volt, és királyság. Vagy tíz évvel ezelött az akkori uralkodó, III. Muambutsa király, itt is járt vendégségben hazánkban. Muambutsát azóta elözte a fia, a fiát pedig miniszterelnöké, a már említett Micombero ur. Ő ma a köztársasági elnök.

Burundiban két népfaj lakik. A bahutuk, akik a lakosság ötötötétét teszik ki, és a watussik, akik az egyhatötötétét. Vízönt az ország az országban a hatalmas területű, harcias watussik kezében van. Az elnök is természetesen watussi.

A többséget alkotó bahutuk már nagyon mezelegelték a watussik elnyomását és kiszámányolását. A jobbágy, vagy ha úgy tesszük, a rabszolगतartó Micombero elnök azonban igen haladó ember, akit a nagy Szovjetunió és Kína is támogat. A „haladás” ellen fellázadó bahutukat a watussi katonák már hetek óta a legborzalmasabb módon ölik és gyilkolják. Az áldozatok száma már több százerre rug. Tízszáz menekültet Tanzániába és a többi környező államba. Tanzánia elnöke, a Kina-barát Nverere, halálra menekültbarátokba belfogadni a bahutukat, de ugyanakkor szorgalmasan gyereket szállít a burundi kormányynak.

Természetesen a tömeggyilkos Micombero elnök Izrael legvadabb ellenségei közé tartozik Afrikában. Gown tábornok, Nigéria elnöke, akinek csapatai csaknem kiirtották az ibo-népet és mesemmissítették Biafra államát, szintén meg van gyöződve az arabok ügyének igazságosságáról. Nyilván azért, mert az ibók gyilkolását egyiptomi pilóták végezték a számára — szovjet repülőgépekkel.

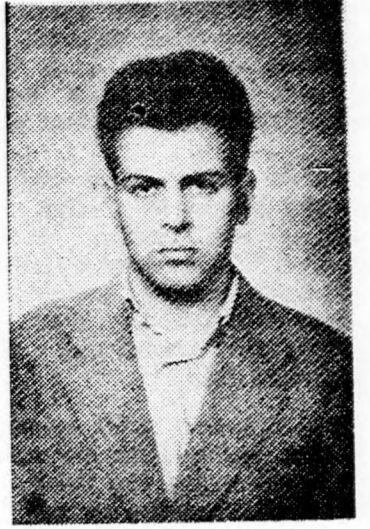
Az afrikai államfők közül ugyszólván nem

Valerij Kukuj már másfél éve raboskodik a munkatáborban

»JULIA SZIVEM... VISSZAJÖVÖK!«

Irta: BOROS GYÖRGY

Julia Kukuj hét éves kislány. Kék szemü, Szöke haja két farkocsba fonva verdesi sovány, gyenge vállait. Amikor nevet, kis gödörcek képződnek arcán és szemében vidám szikrák gyulnak. Mint például most is, amikor odabújva, odafurakodva a néhány perccel ezelött érkezett anyja karjai közé, ragyog a boldogságtól.

VALERIJ KUKUJ

Am néhány pillanattal később, amikor már lecsillapodott és elült benne a viszontlátás okozta boldog izgalom, a ragyogás is kihuny az arcán. Komollyá, felnötté válik tekintete és mély kétköz szemé szomorúságröl árulkodik. Homlokán redő tűnik fel, amely szigorúságot kölcsönöz sovány kis arcának. Most olyan a tekintete, mint egy tépelődö, koravén gyereké, aki előtt már nincs titok. Vagy, mint egy apátlan-nyitlan árváé, aki a bizonytalanság, a félelem légkörében és szeretet nélkül nő fel.

Juljának nincs hiánya szeretetben, hiszen ö Mismár Hánegev kibuc „lánya”. A kibuci „szülein” kívül, az egész kibuc a családja, az egész közösség az otthona és testvérei az összes kibuci csemétek, akik mindent elkövetnek, hogy jó kedvre hangolják és eltereljék figyelmét bánaata kulforsáráról — a rég nem látott, hiányzó apáról.

Nem sok sikerrel. A pótpapák és pótmamák, a póthugok és póticsik szüntelen, dédelgöd, becözöz kedvessége, az öt körülötöl gondos figyelem sem ér fel a másfél éve nem látott apja egyetlen mosolyával, simogató tekintetével. Vagy a hetenként-kéthetenként öt meglátogató édesanyja egyetlen csókjával.

Ella Kukuj, Julia édesanyja, vegyszér a beér-szévi Machedsim vegygyárban és minden szombaton — ha a második műszakban dolgozik, minden második szombaton — jön ki lányához a kibuchba. 32 éves, nyulánk termetű, bájos vonású fiatalasszony. Julia töle örökölte szöke haját, kék szemét. Ella, Valerij Kukuj felesége. A 33 éves orosz-zsidó építészternöké, akit Szverdlóvszban — szülővárosában — három évi szigorított, kényszer-munkával súlyosított börtönbüntetésre ítélték.

Rettenetes, föben járó bünt követett el: nyiltan, kereken, kinyilvánította a hatóságok előtt alijázási szándékát, azt az óhaját, hogy engedjék ki öt kis családjával.

Március 20-án volt egy éve, hogy letartóztatták és börtönbe vetették. — mondja Ella Kukuj. — Három hónappal később, a szverdlóvszki járásbírószágon zajlott le a tárgyalás, amely az igazságszolgáltatás komédiája, karikatúrája volt, hiszen a legelmeibb ember jogok mellözésével folyt le. Engem például és több barátunkat — akiket a védelem tanúként idéztek be — nem engedtek be a tárgyalóterembe és nem is tanuszkodhattunk. Egyébként családunk tagjai sem juthattak be. Az örök állítják utjukat, arra hivatkozva, hogy a 30 személyes terem már megtelt. Miatán már egy félnapot töltöttem a tanus szobájában, szoltam a védöknek és az ö közbijárárára végül is megengedték, hogy a tárgyalóterem hátsó sörében leüljek.

Férfiem nyugodt volt, nem alázatos, hanem ellenkezőleg, inkább büszke — folytatja Ella. — Erélyes követelésére megengedték neki, hogy kérdéseket tegyen fel a vád tanúinak, akik jöttek előre be voltak tanítva, mégis zavarba jöttek és dadogva válaszoltak. Amikor az ügyész és a bíróság — két „népbíró” és az elnökö bíró — látták, hogy sora megdönti a vád bizonyítékait (szovjetellenes viselkedéssel, mintessége propaganda és hazugságok, rágalom terjesztésével vádolták), és féltek attól, hogy a tárgyalás elhúzódása esetén Valerijnek alkalma adódik fel-tárni a zsidók helyzetét is, rövid tanácskozás után kihirdették az ítéletet.

Am elötte, Szalajev bíró, akit egyébként már 1937-ben hirtedő nevet szerzett magának, amikor a futószalagon hozott ítéletével kilátte az embereket koncentrációs táborokba, a szobájába kérette és négyzetközti próbált a „felkére beszélni”: tegezen beismerő vallomást és szánja-bánja büneit — akkor enyhe büntetést fog kapni. De, mint később, utolsó találkozásunkkor mesélte nekem Valerij, ö visszautasította az ajánlatot.

A hirtedő 190-ik paragrafus alapján ítélték el öt három évre, annak ellenére, hogy tulajdonképpen semmit nem tudtak rábizonyítani. Az egyetlen „perdöntöz” és konkrét „bünye”, ami ellene szólt: Golda Meír egy beszédéről szóló cikk egy szakadozott izraeli újságon jelent meg.

Kodik fölötté. Az elnyomtatásban, nyomorban és művelatlanságban élő népek nem barátai és nem ellenségei Izraelnek, mert azt sem tudják, hogy országunk létezik.

Van valami vérlázító és ugyanakkor nevetéges abban, amikor olyan országok vezetöi, akik százszázszázra gyilkolják a saját, vagy a szomszédos ország lakosságát, akik képtelenek a legminimálisabb emberi feltételeket biztosítani alattvalóiknak, arra igenis méltónak és alkalmasnak tartják magukat, hogy a mi ügyeinkbe beleavatkozzanak, sőt, hogy bírónak társítsk magukat az izraeli-arab viszályban.

ságban, amely az orosz zsidóság helyzetével foglalkozott.

Ella Kukuj elmondja, hogy férje elítélése után helyzete türelmetlenül vált a munkahelyén. A munkások gyűlést tartottak és öt árulóknak, cionista ügynöknek bélyegezték, követelve, hogy száműzzék öt Szibériába. A gyűlés után a K. G. B. is kihallgatta és arra akarták rávenni, hogy gyakoroljon önkritikát. Ha nyilvánosan bocsánatot kér „büneit”, akkor megmaradhat munkahelyén. Mivel erre nem volt hajlandó, másnap elbocsátották állásából, majd nem sokkal később megkapta a kislányával együtt a kivándorlási engedélyt Izraelbe. Nyilván abból az elgondolásból fakadt a hatóság intézkedése, hogy ezzel megszabadulnak tölle és egyben a feleség eltávolításával, súlyos csapást mérnek a koncentrációs táborban silylödözö férjére is.

Ebben az egyben tévedtek — meséli Ella Kukuj —, mert amikor végre engedélyt kaptam, hogy meglátogathatom Valerijt az egyik urali munkatáborban és ott elmondhattam neki a hatóságok döntését, férjémmel örömmel, boldogan egyeztet bele az alijázásunkba: „Megkönnyíti itt a helyzetemet a tudat, hogy legalább ti biztonságban lesztek” — mondta a találkozásunkkor, amely egyben utolsó, fájdalmas búcsunk is volt.

Megszugta azt is nekem, hogy ö az egyetlen politikai elítelt a táborban és csupa bünelözével van összezárva, akik üldözök, ütközörik öt, az örök szemelátára is. Amikor panaszra ment a tábor igazgatójához, az csak ennyit válaszolt neki: „Ez itt nem szanatórium”.

Ella Kukuj kérdésünkre elmondja még, hogy az utóbbi fél év alatt — nézete szerint, egy Szovjetunióban járt amerikai újságröl intervenciója nyomán — valamennyire javult a táborban a férje helyzete és havonta rendszeresen kap föle egy levelezőlapot. Csak szablonos, típus-mondatokból áll, Valerij kézírásával, de ez is megnyugtató számukra, mert arról tanuszkodik, hogy életben van és lassan közeledik a szabadulás órája. Célozgat a levelezőlapon arra is, hogy két év után talán amnesztiát kap —, de Ella ebben nem igen bízik.

Apa levelét anya mindig felolvassa nekem és Ilyenkor együtt sírnék — meséli Julia, nagykomolyan, feltesztén. — Aztán nekilátunk és együtt fogalmazzuk meg a választ. Azt, hogy mi jól megvagyunk és csak ö hiányzik nekünk nagyon. Ilyenkor az összes kibuci pajtásaim is levelet fogalmaznak, mint-ha az ö „bábjuk” is a börtönben ülne.

Édesanyja még elmeséli utközben, amikor kikiszöri öt a kibuc parkolótérén rá varakozó autót, amely visszavizsvi öt Béer-Sé-vára, hogyan került Julia Mismár Hánegev kibuc gondozásába:

Megérkezésünk után az áradi klitaköz-pontban helyezték el bennünket, majd Béer-Sé-ván kaptunk szép lakást, és én elhelyezkedtem a vegyi-gyárban. Mismár Hánegev kibuchban élö, Szverdlóvszkiól alijázott barátaink megöyöztek, hogy Julia sokkal jobb körülmények között élhet, nevelkedhet, tanulhat a kibuchban — addig míg Valerijt kiengedik —, mint velem, apa nélkül, felügyelet nélkül. Hiszen én sokszor éjjeli beosztásban a gyárban vagyok. Nem szivesen, de végül is beleegyeztem, hogy a kibuc patrónája, a gondozásába vegye. Joel Rojzman és felesége — volt szverdlóvszkiak — lettek a kibuci szülei és nem bánám meg, hogy hozzájuk került, mert nagyon a gondját viselik. És talán könnyebb is neki a sok kibuc gyerek között, nem gondol annyit anyára.

Julia is kikiszöri édesanyját az autóböz, szorosan fogva a kezét. De aztán el kell engedni a kezét, búcsút kell venni anyjától. Elszakadni tölle egy hétre, kettőre. Némán ölelik, csöskölják meg egymást. Ella Kukuj szemé könnyes. Juliját nem, ö örös. De a fájdalom ott ül szemében és homlokára ül, mély, szigorú ráncban.

Joél, a kibuci „pótpapa” kezét keresi, megfogja erősítésül, támaszul. És Julia megkapaszkodik a kigördülöz kocsit ablakán keresztül hozzá szálló szavakban: „Julia szívem... visszajövök!”

A CSÓK NÉGYSZÖGESÍTÉSE

Írta: BENEDEK PAL

Rodika három évvel ezelőt ment férjhez. Jövendőbelijével — vagy inkább a multbelijével — az úlpán ismerkedett meg, a héber nyelv alapelemeivel egyszerre. Mindkét területen nagyon tehetségesnek mutatkozott, bár a feltételek nem voltak azonosak, mert héberül korábban nem tudott, de az ismerkedés terén már nem volt kezdő. Ragozni például, már a származási országában megtanult.

Közvetlenül az úlpán sikeres befejezése után, házasságot kötöttek és a lakást már együtt vették — végeláthatatlan jelzőkölcsönből. Ha a kölcsön felének-harmadának letörlesztéséig együtt maradnak, az már majdnem holtomiglan-holtodiglan hűség lett volna, de sokkal előbb kondult meg a lélekharang a házasságuk fölött.

Rodika és a férje nem voltak egymásnak teremtve a jelek szerint, hiába érvényesítették közösen az olé-jogaikat. Ugy látszik, nem minden az egyező anyanyelv, az még nem biztosítja a kölcsönös megértésre. A házaspárnak nem voltak azonosak az ambíciói.

A férj elszöszmötölt valami kis irodai állásban, amelyhez egy távoli rokonának protekciójával jutott, s nem akart utóll, villát, külföldi utazásokat. Rodika betegesen nagytrórt volt, s hamar felismerte, hogy a férje mellett legfeljebb álmódolhat, de ha nagykanálal akarja habzsolni az életet, ahhoz össze kell kalapálnia a nagykanálával.

Az ilyesmi nem megy egyik napról a másikra, különben is olé-sága alatt megtanulta, hogy csak lépésről lépésre haladhat előre az ember.

Az első lépést a munkahelyén tette meg. Erős felindulásában elkövetett házasságtörésre került sor a vezérigazgatójával, aki apró ajándékokkal akarta rendezni a dolgot, de Rodika rávezette, hogy nem olé-sójánost, ő egyebet akar. Hivatalt karriert.

Nem egyszerű előléptetés. Rodika osztályvezető akart lenni. A vezérigazgató ezt nem tudta elintézni a saját hatáskörében, szükség volt az igazgatótanács hozzájárulására. Ott előterjesztette a dolgot és hangsúlyozta, hogy társasági lehetőségeket kell biztosítani a tehetséges új oléknak.

Tudták az igazgatótanács tagjai, hogy honnan fúj a szél, kicsit kuncogtak is a háta mögött, mégis megszavazták az előléptetést. Igaz, erre még nem volt precedens a vállalatnál — alig két éve foglalta el Rodika az állást —, viszont nagyon tehetségesnek találták.

Különösen a vezér. Peldálatlan szenciáció volt ez a vállalatnál. Napokon át egyébről se beszéltek az alkalmazottak, s azt hangoztatták, hogy lám, igazuk van a rossz nyelveknek, amelyek szerint a p-vitamin — protekció — nélkül nehéz ennél a cégnél komoly beosztáshoz jutni.

Rodika fenéki írtette a siker kelyhét — különösen az tettett neki, hogy egykori kollégái most körülöngöngták, a kegyeit keresték —, de anyagi értelemben változatlanul elégedetlen volt. Igaz, a bruttó-fizetés 560 fonttal emelkedett, de mire ütött a netto órája, már csak valamivel több, mint 200 font ütött a markát, s ebből a plusz-jövedelemből nem tudta felépíteni új életét. Valami rendkívülire vágyott. Legalább is anyagi értelemben.

A cég, amelynek fontos beosztásba került, kapcsolatban állt egy igen komoly magánvállalattal, amely egyetlen emberé volt. Egy idős emberé.

Tartozunk az igazságnak a megállapítással, hogy nem Rodika ötlete volt a mesébe illő gazdasági vállalkozó meglasszása. Az öregúrnak jutott eszébe, mert a csinos fiatalasszony közgazdasági felkészültsége, másrészt merészen érvényesülő formái felkavarták a képzeletvilágát.

Meghívta vacsorára. Ez nem a férjének tünt fel — ő már hozzászórt Rodika hajnalba hajló tuloráihoz —, ellenben a vállalat vezérigazgatójának felesége lepődött meg, miért jött haza aznap este olyan korán a férje.

Rodika és az idős vállalkozó vacsorája nagyszerűen sikerült. Nem abban az értelemben, hogy elfogytak mind egy szál az étel-italok, holott annyit olvas manapság diétáról az ember —, hanem volt egy üzleti természetű megbeszélésük is.

Az öregúr — hogy ne legyen a gyerekeknek — magántikárnói állást ajánlott fel Rodikának, s bár ez nem hangzott olyan előkelően, mint az osztályvezetői beosztás, mégis igent mondott, mert két és félszer annyi fizetés ütötte érte kis markát.

Az új beosztása nem volt nagyon fárasztó, kétszer egy héten kellett felkeresnie az öregurat szerény Herzlia-Pituach-i villájában. Köcsit küldött érte, s másfél, vagy legfeljebb két órával később a Jagurá vissza is szállította.

Rendszerint nem haza, hanem abba a legénylakásba, amelyet a vezérigazgató ur bérlet, hogy hangulatos fészké legyen a szerelmüknek. Onnan ment laza, most már autóbusszal. Ha sietett elérte az utolsó járatot.

Egy idő múlva bizonyos változásra került sor, ugyanis a vezérigazgató megkívánták az egyik gazdasági minisztérium által szervezett bizottságba, amely bizonyos árkérdéseket ta-

nulmányozott és minden héten egyszer, kedden délután ült össze Jeruzsálemben.

Igy aztán Rodika egy teljes szabad délutánhoz jutott, mert kedden az idős vállalkozó sem volt nála műsoron. Megüresedett a keddeje, mint egy jesiva-bóchernek, aki napokat eszik.

Elcinte nem tudott mihez kezdeni az idejével. Aztán ezt a problémát is megoldotta. Dolgozott a vállalatnál egy fiatal, nőtelen mérnök, aki már hónapok óta kerülgette. Az illető amatőr rádiós volt, nem filatelista, tehát nem azzal csalta a lakására, hogy félygyűjteményét akarja megmutatni, hanem az adó-vevőjét.

Meg is mutatta. Rodika nagyszerűen érezte magát nála, bár egy kicsit sokallta a szöveget, amely a rövidhullámú rádiózás multjára, jelenére és jövőjére vonatkozott —, de már egészen elszokott az olyan szerelemtől, amelynek keretei között azonos korcsoportozhoz tartozók néznek egymással farkasszemtel. Jelen esetben a mérnök ur még fiatalabb is volt Rodikánál, vagy két-három esztendővel.

— Ne busulj, én főmérnököt csinálók belőled előbb-utóbb. Egy ilyen tehetséges ember nem kálldóhat el alacsony beosztásban, — mondotta a férfinak.

Néhány hét múlva újabb műsorváltozás következett. Gondolt egy nagyot és mérészet, s faképnél hagyta a férjét. Erre a lépésre már régen készült, de nem tudta, hogyan oldja meg. Most összecsomagolta a motyóját — volt egy egész társzekeréje való — és odaköltözött a mérnök urhoz. Persze a legnagyobb titokban, hogy közös vezérigazgatójuk még csak ne is sejtse.

Kicsit feltékenykedett a mérnök ur a vezérre, de elcsitult, mikor Rodika a következő magyarázattal forrasztotta ajkára a szót: — Ha főmérnök akarsz lenni, ahhoz szükség van az öregre...

Arról viszont egyetlen hangot sem szólt, hogy van egy sokkal öregebb ember is saját szerelmi életének hegye- és vízrajzi térképén — a Herzli-Pituach-i vállalkozó —, akinek villájában most is megfordult hetenként kétszer. Változatlanul a délutáni órákban.

Teltek-mulnak a hónapok, a mérnök ur már betelt Rodikával, viszont az asszony annál jobban érezte magát. Elannyira, hogy már kezdett a rövidhullámú rádiózás iránt érdeklődni, mert a férfiak szeretik, ha életük párja a hobbyjukban is osztozik velük, míg egyszer csak Rodika végül anyának érezte magát.

Izgalmas tárgyalás kezdődött közöttük. Az asszony valósággal elvesztette a fejét, a közlegő anyaság új világot fakasztott benne, a régóta szerette volna eltemetni. Mindenekelőtt skazitott Herzliával — az utolsó tiszteletdíjhoz még valami kis ékszer is kapott emlékébe — és a vezérigazgatót is igyekezett leépíteni. Az utóbbi akció kevésbé drasztikus formában történt. Van egy hagyományos női szöveg, azzal állt elő egy szép, boros, ösi napon:

— Legyünk ezentul csak jóbarátok...

Akkor már terheségének negyedik hónapjában volt. A mérnök ur nem örült különösbbe a gölyhártnak, de Rodika átvette otthon az ügyek irányítását és főmérnöki kinevezése ügyében is komoly lépéseket tett.

A vállalatnál még mindig nem tudták, hogy együtt járnak, méghozzá ilyen eredményesen. Reggel külön mentek munkába, napközben nem beszélgettek egymással, csak délután találkozottak otthon, a legújabb típusú amatőr adó-vevő készülék mellett.

Szép kislány született a szerelmükből, majdnem 3.60 volt a súlya. Másnap került sor az anyakönyvezetésére. Mivel Rodika még nem vált el eredeti férjétől, annak a nevére írták.

Erről az ifjú anya értesítette is elhagyott férjét. A kórházi ágyon írta meg a levelet. „Kedves Jonel, ezt a levelet a gyermekágyból írom, gratulálok, lányod született. Ha látni akarod, keressél fel. Délután 4-és fél 6 óra között van a látogatási idő. Alig várom, hogy újra lássalak, csókol szerető feleséged, Rodika”.

A férj elég mamlasz volt, de nem annyira, hogy magának ismerte volna el a más gyereket. Mert hogy nem az övé, arra esküdött. Hiszen egy év is elmúlt azóta, hogy Rodika elköltözött tőle. Nem látogatta meg a kórházban, még csak nem is köszöntötte, ellenben elment egy ügyvédhez, akinek mindent elmondott.

Pert indítottak az ellen, nehogy nyakába varrja Rodika a gyereket. Úgyesen, körültekintően látott munkához az ügyvéd. Tanukat szerzett, — például a mérnök ur egyik szomszédját, — aki erkölcsös ember lévén, mélyen fel volt háborodva és szívesen vállalta ezt a szerepet, — s mindent bizonyítottak. Vérvizsgálata is sor került, az szintén szerencsés volt, mert kizárásos alapon bebizonyosodott, hogy a férj nem lehet a kislány atyja.

Ezt a megtisztelő szerepet kénytelen volt a mérnök ur vállalni.

Rodika most férjhezmenés előtt áll. Ugy látszik, a mérnök ur előbb kapja meg a férj, mint a főmérnöki kinevezését.

Dr. HERZL TIVADAR

ŐSUJORSZÁG
(ALTNEULAND)

Regény

(HA AKÁRJÁTOK, NEM MESE)

43.

Nemzetközi állandó bizottság ügyel fel arra, hogy a segítség odajusson, ahol szükség van rá s az adományokat igazságosan osszák szét. De sokszor fordulnak ide támogatóként tudósok, művészek és feltalálók is. A Palota homlokára irt betűk szertevilágitanak az egész világon: „Nil humani a me alinun puto”. S akin lehet s megérdemli, segítenek. Efrájim ur itt ismét megtalálta élete elvesztettnek hitt célját. Eljár a bizottságok üléseire és lassanként szetosztogatja óriási vagyonát. Magának csak annyit tart meg, amiből utolsó napjág megélhet. Akkor ez is a közjónak jut majd...

Frigyes nevetett:

— No, így igazán elérj még, hogy rokoni ösztintén meg fogják siratni!

Megálltak s bevárták az utánuk jövőket. Efrájim ur, éppen befejezte szavait:

— Ma ötszáz font sterlinget adtam egy tengeri üdüllőnek, ahol szegény londoni gyermekeket nevelnek. Ha nem lennék itt, valamelyik gézengúz unokáocsem tán épp ennyit veszített volna a lövésnyen. Így legalább nekem is volt egy kis öröömöm. S én nevetek, nem az örökösseim. No meg a kis londoni gyermekek fognak nevetni, szegények, ha a jó friss tengeri levegőre kerülnek...

Igy értek a nagytemplom kapuja elé.

Beteljesült az Idő s a Templom ujra állott. Ugy mint egykor, a történelem kezdetén, ég felé törtek ismét az ércoszlopok Izráel szentélye előtt. Balról Boaznak hívták, a jobboldalt pedig Jachinnak. Az előcsarnokban óriási ércoltár emelkedett s a viztató medencék, amiket vastengernek neveztek, ugy voltak lehelyezve mint Salamon király dicsőséges napjaiban.

A hatalmas csarnokban most ének és lant csendül fel. Frigyes szíve mélyéig meg volt rendülve. Ott látta magát saját gyermekkorában s azután visszaszállt képzelete Izráel kezdeti korába. S amíg körülötte a hívők az imát énekeltek, eszébe jutottak Heine búbjós sorai „Szombat hercegnőről”, akit a „Csend Fejedelmesszonyának” is neveztek. Most felbugott az ősi dal, amit a szét-szört nép számtalan zsinagógájában honvágytól remeget századokon át énekel a földkerekségen:

Lehó daudi likrasz káló...
Vagy mint Heine németül dalolta:
„Komm, Geliebter, deiner harret
Schon die Braut, die dir entschleiert
Ihr verschaeftes Angesicht...”

Heine, a költő szíve mélyéig átrezte a búbjós romantikát, amelynek palástja népének sorsát betakarta. Német költő volt, de hurián felsírtak a német dalok mellett a szépséges héber dallamok is. S Frigyes visszaemlékezett arra az időre, amikor a zsidók szöveglétek zsidó mivoltukat s azt hitték, előkelőbbek, ha származásukat nem lehet rajtuk felismerni.

Pedig éppen ez a szolgai alkoskodás, meghunyászkodás volt megalázó. Csodálkoztak a megvetésen, pedig aki önmagát nem becsüli, várhat-e másoktól megbecsülést? Olyan szekerek után futottak, amelyek sohasem vették fel őket. S valami csodálatos vakság folytán mind-ebből mit sem okultak, sőt pont az ellenkező következtetést vonták le. Ha valakinek jól ment sora, vagyonot szerzett, vagy más téren sikerült kitűnnie, első dolga volt, hogy atyáik hitét és származásukat eltitkolják, mintha ez valami csunya foltként tapadt volna hozzájuk. Pedik a tulsó táborban messziről felismerték már az új jövevényeket, hogy honnan jönnek. Gyanusak voltak és valóságos erkölcsi vesztegár alá kerültek. A spanyol középkor marranosvilága messzire átvult a legújabb időkbe.

S közben a zsidóság mind mélyebbre sülyedt. Nvomor: g:usz, gettó volt osztályrésze. Megvetve élt s önmagát sem becsülte. S ebből a zuhanásból mégis volt felemelkedés! Mindez, ami Frigvest itt körülvette, erre emlékeztette. A zsidó-

Steinek tanár Kingscourt jelenlétében kapta meg az újságot. Mikor a cikket elolvasta, a vér arcába szökött és tompa dühvel kiáltott fel:

— No nézd csak ezt a rablót... a kutyat!... Ez a Geyer nagyon jól tudja, hogy a mi Joenk maga a megtestesült becsületesség és minden percét, tehetségét arra szentelte, hogy az Új Társaságot felvirágoztassa. De hiszen ez köztudomású. És ez a zsvány mégis arra vete-medik, hogy Joet sárral feckendezze le. És mindez csak a választások miatt teszi. Értik? Azt hiszi, hogy ezzel befolyásolja és a maga pártjára hódítja. Értik?

Haragosan tépte szét az újságot és a rongyait utálattal hajította ki az ablakon.

Kingscourt nevetett:

— De mennyire értem! Kedves bacil-luskutató, így volt ez bizony a régi világban is. Az emberek mindig gonoszak voltak. Tudja, őszintén bevallom, az önök új társaságában sok minden egészen valószínűtlennek tetszett nekem. Az egész ügy, hogy úgy mondom, tulajgosan rózsás és hibátlan volt. Olyan Potemkin ize volt a dolognak. No, de megnyugvással látom, hogy csirkefogók itt is akadnak. A dolog így már sokkal valószínűbb és kezdem az egész históriát igaznak tekinteni.

A társaságban különben kevés szó esett a választásokról, bár nehéz volt ezt elkerülni, hiszen az egész ország ennek hatása alatt állott. Sajnálták Litváik Dávidot, hogy ennyire belemerült a küzdelembe, de megnyugtatta őket, hogy a sok izgalomnak ugyis rövidesen vége lesz. Dávid többször kijelentette, hogy a választások után nyomban visszatér megszokott munkájához. Igaz, hogy fellépett képviselőnek, de a kongresszus évente csak néhány hétig ülésezett, s így a pihe-nésre bőséges kilátása lehetett.

Mirjam tanácsára Frigyes és barátai a választás napján Izsák festőművészt látogatták meg műtermében. Steinek tanár is velük tartott. Az újaváros egy csendes utcájában, távol a politikai küzdelem zajától lakott és dolgozott válogatott műkincsei közt a mester. Izsák szerette a szép életet, a jó társaságot s gyakran adott palotájában estélyeket, amelyek fényűkről és magas színvonalukról voltak híresek.

A kis palota utcai frontja nem sokat árult el belsejének derűs eleganciájáról. De amit az előcsarnokba értek, meglepetten állottak meg. Karscu, aranyozott márványoszlopok tartották az üvegtetőt s a beözönlő napsugar mindenfelé szimpompás régi gobelinenek akadt meg. A hatást néhány antik szobornak tökéletes másolata tette tökéletesebbé.

Az inas innen az udvarba vezette a vendégeket. Olyan volt ez, mint egy szalon, amelynek a két ég volt a boltzata. Három oldalán oszlopsoros folyosó futott körül, negyedíkről a kethez csatlakozott. Az aranyozott rácsozt most félretolták s a mozaiklapos udvar egybeolvadt a terrasszerien emelkedő kis parkkal, amelyet a cserjék és fák művészi csoportosítása a valóságnál sokkal nagyobbobn mutatott. A pálmák zöldből fehér márványoszlopok villogtak elő. Az udvar közepén szökőkút csobogott. A sarkokat intim asztalkák s fotelek élénkítették. A néhány lépcsővel magasabban fekvő oszlopfolyosót felhuzható üvegfalakkal lehetett az udvartól elzárni. A meleg időszakban minden nyitva állott. Az udvar, a kert s az oszlopfolyosó egyetlen pompás termet alkottak. A folyosóról magas, faragott ajtók vezettek a többi szobákba. Egy-kettő közülük nyitva volt s betekintést engedett a berendezés pompájába. Ez a palota valóban a művészet egyik fejedelmének otthona volt.

Most hirtelen feltűrt a műterem ajtaja és Izsák vendégei elé sietett. Steinek bemutatta Frigvest, mire a festő a kíséretében lévő előkelő házaspárt mutatta be. Sudbury lord volt és lady Lillian, a felesége, akik Jeruzsálemba tartózkodtak, hogy Izsák a portréjukat megfesse. A mester 40 év körüli erőteljes férfi volt, akinek fellépésén megérett az előkelő társaság csiszoltsága. Derűs, jókedvel beszélt és mozgott és választékos modorról senki sem sejtette, hogy szegény zsidó fiúból küzdötte fel magát a világhír magaslátára.

A társaság csakhamar otthonosan érezte magát. A szolgák frissítőkét hordtak körül. Az urak rágyújtottak és a szent-földi nemes dohány illatos felhői kecsen kigyóztak a levegőben. A házigazda különösen büszke volt az egyik dohányfajtára, amelyet a Jordán virágának neveztek.

(Folytatjuk)

HETI FILMLEVÉL

X., Y. és Zé (Orly mozi, Haifa)

Aki elpasszolta Elizabeth Taylort nagy szerepben (Maggie, a szerelemre éhes feleség a „Maeska a forró házterítő” c. filmben, Gloria, a luxus call-girl, a „Butterfield 8”-ban, Martha, a „Ki fél Virginia Wolfftól?” (vipera -nyelvi nősténye) — most bepótolhatja a mulasztást és láthatja őt az X.Y. és Zé-ben, amelyben Liz egyszerre mindhárom típust képviseli. Edna O. Brian eredeti meséje a kicsapongó („swinging”) London felső társadalmi rétegeiben játszódik le, ahol Taylor építész-mérnök férje (Michael Caine), ösztöndíjjal egy boutique tulajdonosnőjével, egy negédes fiatal özvegyvel (Susannah York), flysmit manapság a világ legtermészetesebb dolga, de érthetetlen módon Elizabeth személyes sértésnek veszi férje hűtlenségét, és viharos bosszúhadjáratba csap át.

Mint valami nősténytigris, melynek kölykeit elragadták, Liz valóban féltelmes jelenés. Felborzolt hajával, zöldre lakkozott szem „make-up”-pal, csengő-bongó ésszerűkkel félcimozáva, dul-ful, káromkodik, mint egy

megvadult cigányasszony, repülőgépre pattan s egy kis privát főrtbe bocsátkozik Spanyolországban, hazaszáll és minden kezébe kerülő tárggyal bombázza szerencsétlen férjét. Még az creit is felvágja, mint az ilyenkor szokásos a fürdőkádban, és hagyja, hogy a víz elöntse a lakást.

Mindez azonban mit sem használ, egészen addig, amíg felfedezi a tökéletes fegyvert (kitalálták) — saját testét. És vajon kicsoda a szerencsétlen (bár nem ellenkező) célpontja ennek a végső támadásnak? Nos, természetesen a bübajos Susannah, akit bakfis korában kicsaptak a lány-internátusból, mert belszeretett egy apácába. Így oldja meg Elizabeth a háromszög négyzögesítését, mindent elsöprő teljesítményével megnyerve az idei olasz „Oscar”-díjat. Abszurdításokba csapó, túlfeszített légkör, Brian Hutton rendezése kissé nehézkes és a film aligha nyeri el a konzervatívabb izlésű közönség tetszését.

ISTEN VELED, VELENCE (Rámá mozi, Rámát-Gán)

Velence, a nyugati civilizáció építőművészeinek gyöngyszeme, palotáival, csatornáival, templomaival és szűk utcáival, ideális,

természetes díszlet, amely mindig inspirálta a filmproducereket és a rendezőket. Ez az eset ebben a filmben is, amelynek eredeti címe „Anonimo Veneziano” (Egy névtelen velenceihez) — A. Marcell concertoijának címe, mely egyben a darab zenei témáját és szentimentális szövegét képezi. De Velencének nem csak csodás dekorációja, hanem szíve-lelke benne van ebben a történetben, amely tulajdonképpen egy hosszú séta a Dózsák városán keresztül, s amelynek végén egy férfi és egy nő, akiket a gyűlölet évek óta elszakított egymástól, ismét egymásra találnak, ismét egymásba szeretnek és ismét elszakadnak egymástól, ezuttal véglegesen.

A szerelem, a muzsika, de főleg Velence a fő témája ennek a gyönyörű filmnek. Enrico Maria Salerno mesteri alkotásának, amelynek főszerepeit Florinda Bolkan, a kizompolita brazil tünemény és Tony Musante, a szexibilis olasz férfisztar alakítják.

(szekeli)

HOROSZKOP

VIZONTÓ — (Január 21-től február 19-ig)

Nagyon jó volna, ha egy kicsit többet foglalkozna a saját egyéni problémáival. A jelenlegi hozzáállásán mielőbb változtatnia kell, mert az önfelelő korszaka lejárában van.

HALAK — (Február 20-tól március 20-ig)

Be kell osztania a pénzt, mert bizonyos tartékokra szüksége lehet nem is sokára. Ha nem talál megfelelő társat, azonnal mondjon le üzleti elképzeléseinek kivitelezéséről, mert egyéni nem megy semmire.

KOS — (Március 21-től április 20-ig)

Bizson másban is, de legelső sorban önmagában. Ha majd bizonyítani kell, kiderül, hogy ön eddig lebecsülte saját erejét, s a képességeit, holott egyszerű eredményekre lenne képes.

BIKA — (Április 21-től május 21-ig)

Nagyon óvatos legyen a láplálkozás terén, különösen most, a meleg nyári hónapokban. Ha nem érti világosan az orvosa szempontjait, táncskozzon vele, s tisztázza az alaphelyzetét.

IKREK — (Május 21-től június 21-ig)

Ha másnak van igaza a vitában, az nem szerencsétlenség. Nagyon kínos viszont, ha ön csökönységéből, illetve mások szempontjainak megértéséből mutat példát, s így jut hírnévhez.

RAK — (június 22-től július 22-ig)

Biztosítania kell magát egy olyan fordulattal szemben, amely bekövetkezhet, még csak azt sem mondhatja majd, hogy váratlanul — ugyanis három-négy lehetőség egyikéről van szó. Vegye komolyan tekintetbe.

OROSZLÁN — (július 23-tól augusztus 23-ig)

Zöldfüllének nem mutatkozhatsz, egy olyan problémát kell eldöntenie, amelynek kialakulásához is köze volt, a végső kibontakozást pedig nagyon sok függ az ön egész jövője szempontjából. Legyen nagyon éber tehát.

SZÜZ — (Augusztus 24-től szeptember 22-ig)

Ne siessen elfoglalni egy bizonyos álláspontot, mert az idő csak az ön javára dolgozik — ha vár. Minél később mondja ki az utolsó szót, annál kedvezőbb helyzet kialakulására számíthat.

MÉRLEG — (Szeptember 23-tól október 22-ig)

Ne erőltesse a dolgot, ha nem megy, másékat is elrendezheti dolgait. Annak ellenére, hogy már nagyon beleélt magát egy bizonyos elkövetésbe, ön változtatni is könnyedén tud.

SKORPIO — (Október 23-tól november 21-ig)

Zajos sikerei nem lesznek, de ha következetesen megy végig azon az úton, amelyen elindult, messzire juthat. Előre meg kell adnia a megérdemelt színvonalával, találja meg a lelki békéjét az a legfontosabb.

NYIL — (November 22-től december 21-ig)

Az mindegy, hogy egyedül, vagy valakinek a társaságában megy nyaralni — fontos a teljes kikapcsolódás. Minél jobban kiszakítja magát a hétköznapi összefüggéseiből, annál eredményesebb lesz a dolog.

B A K — (December 22-től január 20-ig)

Csinálhat akármit, a kérdés már eldőlt, legfeljebb a látásat megszépítésére lehet még bizonyos befolyása. Amit nagyon tanácsolnánk, hogy ne vállaljon magára a jövőben felesleges terheket, s kockázathoz is elég, ami eddig nyomja a vállát.

MUSANTE ÉS BOLCAN — ADIEU VELENCE

KERESZTRETJÉNY 443

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	16		17	18	19				20		21			
22	23		24		25		26	27						
28		29			30	31					32			
	33	34	35			36	37			38	39		40	
41	42		43	44	45				46		47		48	
49		50		51				52				53		
54			55				56						57	
58		59				60				61			62	
63		64				65			66	67	68			
	69				70				71		72			
73				74				75	76		77			
78				79				80			81		82	
83				84	85	86			87				88	
89									90					

Vizsintes: 1. Ilyen „házat” is festett Munkácsy, 6. Világhírű francia zeneszerző 1845—1924. Kiegyesülőzött klasszicizmusos gazdag új zenei gondolatokban, teljes név, 16. Fordított skálahang, 17. Összesség és a verssorok végén, 19. Gyümölcs, 20. Ujzerű eleje, 21. Orosz férfinév, 22. Öröklött vagy szerzett közömbösség egyes betűkkel vagy méreggel szemben, 26. Világraszóló cremonai hegedűkészítő 1644—1737, 28. ...do, alarm, — 29. Fekete színű, kemény, vulkanizált kauszok, 31. Tolvajnyelv, 32. Rajt színinimájának egyenlő betűi, 33. Magánhangzótan dal, — 35. I. S. E., 36. 248 kilométer hosszú folyó az Apennino-félszigeten, 38. M. T., 40. Vissza: utjázarszerző része, 41. Nem szabad senki tudjon róla, 44. Vékony spárca, 46. Dologtalan méh, ck. fel., 48. Személyed, 49. Ekezetlen utónév, 51. Vissza: női név becézése, 52. Romeo és Julia városa, 54. Két szó: 1) férfi öltöny része, 2) érzékelt benyomásra visszahatást mutató, 56. A látótér meghatározására szolgáló eszköz, 58. M. D. A., 59. Egyének, családok, közösségek jelvénye, 60. Népszerű ital keverve, 61. Abszint része, 62. Ellenben, 63. Két magánhangzó, 64. Vissza: ekezetlen héber akarat, szándék, 65. Püspöksüveg, 67. Félérágó, — 69. Világtáj, 70. Francia festő. A legnagyobb hatású modern festők egyike (Henri), 72. Fialtalmaberek irónikus megszólítása, 73. Két szó: 1) ekezetlen erdélyi magyar író „Ábel trilógia” stb., 2) futását Vörösmarty énekelte meg, — 75. Céger mássalhangzó, 77. Görög törzs, — 78. Kacérkodó, 79. Izráel a napokban megválasztott ezévi szépségkirálynője, teljes név, 82. Nátrium, 83. Vissza: Európai nagy folyó, 84. Távolodik, 86. Görög összetételben a füllel való kapcsolatot jelöli, 87. Vérszegénység, 98. Nemesi származású orosz forradalmárok, akik 1825 decemberében Pétervárot I. Miklós cár ellen összeesküvés szerveztek azzal a céllal, hogy megbuktassák a cári egyeduralmát, utolsó kocka felesleges, 90. A Hétközség főhelye az olasz Vicenza tartományban. Az első világháborúban nagy harcok színhelye volt.

A 440. SZ. KERESZTRETJÉNY MEGFEJTÉSE:

Vizsintes: 5. Amito — 14. Luigi Pirandello, 23. Iradier — 33. Thorvaldsen — 43. Or-

mentátor, 46. Kábitó és bódítószert fele, — 47. Nagy román hegedűművész és zeneszerző „Román rapszódia”, stb., 50. Erzsébet angol királynő kegyence, angol fővezér és 1586—87 németalföldi helytartó, 52. Veres betűi keverve, 53. Légkör eleje, 55. A 16—17-ik század leghíresebb hegedűkészítő családjának neve, — 56. Nemes rozsdá, 57. A talajban élő apró állati és növényi szervezetek összessége, — 60. Hesiodosnál Uranos és Gaia 12 lázadó gyermeke, Kronos fia legyőzték és a Tartarosba zárták őket, 64. Máshová, 65. Csirázott és péppé zuzott árpa, amelyet a szeszgyártásban a keményítő elcukrosítására használnak, 66. Svájci üdülőhely a Lago Maggiore mellett, 68. Hordó egyenemű betűi, 69. A kuszolábu madarak családjába tartozó madár, 70. Francia író 1830—1907 (Hector), 71. A kötőfelek családjába tartozó, értékes gyümölcsöt termő cserje, 73. Franchot ... amerikai filmszínész, 74. Vissza: zamat, 76. Döntetlen a sakokban, 78. Ekezetlen fürdőszoba berendezéshez tartozik, 80. Libahang, 81. ...gára, vizesés, 85. Lud fele, 88. Német R. T.

Az izraeli pisztráng a Dán folyó vizéből, a hal, amelyet az inyencek egész évben élvezettel tudnak enni. Kapható: Tnuva halasoknál, Supersorokban, Supermárketekekben és a jobb halüzletekben. Receptekért forduljon Tel Aviv, Hákírja, POB. 7011 címre, — vagy Kibuc Dán, Doár Ná, Hágáil Haeljon.

BRIDZS

Szlem-licit 125)

Lapunk: P: K B x x x Kő: D x Ká: A x x T: A x x Partnerünk 1 trefel nyitott, 1 pikkal választunk, amire 3 pikkos feleletet kaptunk. Szlem lehetőség. Először meg kell állapítanunk, hány pontot képvisel lapunk? 15 pontot. Miután partnerünk 3 pikkal választott, most már lapunkhoz nyugodtan hozzáadhatunk még 1 pontot az ötös szín miatt. Lapunkat ezután 16 pontra értékelhetjük.

Partnerünk a nyitással és az azt követő ugrásszerű emeléssel azt jelezte, hogy a minimálisnál erősebb lappal rendelkezik. (Minimális pontszám: 13—16 pont.) Tehát legkevesebb 17 ponttal rendelkezik. 17 pont plusz 16, együtt van a szükséges 33 pont!

Lapunk: P: A K x x Kő: B x x Ká: A B x T: D x x Partnerünk 1 trefel nyitott, 1 pikkal választunk, amire 2 szanzadur választ kaptunk. Ne hagyjuk magunkat befolyásolni és ne legyünk továbbra kíváncsiak. Azonnal mondjuk be a 6 szanzadur.

15 pontos lapunk van, partnerünknek ahhoz, hogy 2 szanzadur ugorjon, 19—20 ponttal kell bírnia. A két lap kombinációjából 35—36 pont derül ki. Gyerejáték ezután a kis-szlem.

(Folytatjuk)

Semmi sem biztos

Vannak licitek, amelyek teljesíthetetlennek tűnnek. Ennek ellenére könnyen teljesíthetők, csak bizonyos játéktechnikára van szükség. Ezt bizonyítja az alábbi parti:

♠	10 8 3
♥	A D 10
♦	A D B
♣	9 6 4 3

♠	D B 5 4
♥	7 5 2
♦	10 9 8
♣	K D B

♠	É
♥	Ny
♦	K
♣	D

A licit: Dél kezdte a licitot 1 pikkal. Nyugat pársa után Észak 3 pikkal választott. A szanzadur, majd 5 kör következett, amire Dél bemozdította a 6 pikkot. Nyugat kontrázott ... A játék: Nyugat a trefel királlyal indult. Hogyan kellett Délnek folytatnia a játékot, hogy minden védelemmel szemben teljesítsen? (kim)

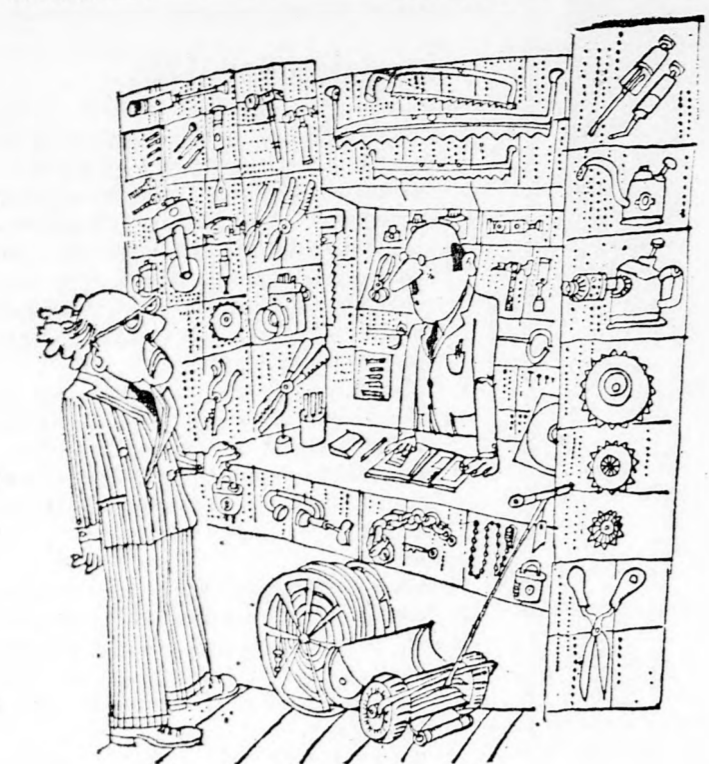
gandi — 64. Grill — 72. Erupcio — 77. Csille.

Függőleges: 2. Guinea — 7. 1) Iran, 2) Dramaturgia — 12. Alánok — 13. Nord — 21. Grassi — 27. Mikes Kelemen — 32. Francis Drake — 34. Vogul — 48. Ritar, 59. Argos.

Nyereménykönyv: Jókai Mór: ERDELY ARANYKORA

ÚJ KELET SZELVÉNY 443 ÉRTVENYPÁLYAZAT

Név:

EGY KIS TEVEDÉS
— Azt hiszem, ön rossz helyen jár. A szexbutik a tudodalon van...

TALÁN NALUNK IS AKTUALIS?

Az alábbiakban egy nyugat-németországi import-anekdótát adunk. A következő hirdetés jelent meg Hamburg legnagyobb napilapjában:
„Most építkezzen! 50 százalékkal olcsóbb árak, mint 1975-ben!”

TEXASI IMPORTVICC

Színházi előadás Texasban. Shakespeare van műsoron. Az első felvonás szünetében így szól a barátjához az egyik néző:
— Csak tudnám, mit eszik a világ ezen a Shakespeareen. En nem tartom önálló szellemű írónak. Mit csinált valójában. Összegyűjtött és darabba formált egy csomó ismert idézetet...

KEMPING-TÁBORBAN
— Meghoztuk kérem a televízió-készülékét...

ART BUCHWALD:

APÁK NAPJA

Kedves Apu,
csupán boldog Apák Napját akartam kívánni Neked. Az utóbbi időben sokat gondolok rád. Elküldted a csekket az American Express címre Madridba, vagy Barcelonába? Itt Madridban érdeklődtem náluk, de azt mondják, hogy nem kapták meg, jó lenne tehát, ha megreklamálnád és kemény szavakkal illetnéd őket, mert úgy látszik nagyon hanyagul bántanak a pénzzel.
Holnap szedem a sátorfámat és megpróbálok Costa del Sol-ha trempelni, és onnan valószínűleg átmegegyek Marokkóba.
Casabancában is van American Express, és az egyik barátom szerint ott nagyon prompt kezelik a csekkeket Remélem, nem dolgozol túl sokat. Holnap estig mindenesetre itt maradok Madridban, hátha megjön a pénz. Nagyon sajnálom, hogy nem lehetek veled Apák Napján, de nem akartam, hogy elmúljon ez a nap, anélkül, hogy egy „hello“-t küldjek neked.
Szeretettel,
George.

Kedves Apu,
az Apák Napja alkalmából szeretnék valami fontosat közölni Veled. Rájöttem, hogy igazad van — az élet nem játék, elhatároztam, hogy abba hagyom a kóborlást és ezután én is komoly, rendes ember leszek.
Rájöttem, hogy eddigi magatartásom önző és irreális volt és csak bajt okozott úgy nekem, mint Neked. Tudom, hogy figyelmeztetted és megjósoltad, hogy ez lesz a vége, de magamtól akartam erre rájönni. Így hát, Apu, a jövő héten, 47-ik születésnapodon, nekilátok munkát keresni.
Szívesen üdvözlettel,
Edward.

Kedves Papa,
a közeledő Apák Napja alkalmából, úgy gondolom, kötelességem, hogy elküldjem Neked ezt a rövid kis levelet és megmondjam neked, hogy Te vagy a világ legjobb Apukája Továbbá, azt hiszem, hogy másálapotban vagyok.
De ne idegeskedj. Tommy azt mondta, hogy elvesz feleségül, amint megkapja az ügyvédi dip-

RÉMES RIMEK

Hogy ki lesz a Fehér Ház új lakója, jó lenne tudni előre, és az a sok-sok szép ígért, vajon mi valósul meg belőle?
A jelöltek egymásra licitálnak, Izráelt segítik minden jóval, hazántól, semmit sem sajnálnak, ki takarékos most a szóval?
Nekem lenne egy elgondolásom, csak az a baj, hogy testet nem ölthet: A mi szempontunkból az lenne jó, ha megválasztanák mindkét jelöltet.
(meredek)

LONDONI IMPORT-VICC

Az angol alsóház néhány tagját meghívják a légihaderő egyik bazisára. Repülő-bemutatót rendeznek a számukra.
Nagy az érdeklődés. A képviselőket különösen az a berendezés érdekli, amely légszerencsétlenség esetén egy gombnyomás segítségével működésbe hozza az automatát, s önműködően kidobja a székén ülő utast a gépből, miközben a széke fölött kinyílik az ejtőernyő.
Az egyik képviselő hitetlenkedve csóválja a fejét és megkérdi a pilótát, aki lelkesen magyaráz:
— És tessék mondani, mi történik, ha esés közben mégsem nyílik ki az ejtőernyő?
Angol hidegvérrel válaszol a tiszt:
— Hogy mi történik? Akkor pótválasztás lesz a kerületben, képviselő ur!

KÖRHAZI MESE

A beteg átéli az ápolónőt és így sug a fülébe:
— Szeretem magát, Bertal! Egyelőre hallani sem akarok a gyógyulásról, mert sokáig szeretnék a maga közelében maradni.
— Nézzé, Silberstein ur, a főorvos ur is szerelmes belém, s tegnap véletlenül látta, hogy maga megcsókolt engem. Azt hiszem, a holnapi felülvizsgálat után maga gyógyultan távozik a kórházunkból...

TÖRTÉNET A HAZASSÁGRÓL

— Miért vannak a nők annyira ellene a válópernek?
— Mert nem akarják szétosztani a férjük pénzét az ügyvédek között...
— EGY AGGSZÚZ IMÁJA
— Édes, kedves Jóisten, késsre jár, bocsásd meg a mai vétkeimet. Már megyek is aludni. Megint egyedül, hogy az ördög vigye el...
— EGY KEZDŐ ÁLLATDOMÁR NAPLÓJÁBÓL:
— Ahhoz még gyáva vagyok, hogy oroszlanokat szelidítsek. Egyelőre özik megvadásításával foglalkozom...

EGY MILLIOMOS TITKA

Egy amerikai milliommot megkérdeztek, mi a titka az üzleti sikerének.
— A kíváncsiság! — válaszolta.
— Hogy értsem ezt?
— Kíváncsi voltam, létezik-e olyan összeg, amelyet az én drága kis feleségem nem tud elkölteni...

KÖZLEKEDÉSI TÖRTÉNET

— Mit szól ehhez a sok bal-eszethez?
— Szörnyű. Nekem is volt a napokban egy összeütközésem.
— Na mondja! Hogy történt?
— Mentem az utcán a barátommal. És tudja, kívül ütköztem össze? A feleségemmel...

SZOMORU VALÓSÁG

I.
— Mondd öregem, mi van azazal a szép szőke lánnyal, akivel azelőtt jártál? Elvetted feleségül, vagy még most is magad mosod az ingeidet?
— Igen.
— Igen? De mire mondtad, hogy igen?
— Erre is, meg arra is...
II.
— Először fordult elő, hogy felébresztett az ébresztő.
— Hogy történt?
— Fejemhez vágta az aszszony...

VÁLASZTÁSOK UTÁN

Egy kisvárosban polgármesterválasztás van. Az egyik jelölt összesen három szavazatot kap. Csüggedten megy haza, s a felesége — ahelytük, hogy vigasztalná — csak murrzik:
— Mindig tudtam, hogy rajtam kívül van egy másik asszony is az életben!

TEHETSEGES DIAK

— Mi az első kérdése, ha beteghez hívják? — kérdi a professzor az orvostanhallgatót.
— Tisztázom, hogy van-e 30 fontja a vizitért.

KONFEKCIÓNT BÖLCSESSÉGEK

Az asszonyi könnyekben több erő van, mint a férfi izmaiban.
A szerelem veszélyesebb, mint a bor, mert megrészegíti azt is, aki nyel, meg azt is, akit nyelnek.
Sokféle szerelem van, de a vége mindnek egyforma. Rend szerint a közepe is.
Ha egy tisztviselő van, az elvégzi a munkát. Ha kettő — elvégzi a munka felét. Ha három — legjobb, ha magad elvégzed a legfőbb tennivalókat.

FRANCIAORSZÁGI IMPORTVICC

A hóhér, aki már nyugalomban van.

Vannak egészen radikális fogorvosi módszerek...

SZÓTARLAPOK

Troda: Olyan hely, ahol pletykálnak a tisztviselőnk, hoszszu privát-beszélgetéseket folytatnak telefonon, közösen ünneplik meg a születésnapjaikat, gyakran teáznak nap közben, s ha már semmit nem tudnak csinálni az idejükkel, néha dolgoznak is.
Problématisuk helyzet: Ha megkérded egy lány kezét, s ő igent mond.
Ártatlanság: Ékszer, amelyet minden nő csak egyszer veszíthet el.
Lusta: Oszinte ember, aki nem csinál úgy, mint aki dolgozik.
Sofőr: Az autó legproblématisukabb alkatrésze.

BARÁTNOK
— Szívesen túladnánk a papagájon, de sajnos túl sokat tud rólunk...

VÁLASZTÁSOK ELŐTT

A hordó-szónok lelkesen érvel néhány nappal a választások előtt:
— Felszabadítalak benneteket az ideológiai válságoktól! Megoldom az ideológiai válságokat! Megszüntettem a gazdasági problémákat! Elrendezem az árak és a bérérek közti ellentmondásokat. Megoldom...
Szegény jelölt folytatni akarja, de az egyik hallgató közbeszóll:
— Remyhe bélműködés ellen nem tud valamit?

DELAMERIKAI IMPORT-VICC

Egy kis delamerikai állam vezérkari főnökének segédtisztje jelent a főnökének:
— A katonai forradalom előkészületei megtörténtek. Azt hiszem, csütörtök délután jó lesz.
— Halasszuk másnapra. Csütörtök estére mozijegyet vett a feleségem...

BÖLCSESSÉG A MELLÉNYZSEBBEN

A hó és a fiatalkori paftanások közös nevezője, hogy eltűnnek, csak legyen egy kis türelmiük kívánni.
A legnagyobb belső erő ahhoz kell, hogy megbocsássuk elcseségeink jó tulajdonságait.
A férfi képes vitatkozni a legkomolyabb érvekkel, de megadja magát egy kacsintásnak.
A szépasszony paradicsom a szemnek, pokol a szívnak és tisztítóüz a zsebnak.
A szép nő kétszer hal meg. Először, amikor oda lesz a szépsége és másodszor, amikor valóban meghal.

OROSZLANSZELIDÍTŐ

A KOBÓN
A cirkusz arohírdetését után oroszslanszelidítőt keres. Jelentkezik egy apró termetű ember.
— Ön elég bátor? — kérdi tőle a direktor.
— Nem ismerem a félelmet, uram.
— És nem gondolja, hogy túl apró termetű ehhez a munkához?
— Azt hiszem, ez csak plusz ehhez a szakmához.
— Miért?
— Mert az oroszlan azt mondja magában, hogy kár felfalni ezt a kis embert, várjunk, amíg megnő.

NEMZETKÖZI PIKNIK

Egy nemzetközi társaság tagjai elhatározzák, hogy pikniket rendeznek. Megállapodnak az időpontban, már csak azt kell eldönteni, hogy ki, mit hoz.
— En hozok felvágottat és savanyusagot! — mondja a német.
— En hozom az italokat! — így a francia.
— En hozok egy zenekart! — teszi hozzá a delamerikai.
Most már csak a skót van hátra. Mindenki rápillant, s várja, hogy mit mond.
Végül megszólal:
— En hozom a hugomat...

HAZASSÁG ELŐTT

A fiú ezt kérdi:
— Mi lesz, ha kiderül, hogy nem vagyok jó férj?
— Akkor én öngyilkos leszek.
— Te vagy az én emberem! Jövő héten esküszünk...

FÉRFIAK

I.
— Képzeld öregem, a feleségem állapotos.
— Gratulálok. Kire gyanakszol?
II.
A feleség így kiabál a férjére:
— Gonosz ember vagy! Szeretném, ha egy jócskelekédetről tudnék, amit az életben elkövetél.
— Elvettelek feleségül és ezzel megakadályoztam, hogy aggszúz maradj...

NEHEZ DIÓ

— Szeretném bevezetnii a telefont a lakásomba.
— Minden esetre add be a kérvényt.
— Nehéz dió.
— Miért?
— Mert nincs lakásom...

NEPSZERŰ ASSZONY

Egy férj így szól a barátjához:
— Hajnalban megyek munkába és késő este érek haza, de napközben többször is telefonálok a feleségemnek.
— Nem te vagy az egyetlen, aki telefonál neki...

MOSZKVAI IMPORT-VICEK

Az alábbi hirdetések a moszkvai sajtó hasábjairól valók:
a) „Szibériába való utazás miatt alkalmi áron kapható ezet cipő. Valamennyi bal-lábra való.”
b) „Eladó egy tyuk, amelyik különleges tulajdonsággal rendelkezik. Önkéntesen tojja a tojást.”
c) „Eladó egy különleges óra, amely 24 óráig jár. Garancia további 24 órára!”

II.

hazajón egy moszkvai férfi azt látja, hogy a felesége egy számára idegen elvtárs társaságában van — teljesen félreterhetetlen helyzetben.
A férj kiabálni kezd:
— Megőrültél? Ilyesmivel töltd az időt, miközben a GUM áruházban vajot osztanak?!

TENYÉRNYES PARADICSOM

A Krokodilusok patakja megmenekült a civilizációtól

Tenyérsi földi paradicsom, amelytől csak a napokban hátrult el a civilizáció terjedése okozta pusztulás veszéye. Szinte hihetetlen, hogy „valahol” Tel-Aviv és Haifa között — a különféle telekspekulációk viharában — megmaradt eredeti szépségében ez a furcsa nevű hely: Náchál Hátánim, a Krokodilok folyója.

Krokodilok már a századforduló óta nem élnek ebben a sekélyvízű, mindössze néhány méter széles „folyóban”, amely ma szegélyvízi édesvízi folyó, amelynek medre nem vált nyílt csatornává.

Irtá: FUCHS ÁVRAM

A madarak és a kiveszöfőben lévő növények természetes rezervátumává lett a Tánim patak környéke, amely talán ma is csak a természetbarátok által ismert, kis buvóhely lenne a Tel-Aviv — Haifa közötti országút közelében, ha nem jutott volna valakinek hónapokkal ezelőtt eszébe az a bornirt ötlet, hogy itt építsék fel a villanytársaság új áramfejlesztőtelepét, ami egyúttal ennek a természet rezervátumnak a halálát is jelentette volna. A veszély elhárult és a villanytelep a délebbre fekvő, már évekkel ezelőtt „megölt” Chedera folyó közelében épített fel, vagyis a Tánim patak és a környékének jövője biztosítva van, amíg... valaki nem áll elő hasonlóan bizarr ötlettel.

Folyóban szegény ország Izrael és a keves folyója is inkább csak patakszámba megy, azaz ma már ott tartunk, hogy a Náchál Hátánim az egyetlen olyan hely egész Izraelben, amelynek vizében nyugodtan fürdőzhetünk. Így a patak szomszédos tengerpartja a legzöldebb és a legkisebb tengerparti partvidékünkön.

A FOLYÓ ÉS ÖREI

Ez a nyularknyi, mindössze néhány kilométer hosszú patak-folyó, a Kármel hegység lábánál lévő forrásokból nyeri vizét és Binjáminától északra, a haifai országotaként szelvé tart a tenger irányába. A Tánim patak és környéke egyike az eredeti szépségében megmaradt természet tájaknak és elég, ha a közelében lévő, mindenki által ismert helyet említjük. A haifai országoton, melőtt Zichron Jákovba érünk, a Kármel déli nyulványának kopár, meredek sziklafalai köszöntik az utast. Ezek a hatalmas, meredek sziklafalak talán évmilliók óta strázsálnak ezen a helyen és vigyáznak a Tánim patakra.

Ezzel azonban más örekre is szükség volt a folyócska életének megmentésére: tömegmozgalom indult meg a Természetvédelmi Hatóság és a Természetbarátok Egyesülete kezdeményezésére, amelynek sikerült jobb belátásra bírni a széppel, a természettel és a természetessel hadilábon álló technokratákat.

Könnyen megközelíthető a Náchál Hátánim és a mellette lévő természet rezervátum. A régi haifai országotról, Binjámin után — még Zichron Jákov előtt — letérünk arra az aszfaltozott útra, amely Máágán Michél kibúcsá vezet. Pár percnyi utazás után elhaladunk a tengerparti autósútra alatt, majd mögöttünk marad a partmenti római viadukt egyike. Az országút elágazik. Jobbra van a kibuc, mi azonban balra, vagyis délnek fordulunk.

DUZZASZTÓGÁT ÉS VIADUKT

Gondosan kiépített parkolóhelyen hagyjuk az autót és gyalogszóval folytatjuk a kirándulást. A gondozott ösvény néhány lépés után egy hatalmas gáthoz vezet bennünket. A rómaiak építették az eredetileg 175 méter hosszú és 3 méter széles „Malmok gátját”, amelynek már kétezer évvel ezelőtt az volt a feladata, hogy a folyócska tiszta vizet feljossa és tárolja a melegt, nyári hónapokra. A gáttól déli irányba haladva, megtaláljuk az első, a kisebb viaduktot, amelynek valószínűleg az volt a rendeltetése, hogy a Készária környéki földeket öntözze. A közelben van a nagy viadukt, amely az ugyancsak a Kármel tövében fakadó források vizét vitte Készáriába, a tengerparti császárvárosba, amely a római hódítók és az őket kiszolgáló Herodesz nagyságát volt hivatva hirdetni. Készária ma már romokban hever, mint a viadukt, a rómaiak is már régen eltűntek. De a Tánim patak zöldségek vizét és a környező növény- és állatvilág némi változását ugyan, de megmaradt és teljes pompájában virul.

AHOL VIZIMALMOK FOROGTAK

Ennek a duzzasztógátnak később megváltoztatták a rendeltetését. A III. században rómaiak építették a falán és egészen mintegy 50 évvel ezelőtt — amikor szabályozták, illetve lecsapolták a környéki mocsarakat — 11 néhez malomkő örölte a gabonát a környéki zsidó és arab telepések számára. 1924-ben sokszáz munkás jelent meg ezen a helyen, lerombolták a gát egy részét „eltüntették” a vizimalmokat, de a folyóhoz és környékéhez nem nyúltak.

A sekélyvízi folyócska partjait sűrű bozót borítja, amelybe most néhány ösvényt vágtak, a víz közepén pedig náddal és sásal, meg más, nyáron virágozó bokorral fedett apró szigetek vannak. A víz magas só-tartalma miatt csak a teknősbéka és az an-

golna él meg a patakban. Itt találjuk az ugynevezett „puha páncél” teknőcöt is, amelynek egyes példányai 70 centiméter nagyságúra is megnövekednek.

AZ UTOLSÓ KROKODIL

Az utolsó krokodil, egy három méteres nőtényt, a múlt század végén ölték meg a vadászok, azonban a korabeli megbízható feljegyzésekből tudjuk, hogy a sekélyvízi folyóban valaha százával éltek ezek a veszélyes óriáshüllők. Plinius római történetész említi őket először feljegyzéseiben, azonban tudjuk, hogy a kereszténység idején Oroszlánzóvich Richárd katonái közül többen megharaptak és felfaltak. Aki nem éri be az írásos bizonyítékokkal, az a folyó torkolatától délre megtalálja a Krokodilopolisz nevű görög-római város maradványait.

Ez a város egy mesterséges dombra (tel) épült és a közelében vannak azok a kőbányák, ahol a duzzasztógát építéséhez szükséges követet fejtették a rómaiak. Ott, ahol a folyó a tengerbe torkollik, sokkal „fiatalabb”, részben beomlott híd van. Ezt a hidat a törökök építették a múlt század végén, amikor Vilmos császár Erec-Jisraëlbén járt.

GALAMBOK ÉS SIRÁLYOK SZIGETE

Az egykori Krokodilopolisz helyéről jól lehet látni a környéket. Délén Dzsárák Zárka arab falu, amely a Tánim patakra kapta nevét. Az arabok ugyanis „Zárkának” (kéknek) nevezik a Krokodilok folyóját. A dzsárák szó pedig hidat jelent magyarul. Nyugaton a Kármel déli nyulványa és tetéjén Zichron Jákov látható, északon Máágán Michél és Máágán Cvi kibúcsok, Dzsárák Zárkától délre pedig Sdot Jám kibuc, azon túl Készária aranyat érő aranyzsinó tengerparti homokja.

Nyugaton a tenger és lucatny kis öblöcské látható, amelyet árnyalt tiszta homokpart szegélyez. A part közelében néhány sziklasziget, amelyekhez szívesen kihasználják a tesztépsükét kockázati hajlandó kirándulók. A legnagyobb közülük a „Galambok szigete”, amelyen szárazval fészkelnek nemcsak a galambok, hanem a sirályok is.

REKVIEM A CHEDERA FOLYÓ EMLÉKÉRE

Egészen más világ a Náchál Hátánimtól

EGY PALESZTINAI század bankó története

— 12 ezer fontért cserélt gazdát a londoni árverésen —
Még egy példánya ismeretes —

A 100 fontos bankó, ahogy népiesen nevezik, „a Herzl”, ma is nagy pénz. A mi kis hazánkban még nem is olyan régen voltak olyan napok, amikor az egyszerű földi halandó nem is látott század bankót, nemcsak azért, mert ritkaságzárkában ment, hanem elsősorban azért, mert egy átlagos erec-jisraëli polgár egész évi keresete nem volt 100 mandátumi font.

De a mandátumi század bankó ma is ritkaságzárkában megy, mert vannak olyan gyűjtők, akik hajlandók 12 ezer fontot fizetni a bankójáért — ha meg tudják szerezni.

A világ legnagyobb belyégereskedő cége, a londoni Stanley-Gibbons cég, amely az utóbbi években ritka bankjegyek és pénzérmék árúsítására is specializálta magát, a napokban kiadott katalógusában árlistát hirdetett meg egy ilyen mandátumi bankjegyre:

„A palesztinai valuta-tanács kibocsátása, első sorozat, forgalomba került 1927 szeptember 1-én, a bankjegy száma A-000719. Csak még egy példánya ismeretes. Kikiáltási ár 500 fontsterling.”

Amikor 1948 májusában az angol mandátumi hatóság távozott, az akkori Palesztina területén 1587 darab százfontos bankjegy volt forgalomban. A mandátumi hatóság távozásán Izraelben és Jordániában beavaltották az angolok által kibocsátott pénzt és így a különböző címletű bankjegyek és érmék viselkedését Londonban, amely sterlinget adt el ellenértékéért a két ország kormányának, az azok helyi valutával fizettek a polgároknak.

Csakhogy a sorozatból még hiányzik hét uarab százfontos bankjegy, amelyek vagy megsemmisültek elemi csapások következtében, vagy pedig „valahol csavarognak” a

délre fekvő Chedera folyó és környéke, ahol felépült az új villanytelep. Itt már nincs mit féltetni. A „civilizáció” és a velejáró barbár emberi kéz már mindent tönkretett, megölt. Alig három évtizeddel ezelőtt még aránylag bővizű, halakban dúzáló folyó volt a Chedera, amely ma egy óriási, nyitott szennyestorna. Nemcsak a halak pusztultak ki, hanem a folyóparti növények is, amelyeknek maradványait ma betakarja a szél.

Eltűntek a madarak, amelyek a folyó déli partján lévő hatalmas eukaliptuszfák ágai között és a tengerparti bozótban fészkeltek. Kibírhatalan bízt ill meg az egész környéket, amely előzőtől a helyről minden élőlényt.

Ma már ananokizmus-számba megy arról beszélni, hogy a Chedera folyó partján, az országút és a tengerpart közelében, az óriási eukaliptuszok árnyékában, zöldellő naranccsok oldalán, néhány évvel ezelőtt Chefcibá néven települt volt. A házak egy része meg ma is áll. Omladozó tetűjük, hámlott vakolatú falai és vaski ablakszemek arról beszélnek, hogy a „rég, szép időkben” először egy oroszországi olékból álló csoport lakta őket, majd néhány vállalkozó szellemű földműves, sőt egy időben még kibuc is volt ezen a helyen.

KÉT MAGANYOS ÖREGASSZONY

Az egykor gondozott ösvényeket belepte a víz, a madarak helyét átvették a légy- és szunyograjok, a virág és a narancsok illata helyett pedig a „folyó” förtelmes szaga fogadja a véletlenül arra vetődő kirándulót.

A napokban olvastuk, hogy két magányos öregasszony él a házak egyikében: Thea és Lotte. Mi nem találkoztunk velük. A szövevényes bozótban körültekintően meg kell keresni őket. Telefonnal, rádióval és tévékészülékkel felszerelt lakásukban emlékeznek azokra a napokra, amikor a Chedera még folyó volt, vizében fürdött lehetett és partjain halászóknak tuzajai horgonyoztak.

Rövidesen — amikor megkezdődik az új villanytelep építése, bizonyára eltűnik a Chedera partjáról ez az utolsó zöld folt is, amely bennünket, az ország régi szerelmeseit, a jelenlegi gyalogút mellett is arra emlékeztet, hogy nemcsak a Tánim patak mellett, hanem itt is volt egy tenyérsi paradicsom.

DAN DALMÁT:

VÁLASZ GIORA-ÜGYBEN

Hazudnék, ha azt állítanám, hogy irodalmi tevékenységemnek különleges visszhangja van Izraelben. Hétről-hétre megjelenő cikkeimet az emberek megszokták és türelmesen tudomásul veszik, mint a tejtermék árának emelkedését.

Annál meglepőbb volt számomra az a hatás, amelyet Giora Neumannhoz címzett nyílt levelem váltott ki az Uj Kelet olvasóiból. Számos levélbeli és szóbeli gratulációt kaptam, olyanoktól is, akik egyébként nem tulzoltan gratuláló természetűek.

Az írást azóta többször is elolvastam újra és szentül meg vagyok győződve, hogy nem annak formai tökélye, mondatainak csiszolt-sága ragadta magával ennyire az olvasókat, — pusztán szakmai szemmel nézve, elég jelentéktelen kis műalkotás, — hanem az, hogy egyetértettek velem. Az olvasó felháborodott véleményének adott hangot.

A gratulációkat hálsán köszönöm, de nem látom értelmét, hogy ezeken a szűkreszabott hársabokon bővebben kitérjek azokra. Ugy érsem viszont, hogy kutyakötelességgem foglalkozni az ellenvéleményekkel, mert két ilyen levelet is kaptam.

Az egyik levél szerzője írtul ir. Helyenként erősen vitatható héberséggel gunyolódik, sőt fenyegetőzik és lelével azzal fejezi be: megkér, hogy időzletét ne adjam át barátomnak, Nguyen Van Thieu dél-vietnámi elnöknek.

Mit is válaszolhatnék erre? Legfeljebb csak azt, hogy boldog, agyalagult ember az, akinek ma Izraelben Del-Vietnámban a legfőbb problémája. A szerencsétlen saigoni elnök egyébként nem a barátom, de mégis közelebb áll hozzám, mint ennek a levélnek az írójához. Ugyanis legalább tudom a nevét, azt, hogy Nguyen Van Thieu-nek hívják. A levél szerzőjéről pedig még ennyit sem tudok, mivel hogy a nevét elfelejtette aláírni.

Névtelen leveleknek szemétkosárban a helyük! Nem érdemes többlet foglalkozni velük.

Ellenben kaptam egy rendkívül tanulságos máskélet is, amelyet szives engedelmükkel idemálok, mivel demagóg dolog volna ugy válaszolni rá, hogy önkön nem ismerlek a másik fél érveit. Ime:

„Tisztelt Dán Dalmát!

Az Uj Kelet 1972 június 26-i számában egy illető nagyotoklászki kezét megszorítani, a Giora Neumannhoz írt leveléért.

Valahogy ez az írás elkerülte figyelmezt, utolag olvastam, meglepetésem határtalan, Giora Neumann minden büönösége sem menti e fördemvény megírásáért. Nem ismerem Öntre, ez az írás nem méltó írói jóhírhéze, sem mint Dán Dalmáthoz, sem mint Dalmáth Ferénchez.

Ígaza van, Giora Neumann büönös. Igaza van, minden izraeli polgárnak, nemcsak hazafiás, hanem tefentartási kötelessége a hadseregnek szolgálni, védeni a hazáját, s minden erejével küzdeni, hogy ez a kis állam a százmillió arabvész tengerében megmaradjon.

Ön, ha jól tudom, alig pár éve tapossa és megszentelt rögöket, még nemrégig elég jól megfér a kommunistákkal, akik nem kimondottan imádják Izraélt. Nem tudom, van-e joga ilyen szavakat, kitételeket használni, amilyeneket a Stürmerben és a Magyar Futárban használtak annak idején a zsidók ellen? Mert egy szerencsétlen, agyalagult, megfévesztett fiatalember, akivel fénytelen, a türelem határán is túl mindent megpróbáltak, nem akar katona lenni.

Védelemre azt hozhatom fel, hogy nincs eléggé tájékozódva és nem tudja, hogy ha nem is nyíltan, Giora módra, hanem mindenféle formában, ép, egészséges emberek kibujának a kötelező katonai szolgálat alól. Persze erről nem írhat és nem is akar írni a sajtó.

Nemesebb megnyilvánulás lett volna, a nyílt levél helyett, előbb meglátogatni e szerencsétlen személt a börtönében és megpróbálni, ami másoknak nem sikerült. Visszatéríteni a helyes emberi gondolkodás útjára, s azután megírni a tényeket. De így, minden meggyőződés nélkül, együtt ordítani a falkával és betaposni a föld alá, egy ma már talán teljesen megzavarodott fiatal zsidó életet. Nem méltó egy írónak, sem egy emberhez.

Sainálatos, hogy ezt a szerencsétlen személt megfévesztött egyént illemhellyel hasonlítják össze, már ez is egy nerverz ötlet volt. De hogy Hiltrel és a luddi vérfrüddel hozta kapcsolatba, ez már szinte iszonyatos, beteges tünet, ugy látszik, elvesztette a józan mérleelését. A Sartre megkritizálása sem illeendő, mert ugy tudom, ez az öreg bácsi legalább ugy tud írni és filozofálni, mint Ön és Izraelnek jó barátja, még szerencse, hogy nem olvas Uj Keletet.

Kérem Önt, váltson lépést, e hálátlan szerencsétlen az emberi humánumba, könnyen megteheti, szabad az út. Törölje le tolláról a vitriolt és mártsa be a régi tintába, az egészségesebb és emberibb.

izraeli pénzügytől tulajdonában.

Beavottak szerint, a new-yorki gyűjtő még így is olcsón, valóságos „mecije” árán jutott a század bankjegyekhez, amelynek jelenleg ismert, egyetlen testvéreért, állítólag 6 és 8 ezer dollár közötti összeget fizetett Fisher ügyvéd. Valahol a nagyvilágban, talán éppen Izraelben, még öt ilyen értékű bankjegy bujkál.

Meg kell próbálni ezt a Giora Neumann visszaadni a társadalomnak. Elvégre nem rabolt, nem gyilkolt, csak telenyegő ifjú. Ne akarják az annyira felcíserít izraeli humanitást pont egy megféveszt zsidó ifju fején össztörni, akkor amikor polgárokat gyilkoltak le, emberi bánásmódban részesítettek. Sőt az újságok szerint, kegyelmet kaptak, büntetés leszállítást és kedvezményeket. Értse meg Ön és a Giora megsemmisítésére szomjazó közvélemény, hogy ez nem rabló! Nem gyilkos! Talán gyógyítható beteg!

Nem ő volt az egyedüli, aki nem akart bevonulni, a többieket meggyőzték, őt nem. Eppen ezért állítom, hogy ez a fiatalember, aki minden jóakarattal szemben is kifar egy olyan elv, eszme mellett, amely minden normális ember előtt aljas és vesztettség, akkor ez a Giora Neumann súlyos pszichikai elferdülésben szenved. Ezt nem nekem, nem Dán Dalmátnak, nem az izraeli közvéleménynek, hanem a Katonai Hadbírószék pszichiáterének kell eldönteni. Jelentsék ki: katonai szolgálatra alkalmatlan, a hadseregnek nincs szüksége rá és bocsássák haza. Mert ismétlem, ilyen súlyos betegnek nem börtön, hanem kórház kell. És a jövőben, ha véletlenül akadna egy pár ilyen eset, nem kell belőle precedent csinálni. A megszentelt dicső hadseregünk e lottí szegények nélkül is minden időben megalja a helyét.

Tisztelt

Kepes Nándor

Givát Jesájahu, Adulám 6.

Ez volna hát a levél, a levelecske, amit kaptam. Megpróbálom rá válaszolni. Szép higgadtan, ahogy illik...

Tisztelt Kepes ur!

Ha Giora Neumann arcátlan, Izrael-ellenes demonstrációját én is csupán egy szerencsétlen idegbeteg ifju elszigetelt esetenek tudtam volna felfogni, mint Ön, én lettem volna a legboldogabb ember a világon. Azon a héten, politikai kirohanás helyett, egy mulatságos cikket írtam volna az Uj Keletbe, a velünk szemben lakó fiatal házaspár viharos szerelmi életéről, amely véletlenül egész jól látható az ablakunkból, ha az ember egy megfelelő erősséggel távcsővel rendelkezik. De, sajnos, nem így áll a helyzet.

Giora Neumann megalapozott ideológiai bázisa van és ami még szomorúbb, vannak elvárásai, akik szimpátia-tüntetést rendelkeznek a tárgyalás idején a bíróság épülete előtt. És ha ezek az elvárások elszaporodnak, akkor becsukhatjuk a boltot. Mármost Izraélt, mert nem lesz, aki megvédi...

Kepes ur! Tegyen le arról a téveszméről, hogy Giora örült. Sajnos, nem az, csak gonosz és ostoba. Ugy vélem, a hadbírószék elmeszakértői madarat fogtak volna örömküben, ha a fickóról meg lehet állapítani, hogy difia. Ugyanis, akkor Izraélt megkímélhették volna ettől a határtalanul szegényteljes pertől, amelyet persze csásmsogva vert dobra ellenségeink sajtója. Kepes ur, Giora nem raktá a falafelt a föllébe, vagy a mákóstészert a feiére, csupán azt mondta, hogy a Cáhál hódító és elnyomó hadsereg, amely kegyetlenkedik a békés polgári lakossággal a megszállt területeken, s ő egy ilyen hadseregbe nem hajlandó bevonulni. Inkriminált kis cikkemben nem is körvonalaztam elég precízen Giora Neumann álláspontját, mert azt írtam róla, hogy pacifista.

A tárgyaláson azonban kiderült, hogy szó sincs ilyesmiről. Giora csupán az izraeli hadsereggel nem hajlandó közösséget vállalni. Ha történetesen a libiai légierőben, vagy az albán flottában kellene kulespoziótt betöltenie, egyáltalán nem tiltakozna, feltehetőleg. De félreítve az ironiát, ismétlem, Giora nem elmebeteg. Mindössze arról van szó, hogy magáévá tette Leonid Brezsnyev, Mao Ce-tung és Anuar Száddat értékelését a közlekedési helyzetéről és levonta a számára kézenfekvő következtetést.

Kepes ur! Kétekem, hogy Ön azt merné állítani, miszerint Brezsnyev, Mao és Száddat nincsenek szellemi képességeik teljes tudatában!

Azzal vádol Kepes ur, hogy „minden meggyőződés nélkül együtt ordítok a falkával és be akarom taposni a földre ezt a fiatal zsidó életet”. Nos, ami a meggyőződésemet illeti zsidó ügyekben, az még 1944-ben kialakult és azóta is elég szilárdan tartja magát.

Ami pedig a falkát, azaz Izrael államának polgárait illeti, ezzel kapcsolatban csak annyit mondhatok, hogy nincs a földkerekségen még egy ország, ahol a lakosság számára mértén anyi párt lenne, mint Izraelben. És akkor még nem is említettem az egyes pártokon belül létező frakciókat, a Hiszadrutot, a Gváriparosok Szövetségét és a Neturé Kartárt. Ha az izraeliek néhanapján valamilyen többé-kevésbé egyet tudnak érteni, akkor az nagyon-nagyon közös érdek kell hogy legyen!

Mellesleg, nem akartam Giorát betaposni a földre és a közvélemény se „szomjuhozott a megsemmisítésére”. Csupán annyit kockáztattam meg, hogy aki nem akarja kivenni a részét az ország védelméből, annak szerintem, nincs helye az országban. Ha egyesek követethették Lansky kiutasítását, noha Amerikában soha nem emelték vádat ellene gengszterben (Folytatása a 16. oldalon)

GEORGE MIKES:

MINDENKI MAGYAR...

A régi igazságot, mármint, hogy „mindenki magyar”, Mikes György, a siklósi származású világhírű humorista ezúttal ismét bebizonyítja a „Fura népek” című könyvében, melynek alábbi fejezetét másodkézből, a Selection du Reader's Digestből vettük át.

A nagy felfedezéseket, amelyek megváltoztatják a világ képét, általában valami vilámszerű, hirtelen sugallat inspirálja. Így például, Isaac Newton meglát egy almát, amely nem esik messze fájától, és az egyetemes gravitáció megszűnik titoknak lenni az emberiség számára. James Watt véletlenül belép a konyhába, ahol édesanyja levest főz, észreveszi, hogy a fazék fedele felemelkedik, majd leeszkedik, s ime fel van fedezve a gőzmozdony.

Ami engem illet, aki nem állok rokoni kapcsolatban sem Newtonnal, sem Wattal, nem minden elégtétel nélkül közölhetem, hogy feleségem hasonló módon jutott egy zseniális ötlethez.

Leo Amery, a brit birodalom utolsó lelkes bajnoka életrajzának olvasása közben, egy eléggé meglepő adatra bukkantam, melyet érdekesnek tartottam közölni feleségemmel:

— Különös — mondtam —, Leo Amery édesanyja magyar volt!

— Miért ne? — válaszolt az emóció minden nyoma nélkül. — Mindenki magyar.

Nem tudom, mit mondott Newton mama, amikor fia futólag említést tett neki az egyetemes gravitáció törvényéről és éppen úgy nem tudom, hogyan fogadta Madame Watt a gőzmozdony elméletét, de tudom, és büszke vagyok rá, hogy, amikor feleségem ezt az emlékeztető megjegyzést tette, azonnal megértettem, hogy örökérvényű igazságot mondtott ki.

Amely bárhol és az élet minden területén bebizonyosodik.

Igy, London nem csupán egy nagy angol város: egyben egy igazi kis magyar város is, éppen úgy, mint Párizs, Sydney, vagy Sao Paulo. A legtöbb londoni magyar, és elsősorban én, lemagyarázhatom, hogyan lehetséges, hogy bár nem kerüljük kifejezetten honfitársainkat, valahogy egyikükkel sem érintkezünk. Valamennyien asszimilálódtak az angol életformához, és egyesek diócsétre méltó erőfeszítéssel odáig mennek, hogy „anyanyelvüket angol kiejtéssel beszélik”. Mindamellett, ha megkérjük őket az ember, hogy ajánljának egy orvost, egy ügyvédet, egy fogászt, vagy egy szabónt, minden esetben egy magyar orvost, ügyvédet, fogászt, vagy szabónt fogunk megemlíteni, miután természetesen, hogy a szóbanforgó személy pártatlan a mesterségében. Magyar szalmit, barackpálinkát és borokat vásárolunk, magyar vendégeket látogatunk, magyar zenét hallgatunk, megnézzük a magyar filmeket és drukkolunk a magyar futballistáknak. Ami engem illet, több mint két éve nem láttam egyetlen igazi angol Londonban. De ettől eltekintve, életmódunk mindenben sem különbözik a többi bennszülöttétől.

MÉG A HINDUK IS!

Valójában, a tézis, mely szerint „mindenki magyar”, egyetemes érvényű. Alexander Korda, a brit filmipar atyja, magyar volt, éppen úgy, mint Leslie Howard, a tőzsgyökerez angol igazi prototípusa. A néhai Mary királyné, a jelenlegi királynő édesanyja, nem volt ugyan magyar, az igaz, de valahányszor találkozott magyarokkal, sohasem mulasztotta el megjegyezni, hogy egyik őse az volt. S végül, Mr. Harold Wilson, amikor miniszterelnök lett, rábízta a pénzügyek intézését két magyarra, Lord Baloghra és Nicholas Kaldor professzorra. Minekutána, úgy gondolva, hogy talán „önnyelmi lenne kizárólag az ő felelősségükre bízni a brit közpénzkezelést, ellenőrzésükre kinevezte Sir Eric Roll-t, aki ugyancsak osztrák-magyar származású.

Hasonló a helyzet más országokban és a legkülönbözőbb foglalkozási ágakban. Magyarok: az amerikai Edward Teller, a hidrogénbomba atyja. Klaus von Dohnányi, a nyugatnémet köztársaság befolyásos egyénisége. Jevgeny Varga, a leghíresebb szovjet közgazdász, Olga Soltész, az amerikai ping-pong bajnoknő, aki szétzúzta a bambu-függőnyt.

Óhajtanak további példákat? A legutóbbi argentinai filmfesztiválon, a német, amerikai és angol delegációk legfontosabb tagjai magyarok voltak. A kuriózum kedvéért ellenőriztem, hátha, a sors valami különös szeszélye folytán, a magyar delegáció vezetője talán dán, vagy görög. Nem. Ő is magyar volt, mint mindenki más.

Nincs a világnak egyetlen sarka sem, amely kivétel képezne a szabály alól. Sőt, bizonyos körülmények között arra az érdekes felfedezésre jutottam, hogy honfitársaim nem tartoznak okvetlenül a fehér fajhoz. A dolog a híres Kuala Lumpur-i Selangor klubban történt, Maléziában, ahol engedélyezték, hogy néhány felvételt készítsék a televízió száma-

ra az ország társadalmi fejlődéséről. Ebédidő közeledett, és lassan szállingózni kezdtek a klubtagok. Nem láttam közöttük egyetlen ázsiai sem.

Ilyenkor nem-igen jönnek — magyarázta a klub titkára —, de ebédnél bizonyára találkozik majd eggyel.

— Milyen kár! — sóhajtottam.

Néhány perccel később megjelent egy ragyogó fiatalasszony, zöld selyem tőgába göngyöve, homlokán egy piros ponttal. Bemutattak: azt hiszem, Madame Sakhrayannának hívták. Megengedte, hogy asztalához üljek és társaságában lefényképezzenek. Különböző apróságokról csevegtünk, amikor hirtelen, egy ügyetlen mozdulattal, feldöntöttem a poharát.

— Um Gottes willen! — kiáltott fel.

Meg voltam lepve:

— Remek kiejtéssel beszél németül. Hol tanulta a nyelvet?

— Bécsben.

— Csak nem bécsi?

— Korántsem. — válaszolta a szép hindu tünetlenül. — Magyar vagyok.

Feleséges talán hozzáfűznöm, hogy ő volt az egyetlen jelenlévő ázsiai a klubban.

A FEKETE LONDINER ÉS AZ

ALBEDUIN

Nem merném azt állítani, hogy minden hindu magyar, s még kevésbé azt, hogy minden magyar hindu. Határozottan tudom, hogy vannak másféle származásúak is. Például rá az egyik stockholmi szállodában dolgozó, sötétbőrű londoner, aki, hallva, hogy anyanyelvemen beszélek, elragadtatással kiáltott fel:

— Mi az, maga is magyar?

Különösen az „is” szó ütötte meg a füleml. Ő, csodák-csodája! — én „is” magyar vagyok. Kiderült, hogy a derék dolgozó tíz évet élt szülőföldemén, egy honfitársnőmet vette el feleségül és felvette egykori nemzetiségemet. Az 1956-os forradalom után mindketten elmenekültek az országból a sötétbőrű londoner tehát, ráadásul még magyar menekült is volt!

Ankétom döntő bizonyítékát Izraelben szereztem: egyes tapasztalatok annyira meggyőzőek, hogy önmagukban véve véglegesen megoldják a probléma megoldását.

Tehát Beér-Séva környékén jártam egy izraeli újságíró-csoporttal, s egy kis „couleur locale” után kutattam. Egyik kollégánk azt a megbízást kapta, hogy keresse meg a környék festői megjelenésű beduinját, aki nem messze a szállodától, jellegzetesen beduin külsejével keresi kenyérért. A turisták, főleg az amerikaiak, reggeltől-estig fényképezik a tevéje társaságában. Póronként egy-két fontért — bomba boltot csinált.

Minden nehézség nélkül megtaláltuk. Múltóságteljes tartás, napbarnított ábrázat, páráz tekintet, pompásan festett a fickó. Minden jel arra vallott, hogy benne testesül meg sok évszázad büszkesége, bölcsessége, bátorsága és vad kegyetlensége. Ennek ellenére, igen közvetlen modoru volt.

Egyik kollégámmal néhány szót váltottt héberül. Nem értem ezt a nyelvet, de egy részlet megkapott: a kiejtése. Ezt meg is jegyeztem neki, angolul.

— Mit talál olyan különösnek a kiejtésében? — vágott vissza sértődötten. Parázs tekintete hirtelen százsor fenytebben sugárzott, mint a sivatag napja.

— Isten tudja — motyogtam — kissé magyaros ize van.

— Az lehet.

Felbátorodtam:

— Hogy hívják?

— Steiner Zoltán.

Steiner Zoltán. Steiner Zoltán... ismételtetem félhangon... Mondja csak, ugye ez nem nagyon elterjedt név a beduinok körében?

— Ez egyáltalán nem beduin név.

— Akkor miért hordja ezt a kosztümöt?

Főjénys pillantást vettem rá. De szeméből ezúttal csak ötvennyit a pusgár szikrázott.

— Hivatásos beduin vagyok, uram, ez az egész. Ennélfogva beduinok öltöztem. A sebész orvosok, a katonák, a rendőrök, a bányászok

MIKOS GYÖRGY

is hivatásuknak megfelelően öltözködnek. Éppen úgy, mint az apácák és a rabbi. Nem látom be, miért ne tennének ugy a beduinok is.

Érvelésének volt bizonyos súlya.

— De mégis, Steiner ur — akadémuskodtam —, magyarázza meg, hogyan lehetséges, hogy egy pesti magyar zsidó...

ÖKOLÓGIAI ELLENVÉLEMÉNY

Írta: Dr. HELLER IMRE

gázt termelnek és az a füstgáz más káros hatása anyu mellett mindig ként is tartalmaz oxid formájában, amely igen veszélyes. Ötven évvel ezelőtt a 45.000 lóerős egység volt az erőművek bázisa. E sorok írója teljes napon keresztül csodálta a világ ma legnagyobb egységét a svájci Brown-Boveri műveknél (egyébeként a Habsburg család ősi fűszékének társaságában), amely ennél huszonötöször nagyobb. Természetesen a kazánból kiáramló füstgázok aránya is hasonló. Izraelben, de a legtöbb haladott államban is, körülbelül hat év alatt duplázódik meg az ország áramszükséglete, tehát a fűtőgáz mennyisége is. Azaz ugyanilyen arányban kellene az áramszükségletet kiváltó szén és ugyanilyen arányban erdősíteni. Persze ez csak bizonyos határig meev.

Az említett konvencionális erőművek nevezetett kondenzátorainak hűtővizre is szükségük van. Mégpedig általában a nagyvárosok erőművének kondenzátor-hűtővíz-fogyasztása jóval nagyobb, mint az illető város ivó- és egyéb vízfogyasztása. A Duna az ilyesmit nagy nehezen győzi. A Járkon, vagy a Jordán sehojve.

Ezért telepítettek Izraelben minden nagy erőművet a tenger partjára, mert annak van kimeríthetetlen hűtővíz-tartaléka. Abban a pillanatban, hogy a tengerpartot elhagyjuk, a hűtés megdrául, mert, noha a léghűtés megvan a lehetőség, kiváltóképp a Heller-Forgó magyar szabadalom révén, de ez minden egyes kilowattot újra és újra megdrágít. A tenger partjáról a füstgázok jórésze is a tenger irányába távozik.

Itt nem műszaki jellegű kérdések kapcsolódnak témánkhoz. Izrael állama maga és az izraeli egység általában, módján felül él. Államunk adósságai elsősorban azt mutatják, hogy noha az adófelvétel minden napon teljesül (az adókulcsot illetően), minden összevetve és szinte minden szerkesztői üzeneteket egyaránt az állam kiadásait kívánja növelni. Termeljenek akadémikusokat, akiket a piac sosem lesz képes Izraelben felvenni. Erre a célra hívjuk egyetemeseinket. Van pénzünk arra, hogy az aszádi kikötőműködőknek európai kollégáik jövedelmének sokszorosát fizessék kisebb képzettségű és kevesebb munkáért. És ezt a sort sokáig folytathatnók. Röviden: Kénytelenek leszünk az egyének határtalan szerénytelenségénél fogva, a köz egészségen takarékoskodni.

KÜLFÖLDI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE! AZ ÚJ KELET ELŐFIZETÉSI ÁRAI:

LEGIPOSTAN		
naponta		
Európa	3 hónap	\$ 17.50
USA, Kanada	3 hónap	\$ 23.—
Mexico	3 hónap	\$ 28.—
Délamerika	3 hónap	\$ 35.—
Ausztrália	3 hónap	\$ 36.50

péntek és ünnepnap	
6 hónap	\$ 13.—
6 hónap	\$ 17.50
6 hónap	\$ 20.50
6 hónap	\$ 26.—
6 hónap	\$ 28.50

ÚJ KELET

kiadóhivatala

FŐ A BIZTONSÁG!

— REFLEXIÓK EGY REPULÓUT KÖRÜL —

Írta: SZEKELY ISTVAN

A ludi repülőter bejáratánál fegyveres rendőrszem tartóztatja fel a taxit. A „szem” — egy barnabőrű, csinos rendőrlány — gondosan megmustrálja az utasokat, miközben két férfi kollégája hanyag „pihenj” pozícióban dől végig a faköpeny mellett padon, int, tovább enged, és a jeruzsálemi sérut-kösi letételez az utascsarnok előtt.

Az amszterdami gép (259 sz. járat) indulását reggeli 9 órára jelzik, de az utasításoknak megfelelően, már 7 óra 30 perckor a helyszínen vagyok. Az utazási irodában lekértem a repülőteret, hogy ajánlatos minél korábban kinn lenni: a biztonsági „kuffervizit”, érthető módon, sok időt vesz igénybe.

Az első kellemes meglepetés a „check-in” pultrál ér, ahol a jegyet ellenőrzik és megméri a bőröndöt. Itt, ahol tavaly tömeges tü-lékek és totális „bálágán” uralkodott, minden tökéletesen korszerűsítve. Simán bonyolódik le, akár csak valami „normális” nemzetközi légiikötőben. Az volt az érzésem, hogy álmodok, vagy talán már kinn is vagyok, valahol Európában.

A május 30-ji katasztrófnak kellett bekövetkeznie, hogy Luddon is megtanuljanak szervezni? Avagy, egész egyszerűen, azért klappolt minden, mert aznap reggel — június 13-án — kevés volt az utas? (A százszemélyes amszterdami El Al gépen mindössze huszonketten voltak.) Nem tudom. Tény, hogy 10 perc alatt áttem az utlevél-, vám- és biztonsági ellenőrzésen, ami nemzetközi viszonylatban is jó teljesítmény, és a gép menetrendszerű pontosságával indult ki Luddon-ról és érkezett meg Amszterdamba.

Schiphol, Európa egyik legforgalmasabb repülőtere, valóságos álomvilág (és vámtmentes bevásárlási paradíszom). El Al gépünk, mint minden más gépmadar, a hatalmas utascsarnok megfelelő számú kapujáig gurul, rácsoltják a fedett hidat, amelyen át egyenesen besétálunk a „B” szárnnyal rendelkező folyosóra. Lent a gépet három-négy fegyveres holland rendőr veszi körül, s miközben átsietek a hidon, az az érzésem, hogy civilruhás biztonsági tisztek vételezik szemre az érkezőket. Fő a biztonság, gondolom. A utascsarnokba, illetve az utlevél- és vámellenőrző posztok felé vezető folyosó egy oldalsó váróterem vezet át, ahol El Al szatyorokat szorongató népes tömeg várakozik. Ugy látszik, ezek a mi gépünkön mennek vissza Luddra.

A B. 32 számú folyosó nyüzgése különös kontrasztot hat a csarnok többi szárnyával szemben, ahol nesztelenül sietnek rendeltetések felé a világ minden tájáról egybesereglett utasok, s ahol egy keresztény székesség-házba illő csend és nyugalom honol.

Schipholban minden úgy ment, mint a karikacsapás: mozgásöngy gurítja az utast a kijárat csarnok felé, az utlevél-ellenőrzés 20 másodperces formalitás, további 5-6 perc, amíg a bőröndök felérkeznek, a kártyatárul per centként induló KLM buszok reptek be az utast az amszterdami központi pályaudvarig. A sofőr elveszi a bőröndjemet és személyesen helyezi a csomagtartóba. A jegy ára 2 és fél gulden (3 font), a menetidő cca. 25 perc.

„KÉTEZER ÉV UTÁN...”

Máskor reggel, előírás szerint, hitelesítem a visszatérő jegyemet az El Al Rokin utcai irodájában. A bejárat előtt két rendőr járőr, akik megnyitják, mivelhogy fő a biztonság. Kifelé jövet már nem látom őket, és később sem voltak sehol, amikor magánszorongalomból inspekción tartottam a környéken. Benn az irodában viszont, amikor kinyitom a James Bond táska — abban a jegyem — legott mellettem terem egy szábre külsejű, fiatal sinbényik. Nem szól egy mukkot se, de argusszemmel vigyázza minden mozdulatomat. Nagyon helyes. A holland tisztviselő érdekesen a jegyemet, közli, hogy visszautazásom napján két gép indul Tel Aviv-ha. Engem, a második, 1432 sz. járatra helyeztek át, amely 18.10 órakor hagyja el a Schipholt. Ajánlatos már d.ú. 4-kor kinn lenni a repülőteren a biztonsági ellenőrzés miatt. Kelltemen, mert a gép csak éjjel féltilen-kettőkor érkezik Luddra, de mit csináljak?

A biztonsági ellenőrzés az európai repülőtereken úgy látszik, csak az El Al járataira vonatkozik, az inter-európai vonalakon a kutya se törődik a csomagvizsgálattal. Az Amszterdam-London-i vonalon, vagy visszafelé, ha az ember 30 perccel az indulás előtt ér ki a repülőterre, bőséges ideje van még bevásárolni is, feltéve, ha rendelkezik egy kis deviza-tartalékkal.

A londoni kontrollná a tisztviselő szakszerűen utítja ki az izraeli utlevelet. „Kétezer év után megszoktam már”, mondja mosolygva. Izraeli turistákban úgy látszik nincs hiány a Heathrow-i légiikötőben. „Melyik lapnál dolgozik?” — érdeklődik a tisztviselő. „A tel-avivi magyar nyelvű napilapnál”. „Érdekes — mondja, — az ember mindig tanul valami újat.”

EGÉSZ UTON HAZAFELE...

Hazajövet, július 4-én délután, elkezdődtek a komplikációk a schipholi repülőterén. Az El Al „check-in” standja ugyan már 3 órakor kinyitott, de a bőröndszállító futószalag elakadt, mire a három holland tisztviselő halálos nyugalommal, abba hagyta a munkát. Negyedóra múlva megjelent egy fiatal hibaszereelő, akinek azonban nem sikerült megreparálni a gépet és további jó negyed-órát tartott, amíg a flegma hollandusok elhatározták, hogy kézzel is át lehet vinni a bőröndöket egy szomszédos, és működő futószalagra. Időközben tekintélyes törés — terroristák számára — ideális célpont keletkezett az El Al pultrái előtt.

Miután — ideiglenesen — megszabadultunk bőröndjeinktől és átessünk az utlevél-vizsgálathoz (kifelé menet a hollandok meg se nézik az izraeli utleveleket) megkezdődik a hadhadt. A B. folyosó ismerős 32. számú váróterembe terelik a népet, újabb tör. 6-8-at fiatal, hollandul beszélő szábre (vagy héberül beszélő holland) biztonsági tiszt nyüzög, dirigál, majd néhányperces időközben kettesével leengedi az utasokat egy szuterén helyiségbe.

Ha időközben leérkezett az utas bőröndje, jó, ha nem visszaküldik a sorba. A bőröndöt, a legtöbbször aprólékosan, holland rendőrök, vagy rendőrnők kutatják át, belemásznak a zsebekbe, kibontják a legapróbb csomagokat is, miközben az izraeli sinbényik segítőkész és kikerdezi az utast:

„Tudja-e, hogy mi van, minden csomagban? Kapott-e másfél, viz-e másvalaki számára csomagot? Van-e az utlevélén kívül más izraeli irat?” Megmutatom az újságiról igazolványomat Gondosan áttanulmányozza, bölint, de azért motoszkál tovább a bőröndömbe.

Fő a biztonság. Az indulási idő, 18 óra 10 perc, már rég elmúlt, de a vizsgálat még tart. Egyre újabb utasok érkeznek, még hét óra után is, bizonyára tapasztalt izraeliek. Senki sem tudja, mikor lesz az indulás, az El Al gép még meg sem érkezett. Vigasztalunk kapunk egy bont, amire adnak kávét, vagy Coca-Colát a bárban. Ide-oda lödörgünk a végtelen utascsarnokban, visszajövünk a váróterembe, ahol százfőnyi tömeg — és céltábla — várakozik. Többségük zsidó, vagy keresztény holland turista, azért ilyen nyugodtak. Hiába, ez a Szentföld varázsa. Mózes negyven évig bolyongott a pusztában, mielőtt megpillantotta az Igéret Földjét, mit számít az a néhány óra várakozás

URA LEHET VÁSÁROLNI

Hat óra után, a folyosó egyik sarkában, külön asztalnál, a kézipoggyászokat kezdik vizsgálni. Minden csomagot kibontanak, amit a nép az utascsarnokba vásárolt, még a vízhatlan papírba csomagolt vermutos üveget is megrázzák, nincs-e benne valami más? Kol hákádó. A kibontott holmikat az El Al ételhordó papirdobozzaiba csomagolják át. Majd megkapjuk Luddon. A nap szét-

széled, mennek újra bevásárolni, megtöltik az üressé vált kézikoffereket.

Vissza a váróterembe. Félnyolc elmúlt, az El Al gépe sehol, a forgótáblán sem jelzik még az indulás időpontját, még mindig szalíngóznak be későnjövő utasok. Háromnegyed nyolc után hirtelen mozgólóda, sorakozó.

Befutott az El Al gép. Átterelnek a szomszédos terembe Lefüggönyözött fülkék, alapos testi motozás, újra átvizsgálják az időközben megtöltött kézikoffereket. Pontosan három órák késéssel, este 9 óra 10 perckor hagyjuk el Schipholt.

Kafri kapitány, mikrofonján keresztül, az illemszabályoknak megfelelően üdvözi az utasokat, de még csak nem is mentegetőzik a késés miatt. Ezzel szemben vacsorát ígér, „feltéve, ha az időjárás viszonyok megengedik”. Tíz óra körül beváltja fenyegetését: langyos gulyás rizzsel. A mellettem ülő holland kislány először jön Izraelbe, Kibuc Givat Brennerben tölti a vakációját, mint önkéntes, érdeklődik, meséljek a viszonyokról. Azt javasalom neki, hogy ne trempeljen egyedül az országuton. Tízegy körül eloltják a vilanyat, elbóbiskolunk, de egy óra múlva felriasztanak: készüljünk, egy óra múlva Luddon leszünk. Mit kell itt egy óra hosszat készülnödni?

HAJNALI ÉRKEZÉS LUDDRA

Féjeli féltékeny helyett, hajnali negy-háromkor landolunk. A forró levegő fejbe-köli, lerángódom a Marks és Spencer elvársáknál vásárolt vadunatj nyakkendőmre. Az utlevél-ellenőrzés Luddon gyálatatosan lassu. Egy teljes órát tart, amíg négy ablaknál végeznek száz utassal. Itt nem mosolyog-nak a tisztviselők még véletlenül sem. Olyan csiga-lassúsággal megy minden, hogy már a derék hollandusok is türelmetlenkedni kezdenek.

Szegény kis feleségem órák óta ácsorog a váróteremben. Negyed négykor van vége az utlevél-tortúrának, de a a vásárolt „árut” tartalmazó El Al dobozra még további negyed-órát kell várnom a poggyászkorongnál.

Az egyetlen üdítő vigasz Luddon a vám: a kofferekkel felpakolt nép simán tolja ki a taligákat a zöld vámsorompón át. Ha ezt tudom, veszek még egy karton Kent cigarettát vámtmentesen, de éppen az a vicc, hogy nem lehet tudni. A kijáratnál várakozó El Al-busz csak a tel-avivi központi pályaudvarra szállítja az utasokat, de mit csináljunk ott hajnali negyedégy órakor? A taxi „special” Halfára méregdrága — 85 font — sérut nincs, „brétra” se: megadjuk magunkat a sorsunknak.

Hat óra felé jár és már tüzesen süt a nap, mire megérkezünk a Puah utcába. A sofőr nem segít a koffereknek, nem köszöni meg a viteldiját, még morog is, mert túl érelyesen csapom be az ajtót. A fűszeres éppen nyit, ő se mond sálomat.

Hazaérkeztem.

Tünődés egy másodperc felett

Írta: SURANYI IMRE

Megérzőképességem, mint annyiszor, ezuttal is csodát mondott.

Június 30-át teljesen gyanútlanul töltöttem volna el, ha késő délután — távol a nagyvárosoktól — kezembe nem került a kedvenc lapom. Ennek első oldaláról kiderült, hogy ezen a napon nem élhetek bele csak egy felolvasatott világba, mert idom megszüntítetett. Pontosan: mindannyiunk percel, sőt másodpercei számbavettek és kevések találtak. Ezt pedig ne tessék bibliai pártoszu fenyegetésnek minősíteni temérdek bűnömmel, pardon bűnünkkel kapcsolatosan, hanem egyszerű figyelmeztetésnek arra vonatkozólag, hogy ezen a napon különleges napján áll előttünk. S itt nem a Párizsban székelő szerkesztők lírai tulajdonságáról van szó, hanem egészen konkrét tudományos igazságról, amint a következőkben hallani fogjuk.

Nézzük tehát, miben különbözik ez a nap minden más naptól. Minden más nap pontosan 86.400 másodpercből áll, ez a nap azonban kivételesen egy teljes másodperccel hosszabb lesz, tehát 86.401 másodperccel ideig tart. Az eltérés — tájékoztat az újság — a Föld körforgásával függ össze, és az a másodperci differencia kerek ötven ezer év alatt gyülemllett fel.

A tudós timekeeperek — ez az időmérő tisztasz rendének hivatalos neve — már 1958-ban észrevették, hogy hiba van a kréta körül, de a visszatérésre csak most került a sor. Ilyen csekély késedelmet egy ilyen nagy tételnel ugyan ki ró-

hatna a tudó társaság szemére?

Egy másodpercnyi életet kaptunk hát ajándékba, drága barátaim, tisztelt kortársak. Mi egy másodperc? Amíg a homokóra itt az íroaslatomon leperog, éppen ehetővé válik a kint a konyhában fővő tojás.

Ilyen kir krokitt talán egy óráig ir az ember, s egy csók, egy igazi szerelmes csók, meddig is tart. Istene? Mindehhez képest perze semmisség az a rongyos másodperc, amelyet most valahol Greenwichen visszafizettek nekünk az időmérő urak. De van ennek az éremnek, azaz másodperccel egy másik oldala is. És az ilyen dialektikában pácolt koponyának erőből sem szabad megfeledkeznie.

Ha végigfutok pályámon újabb néhány másodperc alatt, nagyon nehéz lenne kiszámítani, mennyi időt raboltak el tőlem mások, s mennyit vesztettem el hiúságomban és butaságomban jómagam. Várattak hiába a hivatalos és önmagukat nagyuraknak képzelő nagyon kis uraságok, megvárokottak feleslegesen régi asszonyok is, akiknek nagymama emlékezésében talán már elő sem fordultok.

Rengeteg időmet vették el életem szákcúci és hosszú, súlyos esztendőket tett nálam is meddő ürességgé a kor, amelyben felnőttem és megöregedtem. Ha megmértem az életem, a nagyobbik részt bizonyára az ilyen semmibe hullott órák, napok és évek teszik. És mennyt futkosom, fáradoztam később az eltűnt esztendő nyomában, hogy valamit hozzázak belőlük, míg aztán kiderült, hogy ennek javarésze is hiábavalóság volt.

Acupunctura bemutató New Yorkban

Amióta Amerika ismét felvette vörös Kínával a kapcsolatokat, sokat beszélnek a Kínában meghonosított speciális tűszúrásos gyógyászmódról. James Reston, a New York Times szerkesztője, kínai tartózkodása során vakbél műtéten esett át és az operáció utókezelése során rajta is alkalmazták ezt a gyógyászmódot. O későbbben annakidején kínai cikksorozatát keretében be is számolt arról az esetről. Amikor heves hasfájdalmat

áélt. Dr. Ting vállamgyorsan mecforgatta a vékony tűcskét az egyetemi tanár bal könyvében és azt vagy két és fél centiméter mélyen benne hagyta.

„Abszolút semmi fájdalmat nem érzek”, mondotta Sih professzor az izgatott közönségnek miközben a tű kiállól része ugy rezgett, mint egy hangvilla. Körülbelül egy perc letelte után dr. Ting kirántotta a tűt. Vérnek még a nyoma sem látszott, csak egy

Dr. Ting bemutatja tudományát a kíváncsi közönség előtt.

A képen éppen dr. Paul Sih egyetemi tanár könyökébe szúrja a tűt.

érzett, azonnal behívták a kórház acupunctura specialistáját, aki több tűszúrást alkalmazott a kérdéses helyen és egy órán belül minden fájdalom teljesen megszűnt.

SZEMTŐL - SZEMBE A „VARÁZSTŰVEL”

A napokban New Yorkban is megismerkedhettünk ezzel a gyógyászmóddal, amikor egy kínai acupunctura specialista a St. Johns előadótérben, mintegy 600 főnyi ámuló közönség előtt mutatta be tudományát amelyet ő „gyengéd művészet”-nek nevez.

A bemutatót dr. C. C. Ting, a hong-kongi Kínai Orvosi Kollégium igazgatója tartotta, aki a tűszúrásos gyógyászmódot művészetnek a nézőközönség köréből önkéntesen jelentkező három személyen mutatta be.

„NEM ÉRZEK FÁJDALMAT”

Az első önkéntes jelentkező Paul K.T. Sih, az egyetem Ázsia Kutató Intézetének igazgatója volt.

Az egyszerű barna üzleti ruhát viselő kínai orvos helyet foglalt egy dobogóra helyezte, hosszú asztal előtt és az izgatottan várakozó közönség előtt kabátzsebéből elővetette acupunctura készletét, amely rozsdamentesen acéltűket tartalmazó két kis dobozról

kis rózsaszínű pontocská maradt a szurás helyén.

A „HOKU PONT”

A második „páciens” Martin J. Haely egyetemi tanár volt. Dr. Ting ekkor egy másik tűt vet hűvelykés mutatóujja közé, gyakorlott mozdulattal megpörgette a tanár hűvelykés és mutatóujját összekötő részben, melyet ő e gyógyászmódot szemponkjából nagyon fontos „hoku pont”-nak nevezett. Ez a tű is vadul vibrált, amint Mr. Healy kinyújtotta kezét a közönség felé.

— Egyáltalán nem éreztem, amikor a tűt belém szúrták, és most sem érzem — mondotta mosolygva. — Mindössze egy kellemes ernyedést érzek az egész karomban. Utána még megjegyeztem, hogy keze eddig remegett, a tűszúrás után azonban ez teljesen megszűnt.

Barbara Grimaldi, aki ugyancsak a St. Johns egyetem tanári karához tartozik, volt a következő önkéntes. Dr. Ting gyengéden, mintegy négy centiméter (!) mélyen beleeresztette tűjét a tanárnő bal vállizületébe. „Nem is tudom, hogy től van bennem” — mondotta Mrs. Grimaldi mosolygva. Néhány perc múlva dr. Ting egyetlen mozdulattal kirántotta a tűt a tanárnő vállából. „Olyan érdeketlen volt az egész karom, mintha novocain injekciót kaptam volna a fogorvosnál. Teljesen érthetetlen a dolog számomra”, — mondotta a prësszornő, amikor lelépett a dobogóról.

NEM CSODASZER

A bemutató után dr. Ting tört anglósággal jegyezte meg, nagyon nehéz megmagyarázni, hogy bizonyos betegségeknek miért sikerül gyógyód az acupunctura. „Mi az hiszszük, hogy a tű helye immunizál bizonyos idegközpontokat és így elősegíti az egészséges helyreállítását?”

Eután a kérdések özöne zudult a kínai orvosra a közönség köréből. Az aggódo kérdések főleg a közönség középkorú részéből kerültek ki és ilyeneket kérdeztek: „Meggyógyítja az acupunctura a hátfájdalmat?” „Tudna, kérem, segíti reumátom?” „Használ-e vajon a tűszúrásos gyógyászmódot a közvényemek?” „Mennyiért vállalná el angliánám kezelését?”

Dr. Ting válaszában kijelentette, hogy tővédes azt hisni, hogy az acupunctura egy csodagyógyszer, amely minden betegséget meggyógyít. Szerinte, minden esetet előbb külön-külön gondosan ki kell értékelni, úgy a nyugati orvostudomány, mint a kínai gyakorlat szempontjából, mielőtt a tűszúrásos gyógyászmódot alkalmaznák.

Azt hiszem, találon érzékeltette a közönség benyomását az a katolikus pap, aki kifelé menet megjegyezte: „Tudja, ez olyan volt, mintha vízből bort varázsoltak volna elő”.

A láottak alapján úgy hisszük, van valami ebben a tűszúrásos gyógyászmódban, viszont akkor érthetetlen, hogy a fejlett nyugati orvostudomány miért nem alkalmazta eddig az acupuncturát?

Talán majd most, miután részben felgördült a bambusz-függöny?

ASKENÁZI ERVIN

HOGYAN SEGÍTHETÜNK?

Írta: CHANA ZEMER

Az utóbbi időben két asszonynak igyekeztem segíteni. A két eset egymástól teljesen független volt.

Nem sikerült elintéznem sem az egyik, sem a másik ügyet. Legalábbis egyelőre nem. Azt hiszem, helyes, ha megírom a dolgot, s az Új Kelet olvasóinak nyilvánossága is tudomást szerez róla.

A két asszony nem ismeri egymást, de ügyük számos közös vonással rendelkezik. Mindketten fiatalok, mindketten férjnél vannak, gyerekeket nevelnek. Mindkettőnek kisebbik van. Mindkét asszony férje állandó munkával rendelkezik, mindkét család tagjai egészségesek, hála az Istennek. Egyik családnak sinesenek különösebb problémái.

Ha csak az nem, hogy kevés a kereset, nem könnyű elrendezni a családi költségvetést. Arról nincs szó, hogy szükségét látnának, de egy fizetésből — mindkét férj munkás — bizony nem könnyű manapság élni. Fizetik az adósságot a lakás után, aztán a gáz, a villany, a városi adók, a kupát, a drága autóbuzs-költséget.

Jut persze ennyivalóra is, de ami ezen túl van, az már problémát képez. Van lakásuk, de nem túl tágas, nagy benne a zsúfoltság. Arról álmodnak, hogy kicsérlik nagyobbra, de ez egyelőre csak álom marad.

Ha lenne mosógép, az megkönnyítené mindkét asszony életét, de nem jut erre, a nagyon szükséges masinára. Még a ruháruk részleges felújítása is folyamatosan gondot okoz. Szőrákosra, nyírásra meg éppen azokkal nem jut a férjek fizetéséből.

A két asszony közül az egyiknek kis-óvodás gyermeke is van, de magán óvodára sem telik.

Mielőtt megszülettek a picik, mindkét asszony dolgozott. Keresetek néhány száz forintot, ami nagyon megkönnyítette a családok anyagi helyzetét. Velehettek ezt-azt, arról nem is beszélve, hogy jutott a kisgyerekek magán-óvoda-költségére is, minden nehézség nélkül.

Most mindkét asszony szeretne újra dolgozni. Nem gond, van munka bőven, aki állást akar, az könnyűszerrel talál elhelyezkedési lehetőséget. Ha sikerülne munkába menniük, ezzel megoldanák a legégetőbb otthoni problémákat, illetve megszabadulnának a legfőbb gondoktól.

Csak hogy erről szó se lehet, mert nincs kire hagyni a gyermekeket. Próbálkoztak megoldást találni — nem megy.

Próbálkoztak napközi otthonokban, de nem találtak helyet. Azért kerestek fel — hánygulyozni akarom újra, hogy egymástól teljesen függetlenül —, hátha tudnék segíteni nekik.

Megpróbáltam, de egyelőre nincs semmi eredmény. Sem az egyik asszonynak nem tudtam a segítségére lenni, aki tel-avivi, sem a másiknak, aki egy környékbeli kisvárosban él.

Kevés a napközi otthon, annál több az igényjogosult, s ezért nagyon nehéz megoldást találni. Mindenki a maga dolgát tartja a legfontosabbnak. Itt a mama beteg, ott a szülők elváltak — amerre nézünk, annyiféle probléma. A szociális területen dolgozók egész regényeket tudnának mesélni.

Próbáltam érvelni, s megmagyaráztam, hogy egyetlen napközi-férőhely által megoldható egy család problémája, s „szociális eset”-ből jölkereső lesz a család. Természetesen a napköziért is fizetni fognak, de nem ment a dolog, mert ha kevés a napközi, akkor mit ér a legokosabb érv?

Én csak két konkrét esetben próbálkoztam, de száz és száz hasonló probléma létezik.

Egyébként nem általános a jelenség, hogy ha rossz helyzetben van a család, a házi-asszony munkát keres az anyagi könnyebbé válás kedvéért. Vannak különféle visszatartó tényezők — de fenntartom, hogy az egyik a napközi otthon hiánya.

Sokezer család helyzetét megkönnyítené, ha létesítenék ilyen napköziket és az asszony elmeletre dolgozni. Van munka, van jószándék az asszony részéről, lenne erő is a munkához — csak a napközi hiányzik.

Valami baj van ezen a téren. Miért nem tudja a mi társadalmunk megoldani ezt a problémát?

Nagy összegeket költünk a rossz anyagi helyzetben élő családok megsegítésére, de arra senki nem gondol, hogy milyen jó megoldás lenne a napközi otthonok hálózatának kiszélesítése. Jólét fakadna a nyomában.

Befektetésnek is nagyszerű lenne, mert mi a jó befektetés? Amely megtérül. Márpedig ez a pénz megtérülne — kamattal. Több lenne a munkásoké, tehát jól járnának a dolgozók családjai és az állam számára is kifizetődne.

Az emberek szívesen segítenének önmagukon — erről van szó, mikor a férfi mellett az asszony is szívesen elmenne állásba —, de nem teszik számukra lehetővé. Könnyebb elintézni segélyt valaki számára, mint konstruktív segítséget.

Ismerjük a problémát általánosságban, de most a konkrét eset csak éleliti a határokat. És fáj az ember szíve, ha nem tud segíteni.

Mi a baj?

Nem az a baj, hogy hiányozna a jószándék a hivatalos szervek részéről. Csak a megfelelő hozzáállás, a jó szervezési módszerek körül van baj. Azt hiányolom.

Dr. STARK VALÉRIA:

GYORSOLVASÁS

Már ide is elérkeztünk. Ha akarunk, beírhatunk egy kurzusra, ahol megtanítanak gyorsan olvasni. Aki sikeresen elvégzi a kurzust, hét perc alatt képes lesz elolvasni egy százhatvan oldalas regényt, vagyis átlagban száznegyvenezer betűt. Ha pedig egy órát szán olvasásra, úgy felviheti három millió szóig.

Mindent gyorsabban végzünk el, mint valaha. Még nem is olyan régen delizsánsz kocsiiban utaztunk, ma megköveteljük az autótól, hogy 160 kilométert érjen el óránként, a repülőgéptől pedig, hogy gyorsabban szálljon, mint a hang sebessége. Hogy közben többen „esnek” el az országúton és a levegőben, mint egy háborúban, az semmit sem változtat a sebesség üreltetéséről megszállott világból.

Reggelizzen Tokióban, ebédeljen New Yorkban és vacsorázzon Párizsban — hirdetik a légitársaságok. Miért is ne?

Dr. MOSE ROZEN ROMÁNIAI FŐRABBI 60 ÉVES

Románia és az egész világ zsidósága július 23-án ünnepli dr. Mose Rozen, a romániai hitközségek elnöke és Románia főrabbija hatvanadik születésnapját. A kiváló főrabbi és politikus egyedülálló helyet tölt be nemcsak a romániai zsidóság életében, hanem a világ zsidósága szempontjából is, mert voltaképpen az egyetlen kelet-európai vallási vezető személyiség, aki a Nyugat zsidóságával állandó kapcsolatot tart.

Mose Rozen 1912-ben, a romániai Moinești-ben született, az egyik legősibb rabbi-család tagjaként. Családjától egy ágról a prágai Löw rabbiig, másik ágon a Rásig vezet vissza. Alapos talmudikus műveltségű, széles világi tudása is van. Bukarestben végzte az egyetem jogi fakultását, és a rabbiműködésre feljogosító igazolást a második világháború előtti romániai rabbinikus személyiségektől kapta.

A rabbi és helyhatóságok 1948. évi kongresszusán Románia főrabbiává választották. Egyidejűleg ellátja a zsidó hitközségek föderációjának elnöki tisztét, és 1957 óta tagja a román parlamentnek is, az általa vezetett zsidó lakosság képviselőjeként. Több mint 15 éve szerkeszti a zsidó hitközségek folyóiratát, amely héber, jiddis és román nyelven jelenik meg kéthónaponként és az egész világon terjesztik, beleértve a Szovjetuniót is.

Tagja a Zsidó Világkongresszus elnöki tanácsának, a jeruzsálemi Héber Egyetem kormányzó testületének, tiszteletbeli tagja a Héber Világzsinatnak és számos más nemzetközi zsidó szervezet vezetőségében is működik.

Dr. Mose Rozen munkásságának köszönhető, hogy a Romániában már nem működő zsidó templomokból 3100 tőratekerest mentettek ki, nagy részüket Izraelbe. Sokezer gyermek és fiatal ember tanult héberül a Rozen főrabbi által 25 év alatt szerzett Tal-

A fontos, hogy nézzünk, nem az, hogy lássunk is, fontos, hogy halljunk, nem pedig, hogy fel is fogjuk a hallottakat. A fő, hogy mondassuk. Tokióban reggeliztünk. Hogy vannak-e Tokióban műkincsei, milyenek az utcái, hogyan élnek polgárai, nem fontos. A pincérnek, aki felszolgálta a reggelit, minden újjan volt egy gyűrű és műköröm volt a kezén. Ilyen volt Tokió.

Hol vannak ma a gyorsfutó Nurmik, s a gyorsuszó Bárány Istvánok? Egy percen belül sprintelni száz méteren, már az is valami? Ma minden gyerek tudja. A teljesítmények túlszárnyalják önmagukat. Ahol azelőtt egy szép lány volt, ma ezrivel vannak a szépek, míg valaha derék dolog volt egy szakmát megtanulni, ma meg sem állunk három diplomáig.

Egész nap sietünk. Sietve eszünk, hogy sietve pihenessünk még munka előtt, sietve pihenünk, hogy sebtében elvégezhessük munkánkat.

mud-Tóra iskolákban, egy szocialista ország által megadott keretek között. A történelem lapjaira kívánczik annak megőrzése, milyen döntő szerepe volt Rozen főrabbinak abban, hogy az elmúlt 25 év alatt 300 ezer romániai zsidó alijázott.

Sokezer öreg, beteg és szegény zsidó nyer támogatást a romániai zsidó hitközségek föderációjától és az amerikai Joint segítségével. Romániában nem létezik olyan zsidó, aki éhségtől, vagy hidegtől szenvedne, vagy ne lenne mit felvennie. Ezt a programot Rozen főrabbi kezdeményezte, szervezte és mind a mai napig irányítja. Rozen főrabbi a világ minden tájára hívják a zsidó közösségeket. Vendége volt Argentína, Uruguay, Venezuela, Anglia, Svédország, Csehszlovákia, Magyarország, Jugoszlávia, Svájc, Franciaország, Finnország és több más állam zsidóságának; Izraelbe minden évben elzarándokol.

Utolsó műve, „A Tóra fényében” román nyelven jelent meg, és nagy sikert aratott. Néhány hónap alatt két kiadásban fogyott el. Angol kiadása most van előkészületben.

kánkat és a moziba siethessünk. Szőrákosz közben az órákat nézzük, vajon lesz-e időnk esti teendők elvégzése után még aludni egy keveset, hogy sietve felkelhessünk, mert a munkahelyünkre kell száguldanunk, amilyen gyorsan az autótuk túlszűfoltósága megengedi. A forgalmat irányító lámpa még piros, vagy legjobban esetben sárga, de a mögöttes lévő autó már türelmetlenül túlköl, miért nem indulsz.

Mind ezt eltűrtük. Mit is tehetünk volna egyebet? Rohantunk a többiekkel s csak néha sóhajtoztunk: megint elmult egy hét. Hogyan? Nyár van megint! S aztán már itt is van újra az új év. Hogy rohannak az évek! — mondtuk ilyenkor mélabusan.

Pedig nem az évek rohannak, hanem mi magunk. Olyan ez, mint a relativitás törvénye. Ha vonatban ülés s a villanypóznákat nézed, úgy tűnik, am azok rohannak, mialatt áll a vonat, melyben utazol.

Ez nem lehet másképpen. Nem tudjuk megváltoztatni a világot, s magunknak is rohannunk kell. De most, hogy meg akarunk tanítani, hogyan olvassak el hét perc alatt egy regényt, felhorkanok. Ezt nem. Ebből már nem megyek bele.

Vagy azt kívánják talán tőlem, vigyek magammal több láda könyvet, ha pihenni megyek, hogy tizet olvashassak el 70 perc alatt? S mit csinállok a nap fennmaradt 22 óra 50 percével? Hogyan osztom fel, hova rohangszom, milyen vadul hajtom magam, hogy gyorsabban érjek el az ilyesfajta nyomorult élet végére?

En ugy akarok olvasni, ahogyan valaha olvastunk. Visszalapozni s megkeresni azt a helyet a könyvben, mely elgondolkodtatott, vagy melynek hangulatát újból érezni akarom. Takarékoskodni az idővel, lassan olvasni, mert sajnálom, hogy már a vége felé járok a könyvnek, időnként eltenni, hogy még maradjon néhány lap másnapra is és előre örülni a percnak, amikor megint elővettem. S ha mégis a végére értem az olvasmányt, fájó szívvel csukom be a könyvet, amiért elmult egy szép élmény, melyet elraktároztok az emlékezetemben, s időnként előveszem, elmerengek rajta.

Ilyen volt valaha az olvasás.

Mióta hét perccel mérjük az idejét és hét tonnával a súlyát, már a következő olvasmányt tart a hajszolt ember, mialatt az előzőt olvassa, s ha szó van egy könyvről, melyet néhány hét előtt olvasott, már a címére is alig emlékszik vissza.

Evekkel előzőt végeztek egy érdekes kísérletet Hangszalagot tettek éjjelre az alvó párnájára alá, amely halkán ismételt szavakat, mondatokat, s ige, reggelre az egész éjjel édesdeden alvó ember betéve tudta a szöveget. Nyelveket lehet így megtanulni alvás közben, mialatt a tudat alatti agyműködés magába szívja az anyagot s ébredéskor készen találja a tudatos ének.

En pedig türelmesen várom a sietés örülétek következő szakaszát, amikor éjt nappallá téve fogunk rohanni, hogy még többet megfoghassunk az életből, fogal és körrömmel, mialatt kicsiszlik kezünkkel a boldogság utolsó foszlányát is.

A legfontosabb arab területek egyike, amelyet Izrael a hatnapos háború alatt elfoglalt, a Jordán nyugati partvidéke. Ezt a területet mintegy 650.000 palesztinai lakja, akik — mint az izraeli megszállás alá esett többi arab —, elkezerrelvel fogadták az idegen uralmat és eleinte terrorizmusmal, vad tüntetésekkel és engedetlenséggel juttatták kifejezésre érzelmüket. A múlt hónapban, amikor a megszállás hatodik évébe lépett, még mindig nem dult nagy szerelem a palesztinaiak és az izraeliek között.

Mindamellett, a Nyugati Part drámai változások színhelye. Elteltben a korai zord napokkal, a palesztinaiak ismét új házakat építenek, látványos esküvői ünnepségeket rendeznek és terveket szőnek a jövőre. És hála az előrelátó izraeli megszálló politikának, ez az egykor nyugtalan vidék, figyelemreméltó hadalásról tanuszkodik.

A megszállás sikere nem csekély mértékben annak köszönhető, hogy Izrael kezdetől fogva erőteljes kézzel törte le az ellenállást. Keveset törődve a törvényes formalitásokkal, az izraeliek százával vetették börtönbe a palesztinai terrorizmusát és felrobbantották azoknak a házeit, akiket a terrorizmus rejtegetésével gyanúsítottak.

Ezeknek a szigorú intézkedéseknek hamarosan meglett a hatása: az elmúlt két évben csupán elvétve fordultak elő tüntetések a Nyugati Parton, és Jászser Áráfat terrorista vezér legutóbbi felhívása, aki „a bosszú tüzét helével” akarta „megőrnepelni” a hatnapos háború ötödik évfordulóját, süket fülekre talált. Manapság, a Nyugati Part lakossága, tisztelettel fogadja az izraeli vezetők és Izrael drasztikusan lecsökkentette

IZRAEL A NAGYVILÁG SZEMÉBEN

KOEGZISZTENCIA A NYUGATI PARTVIDÉKEN

katonai jelenlétét a területen. Valójában, és a legtöbb vonatkozásban, az izraeli megszállás meglepően liberális lett. Az izraeliek nem csupán mezőgazdasági és ipari kiállításokat rendeznek, de orvosi klinikákat és népjóléti programot létesítettek, mely utóbbi még a terrorizmus szükebben élő családait is segítheti látja el.

Mint azt Slomo Gázit tábornok, az elfoglalt területek adminisztrátora megjegyezte: „Egy szabotőr felesége, fia, vagy apja, nem szabotőr.”

PROSPERITÁS
Az izraelieknek köszönhető a Nyugati Parton észlelhető gazdasági prosperitás is. Az izraeliek kezdeményezték a helyi ipar fejlesztését és a vidék munkásságainak tízezerrel találtak jólételemző munkát Izraelben. A megszállás óta a terület bruttó nemzeti össztermelése évenként 10—15 százalékkal emelkedett (míg magában, Izraelben csak 6 százalékkal), az átlagos munkabérek helyenként megduplázták és a munkanélküliség aránya száma 20 százalékról 2 százalékra csökkent. „Gazdasági prosperitást és liberális légkört teremtettünk, amelyek nem kedveznek a terrorizmusnak és a lázadásnak”, dicsécszik Gázit tábornok. „A nyugati-partiak, nagy mértékben, csak egyetérthettek vele. Mondja Mohamed Ali Dzszábi sejk, Chevron polgármestere, a köztiszteletben álló Nyugati-parti vezető: — „Aránylag kényelembe érez-

ük magunkat. Nem vagyunk

kiéve azoknak a megpróbáltatásoknak, amelyeknek legtöbb testvérünk osztályrésze az arab államokban.”

EGY KIVÉTELES MEGFIGYELŐ
Hogy kiértékelje a megszállás hosszú-távú hatását, Michael Elkins, a NEWSWEEK jeruzsálemi tudósítója, nemrégiben beszélgetést folytatott Izrael Stockman antropológussal, a Nyugati Part egyik kivételes helyszíni megfigyelőjével. A hawaii születésű, 38 éves Stockman, tökéletesen beszél arabul és fiatalok óta szenvedélyesen tanulmányozza az arab kultúrát. Mint a tel-avivi egyetem Közelkeleti „Siloach” intézetének ösztöndíjas kutató-tudosa, öt évet töltött a Nyugati Parton a falusi élet tanulmányozásával. Mint után Stockmannak semmiféle kapcsolata nincs az izraeli kormányval és „establishment”-tel, meglepő mértékben élvezi a nyugati-parti arabok bizalmát, olyannyira, hogy időnként ő a közvetítő, vagy a döntőbíró a falvak, vagy a törzsek közötti disputákban.

Stockman kertelés nélkül viszályaitja egyes nyugati-parti politikuskok állítását, mely szerint az izraeli megszállás tömöríti az arab társadalom hagyományos szerkezetét. „Változás van”, mondja, — és Izrael példája serkentő hatást gyakorol, siettetni a változást, de a régi értékek állhatatosak... A sokezer munkás, akik naponta átjárnak dolgozni Izraelbe, a

változás tényleges ügynökei —, ők kényszerítik az arab munkaadókat arra, hogy versenyezzenek a munkaerőért az izraeli munkaadókkal, s ők teremtik meg az egyre nagyobb igényű tömegek mozgékonyaságát, ami, az arab elit állítása szerint állásba a tehetősebb osztály pozícióját... És igazuk van. A paraszt-bérlők részesedést akarnek a magasabb termékekárból, különben nem maradnak meg a földbirtokos farmján.”

Valójában, a munkaerő mozgékonyasága, amelyet a gazdasági prosperitás váltott ki, az a tényező, amely a legmesszebbre hatást gyakorolja a Nyugati Part életére. És elkerülhetetlen módon, a fiatalság, az értelmiségiek követelik jussukat társadalmi téren is és lázadnak az idősebb generáció elavult hagyományai ellen. Ez a probléma létezik az összes arab államokban, de a Nyugati Parton felhívó fiatalabb nemzedéknek nagyobbak az igényei, amióta közvetlenebb kapcsolatba került a modern izraeli társadalommal.

KOMPROMISSZUM
Megfigyelhető a változás az eddig hagyományosan otthonülő arab nők magatartásában és öltözködésében is. Söchem városban több mint 150 nő tanult autót vezetni. És bár a Nyugati Part iskoláiban a fiúk és a lányok még külön osztályokban tanulnak, minden fel arra vall, hogy a vallásos vezetők és a notabilitások, akik a legfőbb ellenzői a koedukáció

rendszernek, kénytelenek lesznek beadni a derekukat ezen a téren is. A gazdasági javulás és társadalmi haladás ellenére a jobb életre vágyó fiatalság többet akar, és — főleg az intelligencia körében — gyakoriak a panaszkok, hogy Izrael nem tesz eleget az érdekekükben.

Mindamellett, a nyugati-parti arabok egyfajta kompromisszumot kötöttek az izraeliekkel. „A legfontosabb tényező — mondja Stockman —, Izrael és annak a felfedezése volt, hogy az izraeliek nem ördögök. A nyugati-partiak úgy találják, hogy az izraeliek emberesebbek, mint gondolták — hajlandók adni egy kicsit, együttműködni. Rájöttek, hogy az izraeliekkel lehetséges békésen együttélni.”

PROSPERITÁS A KIBUCI IPARVÁLLALATOK
A kibucok Izrael kiellen vi-dekben hosszú éveken át spártai mezőgazdasági közösségek voltak. De az izraeli gazdasági prosperitás beálltával, egyre több kibuc válik virágzó ipari komplexummá és idegenforgalmi attrakcióvá. Új szállodák, tengerparti éttermek épülnek ott, ahol azelőtt banánfák virágoztak a szubtrópusi napon és nap, mint nap ömlik a kibucokból az ipari termékek áradata, a butoroktól és gépészszakmóktól kezdve a rozsdamentes acélból készült konyhafelszerelésekig és konténer-tartályokig. Ez idő szerint 231 kibuc közül 171 foglalkozik iparral, vagy turisztikai ellátással. A ki-

busz-szállodák és vendéglők 1971-ben 5 millió dollárt beveteltek. De a kibuc-gyárakból befolyó jövedelem 300 millió dollár volt, Izrael teljes ipari termelésének körülbelül 7 százaléka. A gyárigazgatók mult havi értekezletén, a winniepei születésű Dan Karmon, a 212 tagú Kibuci Iparvállalatok Szervezetének főtükára, kilátásba helyezte, hogy öt éven belül megduplázják a vállalatok jelenlegi jövedelmét. A kibucgyárak máris az izraeli plasztikipar termelésének 35 százalékát állítják elő, és az elmúlt négy év folyamán termelésük évi 30 százalékkal emelkedett. Az elektronikus felszereléseket gyártó kibucvállalatok még gyorsabban gyarapodnak: ezeknek termelése 1968 óta évi 40 százalékkal emelkedett.

KITÜNO KIKÉPZÉS
A kibucok jól fel vannak szerelve, hogy megbirkózzanak ipari forradalmakkal. Számos idősebb kibuc tag külföldön születtek és magas technikai felkészültséggel jött Izraelbe, míg másokat egyetemre küldtek igazgatói, vagy tudományos kiképzésre. A kibucok rendszerint mezőgazdasági jövedelmükből építik fel a gyárakat, de, ha nincs elég tőkijük, fejlesztési kölcsönök állnak rendelkezésükre a kormánytól, vagy a szakszervezet bankoktól. Minden kibuc önállóan határozza el, miféle evárat akar építeni, de a zűrzavar, a gazdasági fejtelenség kiküszöbölése végett, Karmon szervezte fe-

lülvizsgálja terveiket. Egyik legnagyobb és legsikeresebb ipari vállalkozás a Szefer, hét kibuc és Ampal, a Hisztadruet külföldi befektetéseket ak viráló szárnyának közös érdekeltisége. Szefer első gyára, amelyet 1952-ben a Kineret tó déli vidékén, a forró Jordán völgyében építettek, az egyik szomszédos kibuc furnérgyárának hulladékait szigetelő lappá alakította át. Az izraeli készleési ipar fellendülésével Szefer épületfát kezdett gyártani. Manapság Szefer négy gyárral rendelkezik, 450 munkást foglalkoztat és az elmúlt évben 11 millió dollár forgalmával, 725.000 dollár netto hasznot mutatott ki. Rádióaktív felszereléseket produkál, valamint enyvezett lemezeket és rétegetett furnérolemezeket az építkezési és elektronikai ipar számára.

A legtöbb más kibuci iparvállalat lényegesen szerényebb. Kfár Rupin például, csak 20 munkást foglalkoztat és kizárólag laboratóriumi felszereléseket specializálta magát. És a kibuci gyárak többsége nincs teljeseen geszpitve. A kézimunka még erősen érvényben van és egyes helyeken, mint Mágán Michál kibuc plasztik-gyárában, a személyzet kétóránként váltja egymást, hogy elkerülje a rutinmunka egyhangúságát.

A kapcsolat a gyárvezetőség és a munkások között ideális. A gyár nem fizet bért a kibucotagoknak, a hasznát a kollektív pénztárába fizetik be. Ennek ellenére, a munkások keményen dolgoznak — a kibucgyárak az elmúlt évben 11 százalékkal fokozták termelékenységüket. A sztrájk ismeretlen fogalom. Ennél fogva a kibuci gyárak rendkívül olcsón termelhetnek s ez az oka annak, hogy termékeik exportpekések és szerény teret kezdenek hódítani a külföldi piacokon

Zsidó fiatalok akiket Jézus-hivókké hipnotizálnak...

Amerikai, kanadai pszichológusok az elmúlt évek során egyre behatóbban foglalkoznak a tizenéves korban lévő fiatalok problémáival. Az okok ismeretesebbek: a fiatalok igyekeznek „kítőrní” a családi kör „zart-ságából” mindenféle romantikus szervezetekbe (tomorúlnak, kábítószerrel élnek, és így tovább — sorolhatnánk még oldalakon keresztül, mennyiféle megnyilvánulása van lázadózusának.

USZÁS, VAGY HASIS?

Sajnos, nem kivétel ez alól az amerikai kontinens zsidó fiatalainak egy része sem. Elég csak végigsétálni valamelyik amerikai, vagy kanadai város zsidó lakta negyedének környékén, hogy megbizonyosodjunk róla. A zsidó fiatalok között is van egyfajta „forradalom”. Hogy egészséges-e, vagy nem, arról hosszan lehetne vitatkozni.

Amerikában már részben „megoldották” ezt a kérdést, mert mindenféle zsidó szervezet, vagy akár sportklubok keretei közé igyekeznek tömöríteni az utkereső fiatalokat, mondván, hogy még mindig jobb, ha uszással, teniszszel, vagy éppen jūdóval igyekeznek levezetni kamasz-feszültségüket a fiatal, mint hasissal, heroinnal, vagy valami hasonló „mentő-eszközzel”.

A kutatómunkában résztvevő pszichológusok már eljutottak addig a pontig, hogy felismerték a „kamasz-forradalom” egyik másik indítékát. Szöknek a fiatalok, utat keresnek, mindegy, milyen módon — csak el a családi háztól. Attól a családi háztól, ahol mindent megkapnak, ami anyagi, és semmit, ami emberi, ami kicsit hozzájárulna gyorsabb emberé-formálódásukhoz. Pénzt, autót, ruhát, és színes televíziót kapnak. Kapnak stereot,

és repülőjegyet világot látni, kapnak helyet a zsidó kollégiumokban, és kapnak szépenhangzó jótanácsokat.

De szeretetet és felügyeletet nem kapnak. A szülők azt mondják: meg akarok neki adni mindent, ami nekem sohasem lehetett volna meg. Időt viszont, türelmet, szülői szót, nem tudnak adni, — mert ott a business, amivel meg kell teremteni azt a sok „jót” — amit a csemetének szánnak. És a csemete hetek, vagy hónapok alatt ráun a motorra, autóra, színes-tévére, és szép ruhákra. Hátizsákot szeretne inkább, durva vászonzól, műrongyosított jeans-nadrágot, hangzatos tetoválásokat és kalandokat — és megint csak kalandokat.

Mindegy, hogy mi az. Felfeszíteni a parkoló-órákat azért a pár centért, vagy lopni a szupermarketben értéktelen apróságokat, vagy trempelni az országutakon, mindegy, hogy hová, csak menni, el a „meleg otthon-tól”.

AKIKNEK NINCS OKUK AGGDALOMRA

Látják az a szülők is, s jobb híján keseregnek. Azok, akik még idejében kaplítottak tetteik gyerekkül fejére, s még a mai napig is megkövetelik tőlük a szigorú szombati templomba-járást — azoknak nincs okuk aggdalomra. De van azoknak, akik úgy gondolják modern, felvilágosult nevelést, teljes cselekvési szabadságot adnak a gyermeknek — hadd járjon magától talpra. Aztán ez a papa meglepődik, ha egy éjszaka a rendőrség csöngeti fel álomból, és kedves gyermekét megbilincseli kézzel lájta viszont.

Nem betegség ez, természetes, törvényszerű következmény inkább. A fiatal, aki mindig

valami érdekesre, romantikusra, újra vágyik, nem tudja hirtelen mihez is kezdeni, ha „utána dobják a gyeplőt”. Valamire vágyik, ami közös valamivel, vagy valakikkel — amiben fantáziát lát, Mindenre fogékony, ami misztikus, sejtelmes, ismeretlen.

PROFÉTA — MOZGALMA

Vannak, akik felismerik ezt, s igyekeznek valamiféle közösségbe gyűjteni ezeket a tanácstalan fiatalokat. Kinek alantás egyéni céljai vannak ezzel, kinek pedig üzleti érdeke. Van, akit a közösség iránti tennivágyás vezérel, amikor összegyűjti ezeket a „lézengő” teenagereket, de vannak, akik maguk sem tudják, miért szervezik: proféta-mozgalmukat.

Az Egyesült Államokban a letevékenvebb ezen a téren Kahán rabbi, Billy Graham is, aki keresztény prédikátor. A lényeg az, hogy lelki betegségek gyógyításával foglalkozik. Mindegy, a „beteg” idős, vagy fiatal, zsidó, vagy baptista, — ha hajlandó az ő tanait követni — meggyógyul. Jól mehet neki az üzlet, mert a televízióban óra-hosszúságú reklám-műsorai vannak, amelyek még Kanadában is milliókba kerülnek. Látják, nézik az ő műsorait a mi „problematicus” fiataljaink — és bizonyára találnak is benne valami misztikumot.

Mint ahogy találnak misztikumot az „United Church”-elnevezésű minden-felekezeti templomok ényas falai között, vagy a torontói Sheppard-Plaza kizárólag zsidó fiataloknak létesített foglaltatózóiban is. Erdemes egy pillantást vetni az említett pláza egy hétköznap-estéjére. A legkülönbözőbb márkájú „országú” cirkáló”, hatalmas luxusautók lepik el a teret, tetűjűkön, motorházaikon, csomagtartóikon jóga-ülésben meredező tizenévesek.

Nem tudják miért jönnek pontosan ide, nem tudják, miért ülnek itt, csak azt tudják, hogy otthon nem akarnak lenni, mert az nyomasztó, unalmas, és unórító. Apu és Anyu Izraelbe akarja őket küldeni, de azzal még várnak, hiszen ott csak a hadsereg lát-szik izgalmasnak, az iskola, vagy a kirándulások éppen olyanok, mint itt. Különbösen is: Apu és Anyu nagyon akarják, hogy menjünk, mi pedig még sohasem akartuk azt, amit a szüleink akartak...

EGY SÖTÉT ÁTTÉRÉSI ÜGY

Valakinek, vagy valakiknek azonban mégis sikerült valamit megmozgatni ezekben a hontalan-tanácstalan fiatalokban. Rájuk figyelte fel a „The Canadian Jewish News” szerkesztője, Bram Cadsby, és leleplezte a riport-sorozatában ezekben a napokban tárja fel egy sötét „áttérési” ügy megdöbbentő tényeit.

Arról van szó, hogy Torontóban az utóbbi időben egyre több Mágén Dávidot viselő fiatal állt meg emberek a nyílt utcán, hogy Jézust dicsőítő brüssurákat adjon át — néhány magasabb szintű kíséretében. Zsidó fiatalok Jézusnak gyűjtöttek híveket...

A fent említett újság riportereit követve, magam is behatóbban kezdem foglalkozni a „Héber Keresztények” ügyével. (Mert így nevezik magukat ennek a furcsa gyülekezetnek a tagjai.) Először néhány héttel ezelőtt találkoztam velük, Kanada 105 éves születésnapján, a Dominion Day-n.

Toronto „sétáló utcájában”, a főleg fiatalok által kedvelt „Young Street” sétáló, állítottak meg a „Zsidó keresztények” s nagyszámú hallgatóság előtt beszéltek Jézus nagyságáról, s arról, hogy aki megtér hozzá, annak megbocsát. Kaptam szép brüssurákat bibliai képekkel illusztrálva, s invitálást a „Főhadiszállásra” — az Avenue Road „Stepping Stone” nevű kávéházába.

JÉZUS SZERET TEGED!

A kávéházba-léptét furcsa kép fogadja: a falak tele plakátokkal, amelyeknek elég sokféle a szövegük: „Ne dohányozz!” „Ne hajsd magad!” „Ne élj kábítószerrel!” „Szeresd Jézust!” „Jézus szeret téged!”... és így tovább. Mágén Dávidot viselő, zsidó fiatalok vesznek körbe. „Salom”-mal köszöntenek, s a dusan terített asztalok szendvics-halmazaihoz invitálnak. Ehez, ihatsz, senki sem zavar — fizetni sem kell.

Aztán barátságosan beszélgetnek az emberrel, mindentől, csak vallásról nem. Egyeseket, akikről úgy hiszik, jó alanyok lesznek a „Jézushívéshez”, — bevisznek a hátsó helyiségekbe. Itt is vannak plakátok, furcsa felirattal: „Gidár, akordd és köser uborka”, „Ne igyál”, „Jézus szeret téged”. Barátságos férfi, aki középkorú és Arnie-nek hívják, leülteti a „jelöltet”, s ekkor jelenik meg a színen George Leroy, a kávézó tulajdonosa, aki eredetileg pszichológus.

Egy fiú, aki már „áttért”, így beszélt a bent történekről: „Először nem vittek be a szobába. Kint

voltam, ettem, ittam, és más nem is érdekelt. Otthonról eljöttem, hát jölesett, hogy valahol ingyen kaptam enniavól. Egyszer csak én is belül kerültem az ajtón. Leültettek, s egészen értelmes dolgokról kérdeztettek. Beszéltek is nekem mindenféle érdekes dolgokról, hogy miről, arra pontosan nem emlékszem, mert az a férfi különös hatással volt rám. Arra emlékszem, azt mondták, hogy sohase érdekeljenek a földi javak, mert Jézus szeret engem, s nekem is szeretnem kell őt, akkor jobb lesz, sokkal jobb. Most már én is viszek be ismerősöket abba a szobába.”

HITET IGERNEK CSERÉBE

Egy másik pszichológus, Harvey Silvery, aki viszont egész más szempontból vizsgálja ezt a furcsa problémát, így „lylatkozik” a „hittérítésről”:

„Ezek a gyerekek valamire vágyanak. Nos, ott, abban az Avenue Road-i kávézóban érik a módját, hogyan hassanak a fiatalokra. Előbb valóban ész-érvekkkel hozakodnak elő, amikkel eltiltik a mai világ sok szennjét: a kábítószereket, a pénz uráni hajsztát, a hitetlenséget. Hitet ajánlanak fel mindezekért cserébe, olyan hitet, amiről azt tartják, hogy tisztá, egészséges lelket szül.”

Az ügyet realisan vizsgáló pszichológus részletesen le is írja, miként szédítik meg a fiatalokat: egykori pajtásaikkal szembeszítik őket, akik maguk is érvekkel bombázzák az „áttért-jelöltet”. Aztán az érvek misztikus mesékbe csapnak át, de ez már nem számít, mert a „hipnózis” átsegíti a gondolkodás fázisán ezeket a szerencsétlen fiatalokat. Körbe táncolják őket, monoton szövegeket mormolnak, s olyan lelki reakciókat képesek kiváltani a fiatalokból, amelyről a pszichológus így ír:

„Egyszerre csak hányni kezdenek, összefüggéstelen szófoszlányok jönnek elő nyüzsgő-sükből, egyesek valami ismeretlen nyelven kezdenek el beszélni. Ezt a körülállók magnetofon-szalagra rögzítik, s a „transz”-állapot elmulása után visszaporégetik a hangfelvételt, ezzel a megjegyzés: lám, már Jézus beszélt belőled!”

Amikor elbucsznak új hívők, a maréknyi brossura mellett, a viszontlátásig szülő „Salom”-mal köszöntik, s ezt teszik hozzá: „Reméljük, hogy Isten lelke beléd fog szállni, és megmutatja az utat.”

Kanada szabad ország, Szabad a vallás-gyakorlás is. Sőt, a térítés módszereit sem korlátozza semmilyen törvény. A megtérített gyerekek szülei keseregnek. A normális gondolkodásuk csóválják a fejüket. Nem lehet-ne-e ezeknek az utkaros fiataloknak valamilyen más, szervezett utat mutatni? Talán lehetne tenni valamit értük?

Nincs elég képesített tanerő az egyetemeken

Minél több a diákok száma, annál magasabb arányban van szükség pedagógusokra

A jeruzsálemi egyetem kiegészítő tanerőként és segédkutatóként olyan alkalmazottakat foglalkoztat, akik befejezték ugyan a vonatkozó szaktanulmányukat, azonban még nem kapták meg a legalacsonyabb fokú, a B. A. diplomát. A különböző főiskolák fakultásainak dékánjai és a rektorok hevesen ellenzik ezt a helyzetet, azonban a megfelelő képzésű szakemberek hiánya miatt egyelőre nem tud a helyzetet változtatni. Ezt állapítja meg, többek között a pénzügyminisztérium keretében működő gazdaságtervező hatóság megrendelésére, a gazdaságkutató társaság által készített tanulmány, közöttük a főiskolai intézmények munkaerő-gazdálkodásának prognóza az 1975 és 1978 évekre című tanulmány. A nemzetgazdaság és ezen belül, a főiskolai oktatás fejlesztési feltételeinek vizsgálatát szolgálja elsősorban ez a kutatómunka, amelyet a napokban hoztak nyilvánosságra.

Megtudjuk, hogy például a tel-avivi egyetemen 1968-ban 400 ilyen végzettségű, diploma nélküli tanerőt alkalmaztak, akik „technikai beosztású tanerőkként” kapták a fizetésüket. Ezek valamennyien diákjai is az egyetemnek.

A tanulságos kutatómunka során 5000 főiskolai tanerőt kérdeztek meg és közülük 410 elmondotta, hogy több mint egy főiskolán tanít, ezek közül 13-an legalább három egyetemen adnak elő. A jeruzsálemi egyetem tanárai és előadói közül 131-en a tel-avivi egyetemen és 66-an a haifai egyetemen is oktatnak. A főiskolai tanári, tanítói és oktatói kar tagjainak túlnyomó többsége az egyetemi munka mellett teljes havi fizetésért, más

nemzetgazdasági ágakban is dolgoznak, így például: az iparkutató intézetek, gimnáziumok, állami hivatalok, körházak és más közszolgáltatások. Több főiskolán, főleg az új katedrák felállításakor, bevett szokássá vált, hogy más egyetem tanári karához tartozó tanárokat, docenseket és asszisztenseket hívnak meg „vendégelőadóknak”. Számos főiskola fakultása igyekszik önálló, minden tekintetben együttműködő tanári kádert kialakítani, de a technikai, az orvosi, valamint a kisebb fakultásoknak számításba kell venniük olyan munkaerők alkalmazását is, akik nem tartoznak az állandó tanári testülethez.

A kutatómunkából megtudjuk, hogy 1968-ban 6700 tanerő dolgozott a különböző főiskolai intézményekben, számuk 1970-ben 7800-ra emelkedett. A prognózis szerint 1975-ben 14.671 főiskolai tanerőre, 1980-ban pedig 20.720 professzorra és más katedrához tartozó tanerőre lesz szükség az izraeli főiskolákon. A kutatómunka arra a megállapításra jut, hogy a nagyütemű technológiai és kulturális fejlődés követelményeinek megfelelően 1980-ban már 39.500 tanerőre — beleértve a magasbeosztású adminisztrációs személyzetet is — lesz szükség. Ugyanabban az évben az egyetemi hallgatók száma 87.830 lesz, — egyedül Jeruzsálemben 24.900.

A prognózis szerint, a következő években fokozatosan csökkeni fog az egy tanerőre eső diákok száma, amit annak tudnak be, hogy kisebb lesz a magasabb

fokú diploma megszerzésére tanulóinak száma.

A főiskolai diákok számszerinti növekedésének okát a kutatómunka, az érettségi bizonyítvánnyal rendelkezők elszaporodásával és további főiskolai intézmények létesítésének tulajdonítja. A prognózis szerint, olyan helyeken is építenek a jövőben főiskolákat, ahol kizárólag a diákok számát figyelembe véve, nem mindig jogosult a főiskola létesítése. Az új felsőfokú intézetek feladata általában az lesz, hogy a B. A.-nál magasabb képzésüket nyújtsanak a hallgatóknak, vagyis a szakmai továbbképzést veszi mindenekelőtt tekintetbe. Arra is számítanak, hogy a jövőben növekedik a külföldi diákok száma és már ma számos főiskola hajlandó ezeken a diákoknak a befogadására, vagyis az ezt a célt szolgáló körülmények, illetve keret megteremtésére. A konkrét adatokat felmutató prognózis szerint, 10 év múlva a jeruzsálemi egyetemen minden tanerőre 4.6 diák jut, az országos viszonylatu arányszám pedig 2.2 lesz. Jelenleg Jeruzsálemben 5.5, az ország többi részében pedig 2.6 a tanerők és a diákok közötti arányszám.

Anne Whitney aberdeeni házasszony egy este házaárva, az ajtón egy cédulát talált:

— Ne ijedj meg, Anne — én lógok az ajtó mögött. Noha az erős Bill csak a képet akasztotta az ajtó mögötti fogasra, a bolond vice miatt Anne simán megnyerte a válópert.

GROSZ ELIEZER KIADÁSÁBAN MEGJELENTEK A

magyar-héber szótár

Az eddig megjelent füzetek már 56.000 szót tartalmaznak •
53—56-ik füzetei
Kapható (az előbbi 48 füzet is) az UJ KELET megbízottainál és GROSZ ELIEZERNÉL — P. O. B. 4127 — TEL-AVIV.

ÁRA: 1.50 IL

ROMÁNIAI csoportrepülések és bármely egyéb
UTAZÁSI ÜGYÉBEN
forduljon bizalommal magyarul beszélő hivatalnokainkhoz.
Díjmentes tájékoztatással szolgál
ALLTOURS Ltd. UTAZÁSI IRODA
HAIFA, Nordau 1. Tel. 666951 — 666222 — 640862
NAHARIA, Weizmann 61. Tel. 922888.

93 **ATENCIÓN!** 93
UJ OLÉ — használja ki a lehetőséget!
3 EVIG BEHOZHAT VAMMENTES ARON (katonáknak, diákoknak 3 év után is). Ujonnán érkezőknek 6 hónapig nagyobb kedvezmények • Világ-márkás TELEVÍZIÓI, rádió-patent, MIXERT, MOSOGEPKEK, DIOLEN FÜGGÖNYI, eredeti perzsa-szőnyeget, gázkálybát. • GYORS SZALLITÁS
R. M. Aser • Tel. 62-49-45
SHARON T. A. ALLENBY 93

העיתון העוֹזֵר לקליטה

„OMER”, a pontozott újság könnyű ívrit nyelven hívja Önt, új olé, vagy az Ön olé barátját, legyen olvasója az „OMER”-nak és minden reggel házhoz kapja a pontozott újságot havi 2.— fontért.

„OMER”, az egyetlen ívrit újság, amely megfelel az új olé szükségleteinek, mind tartalmánál, mind nyelvezeténél fogva.

Minden új olé, aki az utolsó 3 évben jött az országra, csatlakozhat az „OMER” olvasó tábórához évi 24.— fontért (a rendes ár 90.— IL).

Fizessen elő saját maga vagy olé barátja számára az „OMER”-ra. Fizesse ki előre az előfizetési díjat és minden reggel házhoz kapja a lapot havi 2.— fontért.

Minden pénteken oktató-kulturál rejtvenyt közöl az „OMER” olvasóinak és díjat sorsolnak ki a helyes megfejtők között.

Az első díj AUDI 75 autó és az „OMER” külföldi olvasóinak speciális nyereményként, repülőjegy Izraelbe.

Csatlakozzon az „OMER” olvasó tábórához és talán megnyeri a számos díj egyikét.

T.
„OMER” IGAZGATÓSÁGA,
Tel-Aviv, POB. 199.
Kérem, küldjék az „Omer”-t címemre / új olé barátom címére / 1 éven keresztül.
Vezeték név _____
Személyi név _____
város _____ schuná _____ utca _____
alijjázás dátuma _____
személyazonossági igazolvány száma _____
olé igazolvány száma _____
Mellékelve csekk/postautalvány 24.— fontrol az „Omer”-re, egy évre.
Az előfizető aláírása _____
Az olé aláírása _____
* Amennyiben olé barátja számára fizet elő, ez a szelvény kizárólag az olé aláírásával érvényes.

ZENÉLET

SÁMSON ÉS DELILA

—Saint-Saens operájának díszelőadása Keszárián, a Filharmonikus Zenekar rendezésében.
— Vezényel: Zubin Mehta; rendező: Carlo Maestrini
— Az izraeli színház-történelem legnagyobb attrakciója —

A Keszáriai római Amfiteátrum hatalmas természetes és felépített színpada szinte a tengerpartig kiterjesztve, korlátlan lehetőségeket nyújt szabadtéri előadások számára, melyeket most a Filharmonikusok és kiváló olasz rendező-vendégük, Carlo Maestrini nálunk soha nem látott látványossággá, színpadtörténelmi eseményé emelt.

Valóságos „hausse” van mostanában nálunk Sámson-okban: Haendelt Garry Bertini adta elő néhány héttel ezelőtt, az Operaházban Georg Singer startolt a Saint-Saens-operát előadásával, míg a Sámson-Delila-verseny legújabb előadóját a Keszáriai előadás lett. Szívesen beszélünk a szerzőről, a múlt század francia zenéjének előkelő, nagy tudású, kiváló művelőjéről, Camille Saint-Saens-ről, kinek anyja — Gdal Saleski könyve szerint — zsidó nő volt, s legnépszerűbb operájának néhány jellegzetes zsidó, vagy legalábbis orientális zenei motívuma (egy a 3-ik felvonás balett-zenéjében) erre az eredetire vezethető vissza...

Beszélünk a 19. század zsidó-tárgyú operáiról is, kezdve Rossini „Mose”-jével (1818), Halevy „Zsidónő”-jéről (1835), Verdi „Nabucco”-járól (1842), — majd a „Sámson és Delila”-val egvedülleg komponált dalművekről: Antal Rubinsteint „A makabeusok”, vagy „Sulamith” és „Mózes”-ről (1883 és 1887), majd Goldmark Károly „Sába királynője”-ről (1875). — s másokról, de a cépmen túrelmetlenül nőgat, hogy a szenzációs előadásról beszéljék, s ne panolják történelemről, esztétikáról, mikor sokkal sürgősebb beszámolóival van a Keszáriai előadással kapcsolatban... Így, levette a történelmi árcaát, riporterté alakulok át, amire az események torlódása is imperatívus kényszerít.

A régi színpad mögötti romokat és falakat eltakarítva, a háttér hatalmas méreteket bővült ki, a legnagyobb szabású tömegprodukciókat téve lehetővé. A rendezés a pódium alatt elhelyezett nagyzenekart nagyjából fedetlenül hagyja, ami hangzását szabadon teljes mértékben biztosítja, azokkal a rosszul épített színpadokkal szemben, hol a félig fedett zenekar „tömegrészbe temetve” küzd szabadságáért.

A pódiumon amfiteátrum-szerűen félkörben lépcsők vezetnek és egy még magasabb platformra, így szélességben és mélységben megőrzve a mozgási lehetőségeket. Az ügyesen archaizált hatalmas színpad mögött is szabad térrel biztosít a rendező számára mindenfajta lehetőséget, száguldo lovast, felvonuló dárda-lándzsás hadfiakat, nyüzsgő-áramló népet.

A perspektívák nemcsak mértanilag növekedtek meg Keszárián, hanem a drámai, színpadi hatások fokozásában is: Sámson a végtelenből száll alá, az asszonyok kara, vagy a roppantul ügyesen részre bontott balett (a haifai Tánc-Intézet és népi tánc-csoport tagjai Kenneth Gustafsson vezetésével) minden oldalról beáramolhat, zsufoltság veszélye nélkül. A hatalmas térbeli adottságok a világtitkos effektusok korlátlan lehetőségét is biztosítják: a fátylahordozók kísérteties pompája, a valóságos villámot szóró, mennydörgő vihar gép és reflektorainak természeti tünteménye, a füstölő áldozati oltárok látványja, a kanadai „Quebeck Opera” által kölcsönözött kosztümök százainak kaleidoszkopiával, impozáns látványossággal szögél, már az első felvonásban is.

Még a budapesti Operaházból jól ismerem a színpadi képek pompáiban, így Oláh Gusztáv tüneményes díszleteiben rejlt veszélyt: a közönség viharos tapssal fogadta az eléje tárt látványt, közben teljesen megfedkezve a lényegről: a zenéről... Ennek a veszélynek az eredetileg oratóriumnak szánt opera zenéjével eléggé eseménytelen első felvonásában a mostani közönség is erősen ki volt téve: a szem möhön itta magába a nálunk soha nem látott pompás képeket, míg a fill csak halványan követte a zenei eseményeket... Pedig két ragyogó énekes-színész, a velük egyenrangú főpap és az asszonyok hatalmas kórusa, minden figyelmet megérdemelt volna.

Egy tágas éjszakai fogadja a esábitó (lenge túlluhálán kereszttel idomait indiszkrétén eláruló) Delila, a bosszúállás verszómia panonője, egykori szerelmesét, Sámson, hogy törzse baltja szerelmi ármányával, s kiszolgáltatás a filiszteusoknak.

Saint-Saens legmegkapóbb, legforróbban áramló líráját öntötte Delila áriáiba, majd ketőseibe, előbb Dagon főnapjával, majd Sámsonnal a 2-ik felvonásban. Hatalmas műpáma és egy terebélyes plasztika szolgáltatott az orientális környezetet.

Yvonne Minton, ausztráliai származású mezzoszoprán, nemcsak megéltén érzéki csengésű hangjával, de kifejezőségével mely szenvedélyével és nagy színészi készségével személyesíti meg Delilát.

Remek partnerre alált Ion Vickers, kanadai tenorban, fereszen szárnyaló, nemesen csengő, rendkívül kulturált hangzáshoz szerepe teljes átélés járult: a szerelmében elsodródott, a veszélyt sejtő, a törbeteitől rettező férfi, a vakon rábsághban sínylő, megáldott, kicsufolt óriás minden lelki moza-

natát leghébbben tükröztette vissza. A legmegrázóbb a 3-ik felvonás utolsó jelenetében volt, mikor csalfa kedvese, a főpap, s a nép a magával tehetetlennek vélt Sámson, mint egy rongyot tépázza, cibálja, s mikor emberi méltósága utolsó fellángolásával indul az oszlopok felé, hogy megbosszulja megcsufolót.

A két főszereplő mellett a főpap, az angliai bariton, Norman Bailey magaslott ki, sohasem keneteljessé váló, de mindig magasztos és rendkívül drámaian kifejező áriáival. Nemes, telten csengő hang, mely mikrofon nélkül is kitűnően érthető. A többi főképp hazai szereplő: Boris Carmel (egy öreg zsidó), a két filiszteus: Herdán Tibor és Beno Schwartz, — rövid, de hatásos szerepben, mint Abimelech: Wolly Haparnas, — vagy Zlatko Glück, mint himródó, valamint a Josef Friedland által kitűnően betanított Tel-Aviv Filharmonikus kórus, és a Haifai Kamara-kórus, elsőrendűen állták meg helyüket.

Külön ki kell emelnem Arnon Adár nagyhatású világtitkos effektusait és Lia Schubert koreográfiai művészetét. Visszatérve a színpadra: az utolsó felvonás bachanalija, a rendkívül atraktív, ötletes és szingazdag balettel, többszáz főnyi kórusral és statisztával, a háttérben sisakos, dárda katonákkal, állandóan áramló mozgalmasságával, ismét Carlo Maestrini rendezői bravúriát mutatja.

S végül: Zubin Mehta, mint zenei vezető: bámulatos pontossággal hozta létre a zenekart és színpad egybeolvasztását, gondosan ügyelve rá, nehogy fedje az énekeseket, másrészt, hogy az egyes kísérő szóló-hangszerek (fuvola, hegedűk, hárfák) teljes mértékben érvényesüljenek. Tempói mindig híven alkalmazkodtak a zene drámai eseményéhez, s az volt az érzésünk, hogy tökéletesen uralja zeneileg, dramaturgiailag egyaránt a partitúrát. A tulzsfolt nézőtér lelkes óvációkkal fogadta az impozáns előadást.

AZ IDEI Fesztivál MEGNYITÓ HANGVERSENYE

A Filharmonikus Zenekar Daniel Barenboim vezényli — Sergiu Natra: „Ajánlás” (ösbemutató); Brahms: „Német rekviem” — The Scottish National Orchestra Chorus (John Currie). — Shella Armstrong (szoprán), Rema Szamszonov (mezzo) és Hillel Günther Reich (bariton).

— Héjchál Hátárbut, Tel-Aviv —

Különös ötlet volt a rendezőségétől az idei nyári zenei fesztivál keretében négy estére terjedő Brahms-ciklust iktatni be. Egész éven át hallhattuk Brahms szimfóniáit és egyéb műveit, nagyon kétséges tehát, hogy a különleges események számára fenntartott fesztiválon fennállott-e a szüksége ennek a súlyos téli kosztot képviselő sorozatnak.

Irgykedve olvasom a külföldi fesztiválok műsorán a Stravinsky, Janáček, Bartók, vagy Mozart műveinek szentelt sorozatokat, vagy más korszerű és klasszikus mesterek sorozatos bemutatását egy-egy fesztiválon, de még Bécsnek sem jutott eszébe Brahms-ciklust hozni a nyári zenei hetek keretében...

Mindenesetre nagy előnyt jelentett a megnyitó hangverseny bemutatott Brahms „Német rekviem” előadásánál a nagyszerű skót énekkar közreműködése: egy pompásan képzelettel együtt, minden szólamban egyformán kiegyensúlyozott, telten csengő, nagy hangkultúrával, minden hátszínnyi árnyalást tökéletes finomsággal domborítva ki.

Barenboim, aki partitúra nélkül vezényelt, nagy lendülettel, odadással, lelkesedéssel és nagy vonalban felépítve, impozáns biztonságga, uralta az egészet. Feltűnő módon mindvégig tüllanós, csaknem vaskos módora a gvászmise alázatát ritkán juttatta érvényre, akaratlanul is inkább valami gyözelmi oratórium, mintsem a halott feletti bánat hangulatát idézve elő. Ettől eltekintve, kitűnően foeta egységbe a zene- és énekkart, s a szólistákat.

A szólisták között Hillel Günther Reich bariton már szerepelt nálunk: eszményi oratórium-énekes, evőnvörö, bársonyos, meleg hangszínnel, kiváló muzikalitással az előadásban. Első nagy áriája: „Herr, lehre doch mich”, — Uram, taníts meg rá, hogy „van célja a létnek”, — a kórusral felváltva énekelve a szén, előadás kiemelkedő eseményét képezte. Nagyon üde, tiszta, bensőséges hanggal és előadással énekelte Shella Armstrong szoprán-áriáját.

A közönség náratlan lelkesedéssel ünneplte mindenekelőtt a skót énekkart és vezetőjét, John Currie-t, s velük együtt Daniel Barenboimot, a szólistákat és a zenekart.

A műsori izraeli szerző, Sergiu Natra (Bukarest, 1924) „Ajánlás” című mezzoszoprán-szótóra és zenekarra írott művének ösbemutatója nyitotta meg. A nagytehetséftől, több díjat nyert szerző harmadik műve ez, mely biblikus témákat, motívumokat dolgoz fel, ezuttal askená, szefárd és perzsa templomi

PÁLYÁM TÜSKÉI

Irta: SZENES ERZSI

Az én kis városomban, Nagymihályban, el látogatott egyszer a híres belzi rabbi. Fejedelmek kijáró hódolattal fogadták. A másfél kilométeres hosszú ut, az állomástól a Fő utcáig, nyüzsgött, feketélt a kísérő tömeg-től.

A rabbi, Landesmann Vilmos előkelő házban szállt meg, aki családjával nagy tisztelgetben állt, úgy is mint jámbor zsidó, úgy is mint a város polzára, nemcsak a gazdagsága miatt, de főként nemes tulajdonságai, önzetlensége, jótékonyága, nagyvonalúsága révén.

A Fő-utcai Landesmann-ház tágas, árnyas udvarán fogadta a rabbi a hívők seregét, akik tisztelgetéssel, tanácsért, áldásért járultak elé. A városkának három ezer zsidó lakosa volt, a környéknek legalább ezer, a nagy többséget vallásos buzgalom, őszinte áhitat, s valami csodavárás szállta meg.

Ugvanebben az időben, az egyik szomszédos faluban, egy Saffa Hanna nevű parasztony látomásai tartották lábban a környék hiszékeny népét. Klasovce valóságos bucsu-

éneket, a szerző szerint, ha nem is szigoruan magát az anyagot, mint inkább annak szellemét igyekve kifejezésre juttatni.

Érdekes, hogy a folklor erősen művelő országokból származó kompozitákat éreztek nálunk legintenzívebben a szükségét a hagyományos nézenei anyag korszerű feldolgozásának. A.U. Boskovic volt a kezdeményezője, majd Pártos Odón és Mordecháj Szerter léptek nyomdokába.

Sergiu Natra romániai szülőföldjéről ismagával hozta a folklor feldolgozása iránti érzékét, s minden újabb kísérlete közelebb hozza a megoldáshoz. „Hákdás” — ajánlás — című udonsága apró töredék, templomi ének-motívumok rövid, alig negyedóra időtartamú — mozaikszervi sorozata, mely talán inkább a „felépitmény” anyagát, mint sem annak lelki, hangvételét, vallásos, vagy szociális gyökereit aknázza ki. Így a mozaikszervi énekszólok, gyakran csak recitációk mellett megszólaló nagyon erőteljes, eredetien orientális színezettel hangszertel zenekari közjátékok intenzívebben lépnek az előtérbe, mint a vokális részletek. Az volt a benyomásom, a rádió-közvetítés után is, — hogy egy képiállítást „hallgattunk” meg, melyben a művészi kiállítású keretek érdekesebb látványt nyújtanak, mint maguk a festmények...

Mindenesetre tehetséges, érdekes kísérlet, kitűnő kiinduló pontot szolgáltatva nagyobb, összefüggőbb, szervezettebben kifejezett formák alkotásához. — Barenboim és a zenekar, valamint Rema Szamszonov, nagy megértéssel juttatták sikerre az udonságot.

PATAKI LÁSZLÓ

járó záradokhely tett, a tömeghisztéria kezdett szentet látni a látomásos, primitív paraszasszonyban.

Ekkortájt kerültem haza Berlinből, friss benyomásokkal, sok élménnyel, egy lírai költő-érzékenységgel, s megragadott a jelenések misztikuma, amelyek, ha nem is azonos, de hasonló hatást kavartak a lelkekben. Gyanútlanul és ióhiszeműen cikket írtam erről a Kassai Ujságra. A cikk már másnap megjelent. Az ujságszűz házhoz szállította a lapot. Schwarz ur, magyar emigráns, félig-meddig intellektuel, amolyan mesírásra való különös figura, élénken kommentált minden eseményt, lett-légyen az politikai, vagy másféle. Kora reggel anyám talált az előszobában, s míg átadta a lapot, jelentette:

— A kasszony érdekes cikket írt ma a belzi rabbirol, a városban minden megállt, mindenütt csönortosulás, a kereskedők a boltajtóiban tároalták izgatottan?

— A kasszony, a lányom? — hebegette anyám iedten, s azzal már rohant is be hozzá krefafehéren a szobába.

— A belzi rabbirol írtál valamit az ujságra, megbeszélte a napot?

— Anám! Nem iskolai dolgozat, hogy megbeszéljem, — csattantam fel nem éppen illetudóan.

Anyám nehezen tudta megszokni, hogy nem vagyok már iskolás, akit irányítanak. Hirtelen, átmenet nélkül kerültem az iskolapad-ból az irodalomba, ujságsírásba.

Az ujságszűz nem túlzott, egyre-másra jöttek a hírek a felzudulásról, melyet az ujságszűz kiváltott, mire dél lett, valóban zsonzott a város. Rögton megállítottam: a cikkből kimaradt két mondat, ami élesre hangolta át az írást. Nem evszéri elírásról, vagy nyomdahiábról volt szó, tudatos kihagyásról. Köves Illés, a lap főszerkesztője, nem törődött a lírai műszavakkal, egy-két kihuzott mondat-tal sikerült kihoznia a szenzációt, ami nyilván célja volt.

A laviná megindult. A Kassai Ujság aznapi száma második kiadásban is megjelent, a példányszám annyira felszökött, hogy Pozsonyig is eljutott, noha egyként csak Kassa és vidéké közönségét szolgálta. Az Ungvári Közlönyben Sauber Sándor reagált ilyenformán: „Egy nagymihályi zsidó bohémány meg merete támadni a belzi rabbi, összehasonlította egy primitív paraszasszonnyal, aki látomásával szédíti a falusi népet”...

És jött az anekdóta a tudatlan, „amhorec” szszterrel és a böles rabbirol. Történelmi tárlálból nézve, Sauber Sándor kiemel, az ismételtségéből, amit a Nyugatban megjelent versémmel aligha értem volna el.

A Kassai Ujság egy jellemzően személyeskedő levelet hozott egy nagymihályi fiatalembertől. De ez még nem volt minden. Cikketem

jiddisre fordították, azok számára, akik nem olvastak magyarul...

Rézkarcszerű felvázolt portrét adtam az öreg, böles rabbirol, kiemeltem átszellemlt arcát, okosságát sugárzó szeméit, átlátszóan finom, fonnyadt, áldást osztó kezét.

A „hü” jiddis fordításban a fonnyadt jellemző, melynek a magyarban, a kézzel kapcsolatban, hangulati értéke van, „verfaute Hende”-nek jött ki, s égig az egész cikk, ebben a tónusban. Apám tömegével kapta a jiddis és héber nyelvű gyalázódó leveleket, pedig egyébként nagyra becsülték a Torában és Talmudban való jártassága miatt.

Mikor a rendkívül becsület, a Tóra parancsaitól áthatott Jidl Goldstein feltette a kérdést, hogyan került Saffa Hanna a belzi rabbiával párhuzamba, apám, akit sose hagyott eszben szőporkázó szelleme, ezt felelte: Egyetlen kis szó okozta a félreértést, egy héber szócska, a „lehávidil”, de az sajnos nem jelenthet meg a magyar szövegben a Kassai Ujságban.

Fanatikusok kövel dobálták, majd betörték ablakainkat, s röplapokat osztogattak ellenem. Napokig nem mentem ki az utcára, helyzetem kezdett tűrhetelenné válni. Nagy titokban elutaztatták a Tátrába, míg a vihar elcsendesült.

Mikor hazatérőben megálltam Kassán, s egy ottani ügyvéd ismerősöm felhívta rám a figyelmet, percek alatt körültekintve a Slávia kávéházban Kassa intellektueltjei, dícsérték, kitűnő írásnak tartották a nagy port felvert cikket. De csak nehezen, hitetlenkedve azonosították a szerzővel, egészen másnak képzelték, komoly, szigorú felnőttnek. Én meg sötétké rakott szoknyában, fehér ingbluzommal, kurtúra vágott, sima hajammal, valószínűtlenül vékonyan, még fiatalabbnak látszóttam, mint amilyen valójában voltam.

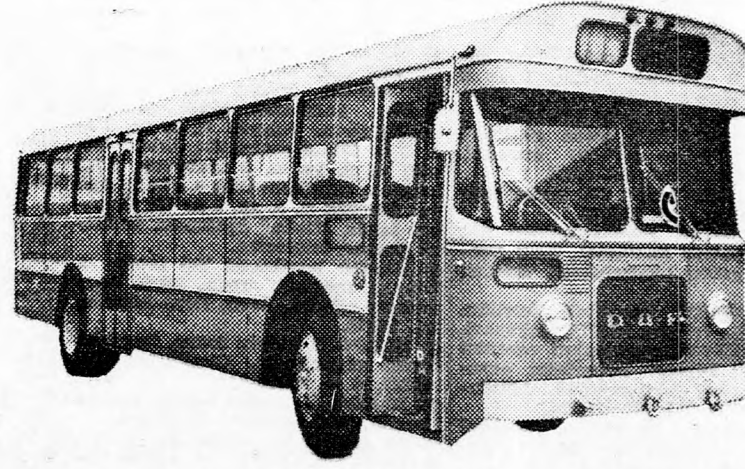
Nagymihályban évekig nem engedett fel a lég, sokan sosem bocsátották meg nekem a kihívást, a „bün”-t, annak ellenére, hogy olyan nagy tekintély, mint Patai József, külön cikkben védelmemre kelt a Mult és Jövöben.

Miután megírtam a poklot, Auschwitzot, már itt Izraelben, egy nap levelet kaptam, egy számomra ismeretlen úrtól, Schwartz Herman-tól, Antwerpenből. A muthból bukkant fel, apám tanítványa volt, s arra kért, küldenem el neki a belzi rabbirol szóló cikketet, szeretné újra olvasni. Akkoriban jesiva növendék volt, ott is nagy vihart kavart ez az írás, a növendékek két pártra szakadtak, mellettem és ellenem.

Perzsa, nem tehettem a kérésnek eleget, az az írás számomra is már csak emlék, elkalodott, elveszett a vézskorszakban.

Az egykori jesiva-növendék, aki megörizte emlékezetében, ma kiváló érdemeiért a belga Lipót-rend búsze tulajdonosa.

A RÉGIT VESSÉTEK EL, ITT AZ ÚJ...

Az „Egged” autóbusz-parkjának „megfitalításáról” folyamatosan gondoskodunk, új kocsik beszerzése által. Az utóbbi két évben 875 új autóbuszt vásároltunk. Minden új autóbusz, amelyet beállítunk a forgalomba, modernebb, kényelmesebb, mint a korábbi.

EZ AZ EGGED!

